

ZPRÁVY

ČKAIT

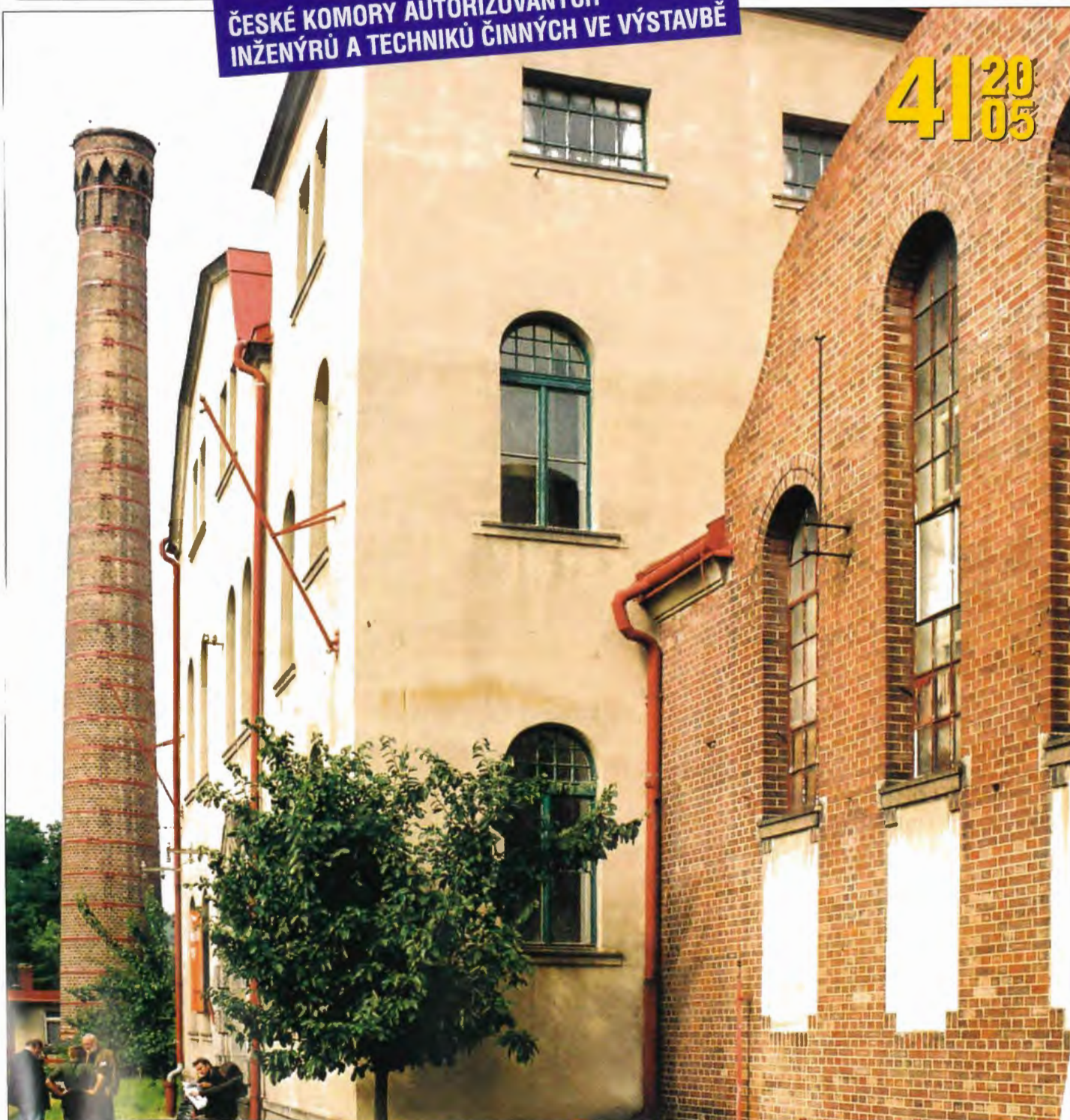

9. 12. 2005

+informace

ČESKÉ KOMORY AUTORIZOVANÝCH
INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ

41²⁰
05

Čistírna odpadních vod v Praze Bubenči – Ekotechnické muzeum, jejímž autorem je geniální Ing. W. H. Lindley, místo konání konference „Industriální stopy“ a několika výstav 3. bienále, čistírna, kde oslavíme dne 27. června 2006 sto let od jejího uvedení do provozu.

OBSAH

ÚVODNÍK

SPOLEČENSKÉ POSTAVENÍ AUTORIZOVANÉ OSOBY	1
PŘÁNÍ DO NOVÉHO ROKU 2006	1

Z NAŠEHO POHLEDU

OSOBNOST ČESKÉHO STAVEBNICTVÍ – PROF. ING. JIŘÍ STRÁSKÝ, CSc.	2
--	---

NÁZORY A STANOVISKA

VÝVOJ PROJEKTOVÉ ČINNOSTI V INVESTIČNÍ VÝSTAVBĚ OD ROKU 1989 DO VSTUPU DO EVROPSKÉ UNIE	4
---	---

Z ČINNOSTI KOMORY

VZPOMÍNKA NA ING. VÁCLAVA OUPORA	5
INŽENÝRSKÝ DEN 2005 V NÁRODNÍM TECHNICKÉM MUZEU	5
SMLOUVA O SPOLUPRÁCI MEZI NÁRODNÍM TECHNICKÝM MUZEEM, ČKAIT A ČSSI	7
VIERA MEDELSKÁ OSLAVILA ŽIVOTNÍ JUBILEUM A OBDRŽELA ČESTNÉ ČLENSTVÍ ČKAIT	8
INTEGROVANÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM V ROCE 1 – PROFESIS 2005	8
TERMÍNY 2006	12
EXKURZE NA DOKONČENÝ ÚSEK DÁLNICE D1 VÝŠKOV-MOŘICE	13
DŮM KOMORY V BRNĚ SLAVNOSTNĚ OTEVŘEN	13

PRÁVO

DEFINICE POJMU „LINIOVÁ STAVBA“	14
---------------------------------------	----

ZE ZAHRANIČÍ

SETKÁNÍ „MALÉ VISEGRADSKÉ ČTYŘKY“	16
MAĎARSKÝ ZÁKON O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH	17
12. SETKÁNÍ DELEGACÍ INŽENÝRSKÝCH ORGANIZACÍ ZEMÍ VISEGRADSKÉ ČTYŘKY V LIBERCI	19
DEKLARACE – USNESENÍ	20
LIBERECKÝ KRAJ HOSTITELEM INŽENÝRŮ ZEMÍ VISEGRADSKÉ ČTYŘKY	20
JAK PRACOVAT JAKO INŽENÝR V EVROPĚ	21
OTEVŘENÍ DOMU RAKOUSKÉ SPOLKOVÉ KOMORY ARCHITEKTŮ A INŽENÝRŮ KONZULENTŮ	22
42. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ ECCE	23
PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ A SPOLEČNÝ STAVEBNÍ TRH EVROPSKÉ UNIE	23
Z ČINNOSTI ZAHRANIČNÍCH INŽENÝRSKÝCH KOMOR	28
ZE SVĚTA VÝSTAVBY	29

ODBOURNÉ AKCE

3. BIENÁLE TECHNICKÝCH PAMÁTEK 2005 PRAHA A Kladno	33
DEKLARACE K 3. MEZINÁRODNÍMU BIENÁLE INDUSTRIÁLNÍ STOPY	35
VÝSTAVA MACHINA MUNDI – ZOBRAZENÍ A MĚŘENÍ VESMÍRU OD KOPERNÍKA K NEWTONOVÍ	36
12. REPREZENTAČNÍ PLES STAVEBNICTVÍ	36
XI. REPREZENTAČNÍ PLES ČSSI, ČKAIT A JMSS	36

Čistírna odpadních vod v Praze Bubenči - Ekotechnické muzeum, jejímž autorem je geniální Ing. W. H. Lindley, místo konání konference „Industriální stopy“ a několika výstav 3. bienále, čistírna, kde oslavíme dne 27. června 2006 sto let od jejího uvedení do provozu.

Z + I 4/05

PRO SVÉ ČLENY VYDÁVÁ ČESKÁ KOMORA AUTORIZOVANÝCH INŽENÝRŮ A TECHIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ

WWW.ZPRAVY-CKAIT.CZ

Redakční rada:

Ing. Miroslav Loutocký, předseda redakční rady, tajemník RS Brno

Ing. Svatopluk Zídek, místopředseda redakční rady, přednosta oblasti Karlovy Vary, člen Představenstva ČKAIT

Marie Báčová, ředitelka Informačního centra ČKAIT

Ing. Jan Bedmíček, tajemník ČKAIT

Ing. Jan Konícar, přednosta oblasti Jihlava, člen Představenstva ČKAIT

Ing. Jiří Kuchynka, čestný člen ČKAIT

Doc. Ing. Vojtěch Mencl, CSc., zástupce pro střední, odborné a vysoké školy

Doc. Ing. Karel Papež, CSc.,

člen Rady pro rozvoj profese ČKAIT

Ing. Jiří Plička, CSc., místopředseda ČKAIT pro zahraniční činnost

Ing. Miroslav Najdekr, CSc.,

předseda Autorizační rady ČKAIT

Ing. Jiří Schandl, přednosta oblasti České Budějovice

JUDr. Marie Urbancová, kancelář RS ČKAIT Brno

Adresa redakce:

ČKAIT – regionální sekce Brno

Vrchlického sad 2, 602 00 Brno

tel./fax: 545 574 310, tel.: 545 212 123

e-mail: brno@ckait.cz

Grafická úprava: EXPO DATA spol. s r.o.

Výstaviště 1, 648 03 Brno

tel.: 541 152 565, e-mail: kuncak@expodata.cz

Tisk: Tiskárna EXPDATA-DIDOT, spol. s r.o.

Výstaviště 1, 648 75 Brno

MK ČR E 15660

Vychází nejméně čtyřikrát ročně.

Pro členy ČKAIT zdarma.

Náklad: 25 000 výtisků.

Následující vydání Z + I ČKAIT č. 1/2006

Termíny příspěvků: 9. 2. 2006 na adresu redakce.

Termín vydání: 24. 3. 2006

SPOLEČENSKÉ POSTAVENÍ AUTORIZOVANÉ OSOBY

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě byla ustanovena zákonem č. 360 Sb., v roce 1992 a na jejím vzniku se podílely Český svaz stavebních inženýrů, Obec architektů, Česká asociace inženýrských geologů, Česká strojnická společnost a Společnost pro techniku prostředí. Hlavním úkolem ČKAIT bylo zlepšit situaci v kvalitě a úrovni výstavby, značně pokleslou v letech tzv. socialistického plánování, na úrovni současného stavu v okolních zemích a odpovídající novým, náročnějším požadavkům doby. Prostředkem k dosažení tohoto stavu je udělování oprávnění k výkonu některých významných činností ve výstavbě, zejména těch, které mají vliv na ochranu veřejných zájmů, osobám, které k tomu prokázaly odbornou způsobilost. Nemalou úlohu při vzniku Komory a formování její náplně hrála tradice působení civilních inženýrů od r. 1860 až do r. 1951, organizovaných od r. 1913 v zákonem zřízené Inženýrské komoře. Stejně významná pro odbornost a kvalitu výstavby byla v minulosti činnost úředně zkoušených stavitelů. Nepřehlédnutelné bylo odborné, společenské a nadační působení stavebních podnikatelů; namátkově uvádím jména Hlávka, Lanna, Záruba... Předchozí generace uznávaných odborníků nám zanechaly mnohé stavby, které se svým významem a léty ověřenou hodnotou právem řadí do našeho národního bohatství.

Přes prodlevu čtyřicet let, kdy byla výstavba podřízena mocenským zájmům svázaným do formálních ukazatelů a jednoduchých typových řešení, zůstalo v povědomí veřejnosti to, že úředně oprávněné osoby působící v oblasti výstavby jsou nejen zárukou odbornosti a kvality prováděných staveb, ale i nositeli pokroku, a proto oprávněně zaujímají vysoké postavení ve společenském žebříčku. V současné době, kdy se dovršuje již třináctý rok působení Komory, můžeme s jistým uspokojením konstatovat, že úloha autorizovaných osob ve společnosti nabývá stále více na významu. Předchozí období bylo sice poznamenáno skutečností, že souběžně s autorizací mohly vybrané činnosti vykonávat i osoby s tzv. zvláštní způsobilostí, jejichž odborná způsobilost nebyla vždy ověřována a jejichž až leckdy neodborná práce nemohla být disciplinárně postihována. To vrhalo špatný stín i na ostatní účastníky výstavby – tedy i na osoby autorizované. Podobným problémem v současnosti je i podhodnocování cen za dodávky služeb autorizovaných osob

a podléhání tlaku na minimální lhůty dodávek, což je většinou vyvoláno konkurenčním bojem o získání zakázky. Mnohdy není nízká cena výsledkem vyššího pracovního úsilí a lepší racionalizace práce, ale právě naopak je důsledkem odtahů, a tedy neúplné a nekvalitní práce; tento trend nemá opodstatnění a je nutno jej v zájmu Komory i prestiže jejích členů co nejrychleji opustit.

V současnosti se zdá, že činnost autorizovaných osob má již svá jasná pravidla. Dokládá to též autorizační zákon, který se od svého vzniku za 13 let v podstatě nezměnil a předmětem jehož novelizací byly jen technické úpravy a doplňky. V oblasti odborného působení je postavení autorizovaných osob stanoveno právními předpisy, a je tedy pevně definováno. Ze společenského pohledu je významnější působení autorizovaných osob v těch oblastech činnosti, kde autorizace není zákony výslovně vyžadována, avšak je „pouze“ ověřením jejich odbornosti. Orgány státní správy – ministerstva, ale též kraje a významnější obce stejně jako zahraniční investoři požadují čím dál častěji účast autorizovaných osob v komisích pro hodnocení veřejných zakázek, při zajišťování inženýrských činností a výkonu stavebního dozoru na větších stavbách a v neposlední řadě též při nezávislé kontrole a hodnocení realizovaných staveb. Autorizované osoby se zapojují do stavebních soutěží včetně vyhlašování krajských soutěží o nejlepší stavbu, do odborných a informačních akcí, do prezentací nových trendů ve výstavbě a výstav. Významné je též působení autorizovaných osob v orgánech krizového řízení při odstraňování následků povodní a jiných mimořádných událostí. Právě rozsah této zákony nepředepsané činnosti je dokladem růstu významu autorizovaných osob a z něho plynoucího společenského postavení.

Odborníci z řad autorizovaných osob se úspěšně uplatňují i na mezinárodním trhu práce a v zahraničí jsou vysoce oceňováni. V souvislosti se vstupem do Evropské unie je důležité i to, že Komora spolupracuje s obdobnými organizacemi v zahraničí a umožňuje tak svým členům získat potřebné informace z ostatních zemí. Neméně důležité je působení Komory v oblasti legislativy. Komora využívá informace od svých členů a při tvorbě nových a novelizací stávajících zákonů prosazuje odborné názory podložené zkušenostmi rozsáhlé členské základny.

Z pohledu oblastních kanceláří zaznamenáváme i další skutečnost, a to, že se k autorizačním zkouškám hlásí stále více osob působících v odborných činnostech ve výstavbě, jiných, než které jako vybrané činnosti stanoví stavební zákon. Začíná být zjevnější, že autorizace je známkou odbornosti a kvality a že označení Autorizovaný inženýr či Autorizovaný technik, které je chráněno zákonem, je ve společnosti vysoce ceněno, a je proto na nás, autorizovaných osobách, tuto prestiž nejen zachovat, ale její hodnotu svou odbornou prací a svým veřejným působením i nadále zvyšovat.

*Ing. Jiří Schandl
přednosta oblasti České Budějovice*

PŘÁNÍ DO NOVÉHO ROKU 2006

Vážení přátelé, vážení čtenáři, vážení členové, konec roku 2005 je důvodem, abychom se na okamžik zastavili a zamysleli se nad tím, co

nám přinesl život. Život ve směru existence, praxe, kondice osobní a kondice firmy, uvažujeme-li na půdě Komory autorizovaných inženýrů a techniků.

Stěžejním vjemem je, že nedošlo k žádné převratné události. Je to dobře? Domnívám se, že ano, že Komora nastavila své cíle dlouhodobě a systémově a cíle se daří postupně naplňovat bez otřesů a mimořádných odchylek. Dílčí cíle se spojují do jednotícího proudu, kterým je výkon povolání. Výkon povolání v tom smyslu, aby za kvalitní práci autorizovaných inženýrů a techniků následovala příslušná odměna, honorář umožňující dobrou existenci rodin našich podnikatelů a zaměstnanců a spokojenost klientů. Na věci nemůže nic změnit spor Komory s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže o honorářový řád, ve kterém Komora nezavazuje své členy k používání honorářových cen, ale ukazuje zejména klientovi a rovněž členům Komory, jaké výše mohou honoráře dosahovat. Odměny nižší mohou mít dvojí příčinu:

- 1) dokumentaci nabízí zavedená firma s dokonalým softwarem,
- 2) dokumentaci nabízí malá firma za podhodnocenou cenu, aby zakázku získala, tato cesta je špatná a vnáší nepořádky do procesů stavebního zákona.

Novela zákona 360/92 Sb., o výkonu povolání architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, č. 224 z roku 2003 potvrdila správnost konstrukce zákona původního a byla rozšířena o části týkající se souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie. Při uplatňování novely postupuje Komora velmi konzervativně, poučena zkušenostmi našich firem při práci ve státech EU a zkušenostmi našich členů v EU, a bude sledovat možnosti reciprocity, která cizím státním příslušníkům neumožní získávat výhody, kterých se nedostává členům našim. Naše možnosti značně posiluje spolupráce s inženýrskými komorami Slovenska, Polska a Maďarska. Na setkáních, z nichž poslední bylo v Liberci v říjnu tohoto roku, je možno projednávat stanoviska ke stěžejním problémům evropské spolupráce tak, aby výsledná stanoviska směřovala proti diskriminaci našich členů a firem a současně byla systémová a kompatibilní s právními předpisy zúčastněných států.

Doufáme, že Vaše osobní kondice i kondice Vaší firmy byla v roce 2005 dobrá, a bude pro nás zadostiučiněním, připojíme-li se, jako ČKAIT, k tomuto výsledku. V tomto smyslu je možno popřát i Radě pro podporu rozvoje profese, ustavené při ČKAIT v roce 2004, aby se jí dařilo naplnit předpokládané cíle a zejména aby zaujala naše členy a přispěla svými produkty k efektivnímu a kvalitnímu výkonu vybraných činností.

Jsm rádi, že jste projevíli zájem o dění v Komoře, že jste četli náš časopis, a pokud máte připomínky, ochotně se s nimi v redakční radě ČKAIT seznámíme a budeme s nimi dále pracovat.

Přejeme Vám dobré ukončení roku 2005 a do roku nového, roku 2006, dobré zdraví, korektní podnikatelské prostředí a úspěch při výkonu povolání.

*Srdečně
Ing. Miroslav Loutocký
předseda redakční rady ČKAIT*

OSOBNOST ČESKÉHO STAVEBNICTVÍ – PROF. ING. JIŘÍ STRÁSKÝ, CSc.

Redakce požádala o rozhovor pana profesora Stráského, vedoucího Ústavu betonových a zděných konstrukcí Fakulty stavební VUT v Brně. Setkání se uskutečnilo v pracovně, kde pozornost návštěvníka upoutají modely elegantních mostních konstrukcí.

Pane profesore, Vaše profesní životní dráha je zasvěcena mostnímu stavitelství. Co ovlivnilo Vaši volbu?

Vždy jsem chtěl navrhovat elegantní konstrukce, jejichž architektonické řešení vyplývá z porozumění jejich chování. Měl jsem štěstí, že v době, kdy jsem studoval na VUT FAST působily na škole mimořádné osobnosti: prof. Lederer, prof. Mendl a prof. Zůda. Ti nás učili konstrukce nejen počítat, ale i vytvářet. Navíc všichni byli nejen vynikajícími inženýry, ale i osobnostmi s hlubokým kulturním a filozofickým zázemím.

V době, kdy jsem dokončoval školu, začala stavba dálnice, která přinesla řadu nových mostních konstrukcí. Prof. Zůda, průkopník předpjatého betonu u nás, nás nejen nadchl pro nové konstrukce, ale poutavě vyprávěl o mostech, poslání mostaře a inženýra. V té době bylo pozemní a průmyslové stavitelství doménou nesmyslné prefabrikace a typizace. Protože jsem se chtěl podílet na vývoji nových konstrukcí, přijal jsem nabídku Ing. Mendela pracovat v projektovém středisku Dopravních staveb.

Mohu říci, že jsem toho nikdy nelitoval. Projekci dopravních staveb tvořili inženýři, kteří byli z „kádrových“ důvodů přesunuti z Dopravoprojektu do prováděcího podniku. Byli to dobří projektanti a lidé, kteří nedělali politiku, ale navrhovali rozumné mostní konstrukce. Od nich jsem se naučil řemeslu. Umožnili mi také dále studovat a prosazovat nové konstrukce.

V projekci Dopravních staveb jsme navrhovali jenom mosty, v této práci jsme pokračovali i po založení naší projektové kanceláře. To však neznamená, že chceme projektovat jenom mostní konstrukce. Chceme navrhovat úsporné a vtipné inženýrské konstrukce. Rádi bychom aplikovali naše zkušenosti i v pozemním a průmyslovém stavitelství. Po dlouhou dobu studuji skořepinové konstrukce a zabývám se návrhem visutých a zavěšených střech. Snad budeme mít možnost některou z těchto konstrukcí navrhnout.

Nedávno jsme byli osloveni architektonickou kancelář „Kuba, Pilař“ spolupracovat na návrhu Moravskoslezské knihovny v Ostravě. Konstrukci neobvyklého statického systému budou tvořit velkorozponové předpjaté stropy. Věříme, že realizace této konstrukce přinese další.

Vaše projekty se vždy vyznačují novým technickým řešením. Jaké byly a jsou možnosti projektanta ovlivnit technický pokrok oboru? Není projektant příliš omezen podmínkami výběrových řízení?

Cílem dobrého projektu je nalézt optimální, přiměřené řešení. U mostů jde o to najít konstrukci, která nejlépe zapadne do okolí, která má minimální spotřebu materiálu a kterou lze postavit za rozumnou cenu. Je tedy zřejmé, že řešení nemusí být vždy „nové“. Nejde o to stavět gigantické stavby, upoutávat pozornost neobvyklým architektonickým nebo konstrukčním řešením anebo „prvním“ použitím nového materiálu.

Naše „nové“ konstrukce, detaily a postupy výstavby vždy vyplývaly ze studia řešení problému a hledání cesty, jak tento problém nejlépe vyřešit. Když jsem jako mladý inženýr hledal vhodnou konstrukci lávky pro pěší pro

přemostění Svatky, nehledal jsem „nové“ řešení. Chtěl jsem však navrhnout konstrukci, která má minimální vliv na okolí, kterou lze stavět nezávisle na terénu a kterou bude prováděcí podnik vůbec ochoten postavit. Logickým řešením byla „nová“ konstrukce z předpjatého pásu.

Tímto způsobem jsme hledali řešení všech našich konstrukcí. V Dopravních stavbách: dvoutrámových segmentových mostů, zavěšeného mostu v Poděbradech a Praze-Vršovcích i visuté vranovské lávky. Nyní, v naší projektové kanceláři: jednatrámové konstrukce viaduktů, spřažených ocelobetonových mostů budovaných na poddolovaném území, zavěšeného mostu přes Odru, vysouvaného mostu přes Rybný potok a řady dalších.

Je samozřejmé, že při hledání optimálního řešení musí mít projektant hluboké znalosti, musí znát moderní technologie a materiály. Pak automaticky navrhne optimální řešení, které je v mnohém „nové“. Rozumný investor nebo dodavatel potom může logické řešení akceptovat.

Bohužel, mnozí investoři nejenže nemají dostatečné znalosti, ale ani nejsou ochotni požádat odborníky o názor. Výsledkem jsou pak stavby, které nesvědčí o kultuře našeho národa.

Jste autorem řady projektů, které byly realizovány v USA. Jaké jsou Vaše zkušenosti ze spolupráce projektanta s investorem a zhotovitelem?

To, co na práci v USA mám především rád, je, že projektování má řád. Investor zadá projekt projektantovi, který prokáže, že projektu rozumí, že je kreativní, že má dostatečné znalosti a zkušenosti. Kritériem je kvalifikace, ne cena. Projektant v několika stupních vypracuje řešení, které je vždy nezávisle kontrolováno. Na základě projektu je vysáno výběrové řízení. Stavbu dostane ten, který je nejlevnější.

Projektant je garantem architektonického a technického řešení, které nelze měnit. Je-li vysána soutěž na stavbu včetně projektu, jsou jasně specifikována architektonická a technická kritéria.

Společnost v USA si je vědoma vysoké kvalifikace a zodpovědnosti projektanta. Projektant je zodpovědný za projekt od jeho počátku až do dokončení stavby. Projekt je zpracován velmi podrobně tak, aby bylo možno zodpovědně určit cenu stavby. V projektu je uveden možný postup stavby. Dodavatel si zajišťuje dodavatelskou dokumentaci, která podrobně rozpracovává projekt s ohledem na technologii dodavatele.

Projektant tuto dokumentaci kontroluje a schvaluje. Investor si je vědom, že každý dodavatel chce zjednodušit stavbu a mít co největší zisk. Proto projektant garantuje, že výsledné řešení odpovídá dohodnutým kritériím.

Jaká je úloha profesních komor v USA?

Autorizace je inženýrům udělována jednotlivými státy USA, ne inženýrskými organizacemi. Licence je udělena na základě prokázané praxe a dvoustupňových písemných zkoušek. V první zkoušce musí inženýr prokázat všeobecné znalosti, v druhé, osmihodinové, prokazuje schopnost řešit technické problémy. Do doby konání zkoušky jsou otázky tajné a jsou společné pro všechny státy USA. Inženýři se na tyto zkoušky poctivě připravují. Nestane se, aby inženýr jako u nás předpokládal, že dostane licenci, aniž by byl schopen spočítat prostý nosník. V rámci zkoušky musí žadatel určit zatížení, ručně řešit staticky neurčitou konstrukci, navrhnout průřezy a konstrukční řešení důležitých detailů.

Profesní organizace spolupracují se státními orgány, organizují konference a semináře.

Velkou pozornost věnujete práci v mezinárodních odborných organizacích. Jaké je postavení České republiky v těchto organizacích?

Pracoval jsem dlouho v prezidiu mezinárodní organizace pro předpjatý beton (FIP), která se transformovala v mezinárodní organizaci pro konstrukční beton (fib). I v dobách reálného socialismu nás v těchto organizacích zastupovali naši přední odborníci. Mým předchůdcem v prezidiu byl prof. Janda, který důstojně reprezentoval české inženýry.

Po řadu let se úspěšně zúčastňujeme soutěží organizovaných fib a spolupracujeme na pořádání mezinárodních symposií. Jsem přesvědčen, že zahraniční odborníci vědí o naší dobré technické úrovni. Nikdy jsem se u odborníků nesetkal s přezíráním, které je bohužel vlastní některým českým zástupcům zahraničních firem, které se snaží obchodovat u nás.

Jaký je Váš názor na současný stav mostního stavitelství?

Podobně jako v zahraničí sleduje i vývoj mostního stavitelství u nás dva směry. Na jedné straně je vyvíjen nesmírný tlak na takzvanou okamžitou ekonomii konstrukcí vedoucí k návrhu mostů hyzdících naše města i krajinu. Na druhou stranu je u mnohých konstrukcí vyžadována spoluúčast architekta, který by měl – podle jejich slov – dát konstrukci „kulturní“ rozměr.

Podle mého názoru jsou oba přístupy špatné. Bohužel se vždy mezi námi vyskytnou projektanti, kteří obcházejí investory a dodavatele, jež přesvědčují, aby přijali jejich takzvané „levné – ekonomické“ řešení. Bohužel, mnohdy najdou pochopení.

Také však nemohu obdivovat konstrukce navržené architekty a takzvaně počítané inženýry, v kterých je vysoce únosný beton využit z 30 %. V žádném případě nechci bojovat proti architektům. Mám mezi nimi přátele, s kterými rád spolupracuji. Je mi však líto, že mnozí architekti chtějí navrhovat konstrukce, aniž by jim rozuměli.

Podle mého názoru musíme navrhovat rozumné konstrukce, vyznačující se elegancí tvaru, vycházející ze základní funkce mostu. A tou je překlenout překážku. Čistě, jednoduše, bez okras. Správně navržená konstrukce je krásná sama o sobě. Naším úkolem je najít konstrukci, která nejlépe řeší daný problém, šetří krajinu a již lze postavit ne nejlevněji, ale za přiměřenou cenu.

Jsou pro tyto úkoly dnešní absolventi vysokých škol připraveni?

Vysokou školu jako vždy studují mimořádně nadaní studenti, studenti průměrní a studenti špatní. Podle mého názoru je úkolem vysoké školy především naučit inženýry správně přistupovat k řešení daných problémů, ne je zatěžovat nesmyslným množstvím údajů a předpisů. Je samozřejmé, že studenti musí mít základní znalosti, ty by však měli prokázat řešením úloh, a ne mentorováním textů. V průběhu studia je nutno nadaným studentům ukázat směr a dát jim příležitost předvést, co umí. Také je nutné umět se rozloučit se špatnými studenty, aby si uvědomili, že v životě není nic zadarmo.

Učitelé by měli nejen přednášet daný předmět, ale také ovlivňovat studenty svými názory, postoji a vlastní prací. Těžko mohu posoudit, zda se tak všude děje. Já se však o to snažím.

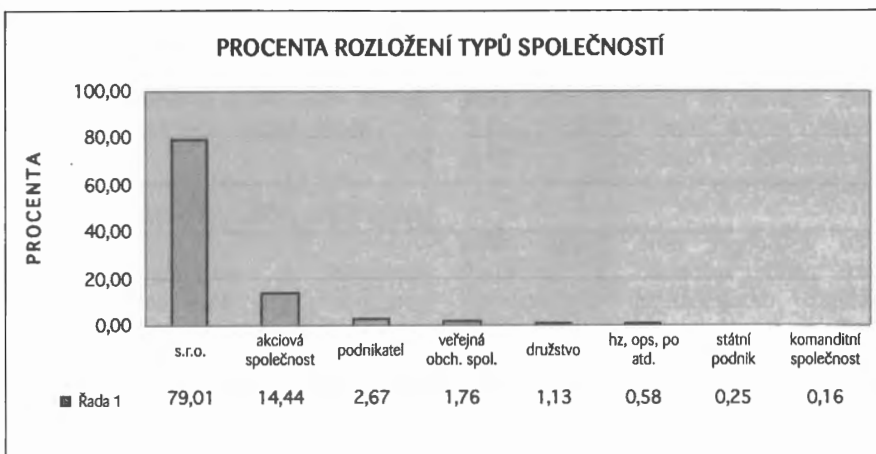
Pane profesore, děkujeme za rozhovor. Závěrem dovolu, abychom Vám jménem redakce popřáli k blížícímu se životnímu jubileu hodně zdraví a tvůrčího elánu.

Redakce Z+i ČKAIT

VÝVOJ PROJEKTOVÉ ČINNOSTI V INVESTIČNÍ VÝSTAVBĚ OD ROKU 1989 DO VSTUPU DO EVROPSKÉ UNIE

Účelem tohoto článku je poznat vývoj projektové činnosti od roku 1989 do vstupu České republiky do Evropské unie. Tento vývoj je poznamenán jak ve změnách politických, tak i ve změnách legislativních, a dokonce i v samé podstatě pojmu projektové činnosti v investiční výstavbě, jejího obsahu a postavení ve společnosti.

Jedním z problémů, které bylo třeba při analýze vyřešit, je její vnitřní struktura. Tu lze provést mnoha způsoby, z mnoha hledisek a do různé hloubky podrobností. Podrobnosti jsou dány zejména souborem informací, které jsou k dispozici, způsob analýzy je dán pak z hlediska typu společnosti, územní působnosti, obsahem činnosti z hlediska živnostenského oprávnění. Po předběžných analýzách se autor rozhodl pro následující postup. Výchozím údajem bude přehled počtu organizací, členěný dle jednotlivých typů organizací. Informace zde zveřejněné jsou pouhými zlomky z celého souboru zpracovaných údajů a mají čtenářům umožnit nahlédnout do závěrů výsledků provedených analýz. Podrobnější informace jsou k dispozici na webu. Autor si zde neklade za cíl komentovat průběh událostí, ale pouze ukázat, jakými směry vývoj procházel.

graf č. 2

Nejprve si však uvedme jejich celkový počet formou grafu – viz graf č. 1.

Zde je nutné si připomenout, že v těchto údajích nejsou zahrnuti:

- svobodní architekti a svobodní inženýři podnikající na základě jiného než živnostenského zákona,
- fyzická osoba dle živnostenského zákona nezapsaná v obchodním rejstříku.

Dle obecně závazných právních předpisů zjistíme, že se projektová činnost jako živnost vyskytuje v těchto typech organizací, jejichž procenta rozložení najdeme v grafu č. 2.

Přehled počtu organizací na 1000 obyvatel v roce 2004 dle jednotlivých krajů je uveden v grafu č. 3. Z něho je zřejmé, že nejvyšší počet organizací vykazoval kraj Hlavní město Praha, po něm pak Jihomoravský kraj. Nad celostátním průměrem je pak jen Liberecký kraj. Celostátní průměr činí 0,70.

Jak se změnilo postavení projektové činnosti, si můžeme ukázat na dosud provedených analýzách.

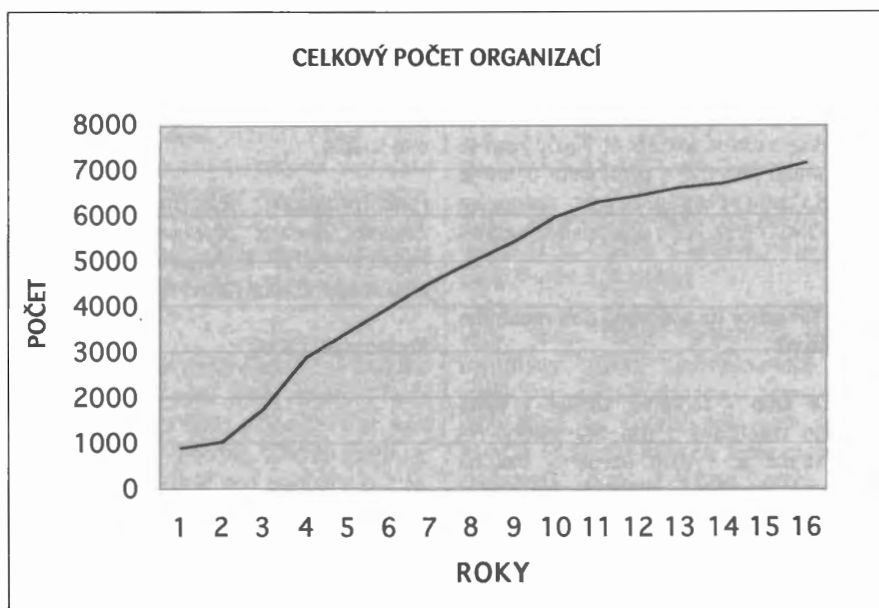
Vyhláška č. 88/1976 Sb., Federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj ze dne 26. července 1976 o oprávnění k projektové činnosti definovala skutečnost, že projektovou činnost může vykonávat organizace jen na základě a v rozsahu uděleného oprávnění k projektové činnosti a občan jen na základě a v rozsahu povolení vydaného stavebním úřadem.

Původní definované postavení jednoznačně rozlišovalo projektové organizace, které se prakticky (až na inženýrskou činnost a poradenskou činnost) zabývaly projektovou činností. Protipólem pak byly jiné organizace, u nichž byly vytvořeny vhodné organizační předpoklady, takzvané projektové složky.

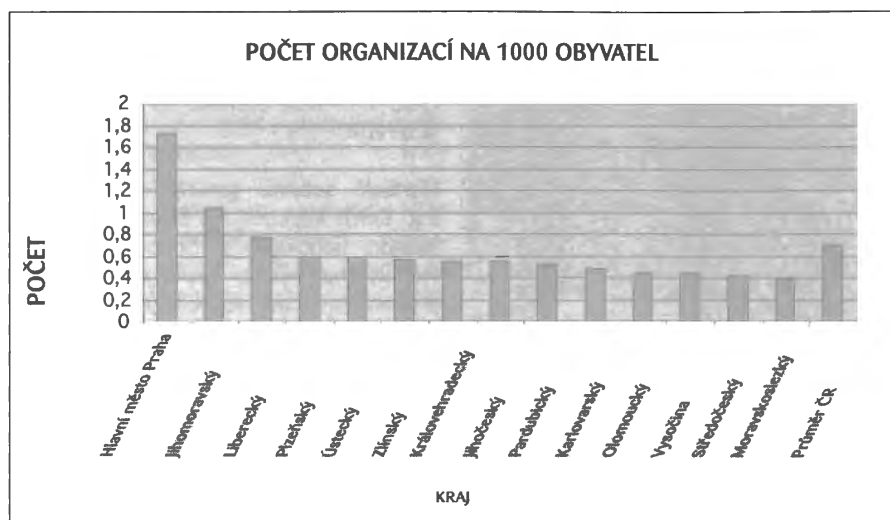
Přerod bývalých státních podniků do jiných forem skončil prakticky rokem vydání nových právních předpisů, t.j. rokem 1992. Akciové společnosti pak hledaly novou náplň činnosti, přičemž projektová činnost nebyla pro ně lukrativní, neboť se projektové složky doposud zabývaly jen potřebami svých organizací. Rovněž tak vznikem společností s ručením omezeným mohly tyto organizace své potřeby řešit kooperací či nákupem služeb u nich.

Zajímavější je však to, že při prakticky stejném počtu organizací mezi roky 1993 a 1999 došlo k rovnováze mezi počty akciových společností, které začaly vykonávat projektovou činnost, a těmi, které tuto činnost vykonávat přestaly. To svědčí o obrovských přesunech projektantů mezi jednotlivými společnostmi (ať akciovými, či ostatními typy společností). K určité stabilizaci došlo v roce 2000, kdy se jejich počet ustálil na cca 1000 organizací.

Společnosti s ručením omezeným před rokem 1989 v této formě neexistovaly. Jako

graf č. 1 (legenda roků: 1 = rok 1989, 4 = rok 1992, 11 = rok 1999, 16 = duben 2004)

graf č. 3

takové se v nich ustálily dva faktory, které jsou dominantní a to:

- 80 % společností s ručením omezeným je vytvořeno se základním kapitálem do 200 000 Kč, tedy minimem, které stanoví zákon;

- 70 % společností, přesněji řečeno 35 %, má pouze jednoho společníka a 35 % má dva společníky. U dvou společníků lze kvalifikovaně říci, že v mnoha případech se jedná o příbuzenské vztahy.

Uvedené údaje v tomto i předcházejících článcích jistě dávají podklady i pro další možné vývoje a komentáře. To však nebylo jejich účelem.

Pečlivý čtenář si jistě všiml rozdílnosti analyzovaných dat v jednotlivých krajích. Proto dalším úkolem bude provést srovnávací analýzu v jednotlivých krajích, která bude náplní dalších článků.

Ing. Jiří Němec

autorizovaný inženýr pro obor technologická zařízení staveb

osobám neprojevujícím náležitě sympatie režimu, který je za to odměňoval ochranou před vysokoškolským vzděláním. Václav si vstupenku na vysokou školu musel vysloužit náležitě dlouhým setrváním v dělnické profesi. Nevím, do jaké míry ho pobyt v kabině nákladního automobilu kádrově zocelil, ale láska k motorům ho už neopustila...

Po absolvování stavební fakulty, oboru pozemních staveb, se naše cesty na dlouho rozešly. Ing. Oupor zakotvil v Pražském projektovém ústavu, kterému zůstal věrný až do jeho rozpadu. Prošel všemi stupni projektové hierarchie. Byl bezprostředním účastníkem vývoje bytové výstavby v Praze, se všemi problémy, které vývoj technologií jednotlivých konstrukčních soustav za neustálého prohlubování míry zprůmyslnění přinášel. Vyzbrojen touto bohatou a dlouhou praxí byl schopen globálního pohledu na problematiku projektování v pozemním stavitelství.

Další křížovatkou našich cest bylo období po listopadu 1989 na půdě stavovských organizací. V té době připravoval jako zaměstnanec společnosti Passerinvest výstavbu komplexu administrativních budov v Praze-Michli, později se dále věnoval projektování jako soukromník. Jeho působení v ČKAIT bylo obdivuhodně intenzivní a prakticky nepřetržité. Byl členem jejího ustavujícího výboru, od roku 1993 členem autorizační rady, kterou opustil v letošním roce jako její místopředseda, aby plynule přešel do jiného orgánu, stavovského soudu. Současně byl od roku 1997 členem komise pro uznávání autorizací se Slovenskou komorou stavebních inženýrů a členem legislativní komise autorizační rady. V posledních letech, již jako důchodce, se neúnavně věnoval přípravě stavebního zákona a souvisejících vyhlášek a mnozí jste se s ním jistě setkali na seminářích, kde na toto téma přednášel. Své bohaté zkušenosti z minulé praxe byl schopen korigovat pohledem na praxi současnou, se kterou udržoval neustálý kontakt jako porotce mnoha soutěží, když navštěvoval nominované stavby v celé republice, a spoluprací s Nadací ABF v rámci stavebních veletrhů. Šíře jeho aktivit byla obdivuhodná a ochota pomoci, kdykoliv to zájmy ČKAIT vyžadovaly, příkladná. Jeho absence bude pro naši Komoru více než citelná.

Při jednom z posledních setkání na sklonku letošního léta se mi svěřil, že ze všech dáreků, které dostal k narozeninám, mu největší radost způsobil nový notebook. Neklamné svědectví o jeho dalších plánech do budoucnosti. O to větší překvapení přinesla zpráva ze začátku října, že před námi je už jen setkání jediné, bohužel to poslední.

Ing. Miloš Horák

autorizovaný inženýr pro pozemní stavby

VZPOMÍNKA NA ING. VÁCLAVA OUPORA

Vzpomínku na Ing. Václava Oupora nemohu začít jinak než návratem k počátku našeho kamarádství. Váže se k podzimu roku 1961, kdy jsme se poprvé sešli jako začínající studenti na ČVUT. Pravda, v poněkud pokročilém věku, jak se tehdy stávalo

INŽENÝRSKÝ DEN 2005 V NÁRODNÍM TECHNICKÉM MUZEU

Tradiční Inženýrský den byl letos věnován netradičnímu tématu a konal se rovněž v netradičním prostředí. Tématem Inženýrského dne byla spolupráce českých inženýrských organizací s Národním technickým muzeem v Praze v oblasti péče o technické památky, případně při jejich záchraně. Hostitelem Inženýrského dne 2005 bylo Národní technické muzeum, které se

Inženýrský den 2005 se konal v Dopravní hale Národního technického muzea v Praze

Vernisáž výstavy Symetrie a symbol v NTM
Generální ředitel NTM Ing. Tomáš Kupec předává kytici kurátorce výstavy paní Jolantě Nölle, ředitelce Nadace Zollverein, která přednesla česky hlavní projev

Inženýrský den 2005 – podpis smlouvy o spolupráci ČKAIT a NTM ve vládním vagónu císaře Rakousko-Uherska a českých prezidentů – zleva: Ing. Václav Mach, předseda ČKAIT, Ing. Tomáš Kupec, generální ředitel NTM v Praze, Ing. Svatopluk Zídek, prezident ČSSI

stalo i jeho spoluorganizátorem. Unikátním místem setkání inženýrů z celé republiky a představitelů předních stavebních firem (SSŽ, Metrostav, Skanska) se stala Dopravní hala NTM.

Hostitelé setkání, generální ředitel NTM Ing. Tomáš Kupec a jeho náměstek Bc. Karel Ksandr, pohovořili o činnosti Národního technického muzea, které je vrcholovým pracovištěm naší republiky, a podrobně informovali i o připravované expozici architektury, inženýrství a stavitelství, jež bude situována v nově uvolněném 3. patře NTM, kde dosud sídlila jiná, nemuzeální, organizace.

Představitel Kolegia pro technické památky ČKAIT & ČSSI Ing. Svatopluk Zídek zhodnotil dosavadní spolupráci vrcholových odborných pracovišť České republiky s Kolegiem pro technické památky ČKAIT & ČSSI v oblasti péče o technické památky a jejich popularizaci, která vrcholí právě organizací v pořadí již 3. bienále technických památek „Industriální stopy 2005“. Letošní bienále je věnováno zejména konverzím průmyslových objektů a jejich využití k novým účelům. Konverze opuštěných průmyslových objektů i celých technologických areálů a jejich nové využití je neoddelitelnou součástí péče o technické památky.

Předseda ČKAIT Ing. Václav Mach ve svém projevu nastínil nejvhodnější formy spolupráce technické veřejnosti s Národním technickým muzeem, a vytvořil tak přirozený můstek k závěrečnému bodu programu – podepsání historicky prvé smlouvy o spolupráci českých inženýrských organizací s Národním technickým muzeem. Vybrané části ze smlouvy o spolupráci uvádíme na jiném místě tohoto čísla časopisu. K podpisu historické smlouvy došlo za účasti svědků, kterými byli čestní hosté Inženýrského dne, v historickém prostředí vládního vagónu císaře Františka Josefa I. a následně řady českých prezidentů počínaje T. G. Masarykem.

Na oficiální část Inženýrského dne volně navázala odborná exkurze do 3. patra NTM, kde bude vybudována nová expozice a kde jedním z hlavních exponátů bude samo město Praha. Ze 3. patra se otevírá návštěvníkům vskutku netradiční a okouzující pohled na Prahu z ptáčích perspektiv Letné. K zajímavostem odborné exkurze po areálu NTM patřila i návštěva pracoviště, ve kterém probíhá vysoušení a záchrana listinných dokumentů, které byly po zhoubné povodni v roce 2002 zaplaveny v depozitáři NTM v pražské Invalidovně. Mokré materiály byly tehdy bezprostředně po vyjmutí z depozitáře zamrazeny a v tomto stavu jsou uchovávány v mrazicích boxech až do doby, kdy na ně přijde postupně řada v sušicím pracovišti.

Optimistické předpovědi pro ukončení této činnosti, podle odhadu pracovníků NTM, předpokládají dobu cca deseti let. O náročnou technologii záchrany nás podrobně informovala vedoucí tohoto pracoviště spolu s generálním ředitelem.

Na odbornou exkurzi po prostorách NTM bezprostředně navázala vernisáž výstavy „Symetrie a symbol“. Výstava představila průmyslové stavby německých architektů Fritze Schuppa a Martina Kremmera budované nejen v Porúří, ale i v mnoha dalších hornických a hutnických regionech Německa. Není bez zajímavosti, že ačkoli je jejich dílo zastoupeno v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO dvěma průmyslovými areály (uhelné doły Zollverein v Essenu a rudný důl Rammelsberg v Goslaru), jsou oba architekti německé veřejnosti, natož naší české, prakticky neznámí. Tato výstava prezentovaná české technické i laické veřejnosti v rámci 3. bienále technických památek ve výstavní síni NTM v Praze vznikla jako pocta oběma architektům u příležitosti zapsání dolu Zollverein XII. na seznam světového kulturního dědictví. Výstavu, kterou zahájili generální ředitel NTM Ing. Tomáš Kupec a roztomile česky i ředitelka Nadace Zollverein paní Jolanta Nölle, uspořádaly Národní technické muzeum a Nadace Zollverein ve spolupráci s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků a Českým svazem stavebních inženýrů. Kurátorkou české verze výstavy byla Ing. arch. Vladislava Valchářová. Znovu jsme si měli možnost uvědomit, jak aktuální a Evropě společné je téma problému zanikajícího báňského a hutního průmyslu a čím bychom se mohli inspirovat například v Porúří při konverzi rozsáhlých průmyslových areálů pro nové kulturní a turistické aktivity i v České republice, například na Kladensku a Ostravsku. Konverze průmyslových objektů a areálů byla, jak jsem již v úvodu uvedl, hlavním tématem celého 3. bienále 2005, které jsme nazvali „Industriální stopy“ a o kterém budou čtenáři Z+i informováni v tomto čísle časopisu i dalšími články.

*Ing. Svatopluk Zídek
Kolegium pro technické památky
ČKAIT & ČSSI*

SMLOUVA O SPOLUPRÁCI MEZI NÁRODNÍM TECHNICKÝM MUZEEM, ČKAIT A ČSSI

VYBRANÉ ČÁSTI

I. Preambule

Mezi Národním technickým muzeem (dále jen NTM), Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků (dále jen ČKAIT) a Českým svazem stavebních inženýrů (dále jen ČSSI) probíhá dlouholetá, pro zúčastněné partnery užitečná spolupráce, prezentovaná zejména na dvou společných Bienále technických památek v letech 2001 a 2003 a při intenzivní spolupráci při 3. bienále, které proběhne v září 2005 v Praze a v Kladně. Dlouhodobá je ale i spolupráce mezi NTM a Kolegiem pro technické památky ČKAIT & ČSSI na dalších projektech (konference věnované památkové činnosti na úseku technických památek v sudých kalendářních rocích, hutnické dny NTM, delší nežli pětiletá publikační činnost ve Stavebních listech věnovaná technickým památkám atd.).

Jedním z hlavních důvodů formulace smlouvy o spolupráci se stala skutečnost, že právě v současném období vrcholí vybudování expozice architektury, inženýrského stavitelství a architektonického designu ve třetím patře historické budovy NTM a zároveň se zakládá nový rozvoj sbírky stavitelství NTM.

II. Předmět spolupráce

Smlouva si klade za cíl vytvářet podmínky pro spolupráci členů a pracovníků smluvních organizací v oblasti sbírkotvorné činnosti a péče o stavební památky, jejich evidenci, dokumentování, obnovu, oživování, a to se zvláštním zřetelem na technické památky.

III. Závazky smluvních stran

Smluvní strany se dohodly na tom, že je nezbytné především rozvíjet přímé dvoustranné vztahy mezi členy ČKAIT, eventuálně ČSSI a pracovníky NTM, k jejichž navázání bude tato smlouva napomáhat.

Smluvní strany se dohodly, že v případech zvlášť hodných zřetele, kterými mohou být například nejednotné názory znalců na záchranu historicky cenných artefaktů, se budou podílet na organizování a průběhu

odborného setkání a pokusí se o hledání optimálního řešení na takovéto neutrální půdě.

K tomu mohou vyzvat nezávislé, renomované odborníky z domova i z ciziny, budou nápomocny při jejich oslovení a k jejich angažování využijí svých vztahů s tuzemskými i zahraničními partnery. Impuls k uspořádání takového odborného setkání může dát kterákoli ze smluvních stran, a to na základě vlastní iniciativy, případně požadavku pracovníků státní správy nebo samosprávy, eventuálně i soukromého subjektu. Na podporu vzájemné informovanosti co nejširšího okruhu svých členů, případně spolupracovníků, bude nedílnou součástí této smlouvy příloha obsahující seznam Oblastních kanceláří ČKAIT, Oblastních poboček ČSSI a jednotlivých pracovišť NTM, jména jejich představitelů, adresu, telefon, fax a e-mail. Kopie smlouvy včetně příloh bude předána všem vedoucím odborných pracovišť NTM, přednostům Oblastních kanceláří ČKAIT i předsedům Oblastních poboček ČSSI a zároveň bude k dispozici na webu NTM.

Smluvní strany využijí svých publikačních možností a budou ve svých odborných časopisech, případně i jiným způsobem, informovat o uzavření i průběžném plnění této smlouvy a jejích hlavních úkolech. Ve svých odborných časopisech „Stavební listy“ a „Zprávy + informace“ (Z+i) ČKAIT budou pravidelně informovat ve spolupráci s pověřeným pracovníkem NTM o všech akcích NTM týkajících se architektury, inženýrství a stavitelství, které připraví NTM a poskytne v nich i prostor pro informování technické veřejnosti o strategii NTM v oblasti popularizace tohoto technického oboru.

ČSSI i ČKAIT nabízí všem zájemcům z řad pracovníků Národního technického muzea účast v práci Kolegia pro technické památky ČSSI a ČKAIT. V činnosti tohoto Kolegia je vytvořen prostor pro odbornou diskusi o některých společných problémech praxe. O závěrech z diskuse je možno informovat technickou veřejnost rovněž v již zmíněných odborných časopisech.

NTM se zavazuje

napomáhat při řešení problémů péče zejména o technické, ale i ostatní památky členům partnerských organizací, a to zejména pomocí v oblasti umělecko-historické.

Kolegiu pro technické památky ČSSI a ČKAIT budou odborní pracovníci NTM pomáhat ve stejné oblasti i při řešení jejich úkolů. Pro konkrétní potřeby Kolegia pro technické památky poskytnou případně dostupné podklady i informace, které mají k dispozici.

ČKAIT se zavazuje

vytvořit aktiv předních odborníků v oborech, ve kterých uděluje autorizace, pro případnou spolupráci na řešení speciálních úkolů. Tento aktiv bude vytvářen z úspěšných řešitelů jednotlivých úkolů.

Při řešení konkrétních případů **péče o technické památky** zváží představenstvo případnou pomoc, formu podílení se na nákladech spojených s organizací odborného setkání, zpracováním odborných posudků, případně stanovisek pomáhajících řešit technický problém, pokud tyto úkoly budou zabezpečovat členové ČKAIT, případně ČSSI.

ČSSI se zavazuje

stát se v případech, kdy bude užitečné využít k prosazení odborně správných stanovisek autoritu ČSSI jako instituce, smluvním partnerem zadavatele úkolu. Pro splnění konkrétního úkolu zabezpečí přední tuzemské, eventuálně zahraniční odborníky a po zpracování úkolu zajistí u vysoce kvalifikovaných domácích nebo i zahraničních odborníků oponenturu. Se zpracovateli i oponenty uzavře smluvní vztah a pro zadavatele bude ČSSI vystupovat jako řešitel úkolu, který garantuje svojí autoritou odbornou úroveň zpracování i závěrů vyplývajících z provedených expertiz.

Pracovníkům Národního technického muzea nabízí rovněž členství v některé ze svých odborných společností, kterými jsou např. Společnost pro krajinné inženýrství ČSSI, Česká geotechnická společnost ČSSI nebo Česká betonářská společnost ČSSI.

*Ing. Tomáš Kupec
generální ředitel NTM
Ing. Václav Mach
předseda ČKAIT
Ing. Svatopluk Zidek
prezident ČSSI*

VIERA MEDELSKÁ OSLAVILA ŽIVOTNÍ JUBILEUM A OBDŘELA ČESTNÉ ČLENSTVÍ ČKAIT

Dr. h. c. prof. Ing. Viera Medelská, DrSc., se narodila v učitelské rodině v obci Suchá nad Parnou. Tato obec je známa svými spisovateli – Františkem, Blahoslav a Vítězslav Hečkoví – básníkem V. Turčány,

vysoceškolskými pedagogy. Už od dětství ji rodiče vštěpovali lásku k učitelskému povolání, a tak kráčela v jejich stopách.

Po absolvování 1. státního gymnázia v Trenčíně a po dvou letech studia na Stavební fakultě Slovenské vysoké školy technické v Bratislavě ukončila vysokoškolské studium na Stavební fakultě ČVUT v Praze. Téma její diplomové práce „Stanovení spotřeby pohonných hmot za různých podmínek (různého stoupání/klesání silnice a o různé délce, přejezd vozidla směrovým obloukem, atd.)“ dalo do určité míry základ jejího budoucího odborného zaměření – dopravního inženýrství.

Po ukončení vysoké školy nastoupila na OSC v Bratislavě jako projektant silničních staveb, odkud v r. 1955 odešla na katedru dopravních staveb Stavební fakulty Slovenské technické univerzity v Bratislavě, kde setrvala až do svého odchodu do důchodu.

Pod vedením svého školitele prof. Ing. M. Marka vypracovala kandidátskou disertační práci na téma „Rychlostní charakteristiky dopravního proudu“, kterou v r. 1968 úspěšně obhájila jako druhá v této specializaci v tehdejší ČSSR. V r. 1970 obhájila habilitační práci zpracovanou na téma „Použití Poissonova zákona pro výpočet kapacity neřazených křižovatek“, ve které odvodila (u nás poprvé) hodnoty součtových čar časových odstupů mezi vozidly v dopravní koloně o různé intenzitě.

Pod vedením prof. Ing. M. Marka bylo na stavební fakultě založeno oddělení se zaměřením na dopravní inženýrství, které po jeho smrti vedla až do konce prof. M. Medelská. Za toto období zde absolvovalo 184 posluchačů – dopravních inženýrů, z nichž byli a jsou, bohužel ale i nejsou – úspěšní projektanti, ředitelé podniků, primátoři, vysokoškolští učitelé, výzkumní pracovníci, ba i ministři nejen doma, ale i v zahraničí.

Profesorka Medelská byla spoluodpovědnou redaktorkou a redigovala příspěvky do prvních dvou dílů publikace Technické památky zemí V4 a v současnosti se podílí na přípravě třetího svazku této publikace. Nezanedbatelný je i její podíl na přípravě prvního setkání zemí V4, které připravil Svaz slovenských stavebních inženýrů spolu se Slovenskou komorou stavebních inženýrů v Bratislavě a navázání prvních kontaktů se zahraničními svazy stavebních inženýrů – ASCE, ECCE a dalších. Ze všech sil se snaží zvelebit a rozšířit činnost a vážnost těchto stavovských organizací doma i v zahraničí.

Za iniciování 1. setkání k zahájení spolupráce inženýrských organizací zemí Visegradské čtyřky a za zásluhy o rozvoj spolupráce s českými inženýrskými organizacemi rozhodlo představenstvo ČKAIT na svém řádném zasedání dne 9. září 2005 udělit u příležitosti významného životního jubilea paní prof. Medelské, prezidentce Slovenského svazu stavebních inženýrů, čestné členství ČKAIT.

Přejeme paní profesorce Medelské hojně zdraví a úspěchy v činnostech pro stavební inženýrství a blahopřejeme k čestnému členství v České komoře autorizovaných inženýrů a techniků.

Redakce Z+i

INTEGROVANÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM V ROCE 1 – PROFESIS 2005

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě rozhodla před dvěma lety o realizaci ambiciózního projektu vytvoření integrovaného informačního systému. Jeho ideou bylo propojit všechny stávající informační zdroje zajišťované různými způsoby v rámci činnosti servisní organizace IC-ČKAIT s. r. o a dalších institucí a tento komplet informací bezplatně poskytnout všem autorizovaným osobám prostřednictvím jednou ročně distribuovaného CD ROMu obsahujícího kompletní texty všech těchto informací. Pojivem těchto informačních výstupů se stala řada Metodických pomůcek (MP) popisujících činnosti autorizovaných osob ve všech oborech a specializacích, které se vyskytují.

Zajištěním úkolu pověřilo v roce 2003 představenstvo ČKAIT nově ustavenou Radu pro podporu rozvoje profese pod vedením Doc. Ing. Antonína Pokorného, CSc. Rada zpracovala rozbor celkové informační potřeby členů ČKAIT a vytvořila základní osnovu tvorby metodických pomůcek (viz příloha cílového stavu v podobě 2005). Současně zahájila práce na poskytnutí prvních informací autorizovaným osobám. Již v prosinci 2003 obdržely AO první pilotní CD ROM PROFESIS 2003. Ten ovšem obsahoval pouze elektronické aktualizované kopie již vydaných pomůcek a informací, které byly dříve vydávány buď bezplatně, nebo prodávány za úhradu. V roce 2004 bylo přistoupeno ke zpracování prvních metodických pomůcek. V prosinci roku 2004 byly potom vydány jako nultý ročník integrovaného informačního systému pro autorizované osoby pod názvem PROFESIS 2004. Obsahovaly kromě všech ostatních informací především dvě základní pomůcky popisující činnost autorizovaných osob v projektové činnosti a realizaci staveb a dvě doplňující společné přílohy. Nultým

ročníkem bylo toto vydání nazváno proto, že Rada očekávala ohlas od autorizovaných osob. Po konstatování, že převažující názor byl pozitivní, přistoupila tedy k rozsáhlému zpracování řady dalších pomůcek. Nyní tedy dostáváte již 1. ročník informačního systému pod názvem PROFESIS 2005.

Úkol byl v roce 2005 rozvinut do značné šíře. Naše ideová tabulka z roku 2003 se díky úsilí řady autorů, kteří přispěli svými zkušenostmi a mnohdy je i v tvrdých názorových střetech obhájili, výrazně zaplnila. Metodickými pomůckami chceme především popsat běžnou činnost autorizovaných osob, upozornit na její odlišnosti od činnosti kvalifikovaných osob ve výstavbě, na problémové okruhy této činnosti a zároveň poskytnout autorizovaným osobám pokud možno úplné informace.

Metodické pomůcky si nekladou za cíl postihnout celou problematiku výstavby. Účelem je především popis běžné úrovně výkonu činnosti autorizovaných osob, přenesení zkušeností pro ty, kteří do profese teprve vstupují, a upozornění na etické či zákonné limity jejího výkonu. Je skutečností, že ČKAIT nemůže vydat všechny potřebné postupy najednou; půjde o kontinuální proces vzájemného ovlivňování a přenášení zkušeností do praxe.

Materiály doporučených postupů jsou materiálem živým, neustále doplňovaným, popisují aktuální stav představy o výkonu činnosti autorizovaných osob. Nejsou a nedávají si za cíl být jedinou a předepsanou možností výkonu činnosti autorizovaných osob.

Integrovaný profesní informační systém ČKAIT zahrnuje všechny stávající a osvědčené ediční řady vydávané Informačním centrem ČKAIT, s. r. o. Obsahem CD PROFESIS je tedy řada pomůcek tak, jak byly v roce 2005 buď nově zpracovány, nebo novelizovány.

1. Základní úroveň

Metodické pomůcky v základní úrovni mají popsat běžné činnosti autorizovaných osob, shodné pro všechny AO bez ohledu na jejich obor a specializaci. Jsou rozděleny na dvě základní skupiny:

- MP 1 Projektová činnost – 1. revize 2005
- MP 2 Realizace staveb – 1. revize 2005

Tyto základní pomůcky byly předmětem vydání zkušební nulté verze 2004 a revidované vydání je obsaženo v ročníku 2005. K základním textům dále patří pomůcky:

- IP 1 Univerzální přílohy 2004 (obsahují přílohy použitelné ve více metodických pomůckách). (Tento materiál nebyl v letošním roce novelizován, neboť se očekává zásadní úprava v souvislosti s vydáním stavebního zákona.)
- IP 2 Odpovědnost autorizovaných osob 2004 – obecný výklad na základě

platných právních předpisů vztahujících se k odpovědnosti AO – platí vydání 2004.

2. Předpisová úroveň

Pomůcky základní úrovně navazují na předpisovou úroveň – ediční řadu A pomůcek ČKAIT. V roce 2005 jsou na CD uvedeny:

- **A 1 Vnitřní řady ČKAIT**
 - A 1.1. Autorizační řád
 - A 1.2. Organizační řád
 - A 1.3. Profesní a etický řád
 - A 1.4. Disciplinární a smířčí řád
 - A 1.5. Volební a jednací řád
 - A 1.6. Ekonomický řád
 - A 1.7. Statut oblastní kanceláře
- **A 2 Vnitřní předpisy ČKAIT**
 - A 2.1. Autorizovaný inženýr a technik v procesu výstavby
 - A 2.2. Pojištění autorizovaných osob 2004–2006
- **A 3 Obecně závazné právní předpisy** (plné znění s připojeným komentářem nebo průvodcem)
 - A 3.1. Autorizační zákon s komentářem
 - A 3.2. Živnostenský zákon a jeho prováděcí předpisy s komentářem
 - A 3.3. České technické normy ve výstavbě
 - A 3.4. Stavební zákon z roku 1976 a prováděcí předpisy

(V případě přijetí nového stavebního zákona bude nahrazen tiskovou a následně CD verzí v průběhu roku 2006.)

3. Průřezová úroveň

Základní úroveň metodických pomůcek je doplněna v průřezové úrovni o popis činností, které jsou společné všem autorizovaným osobám bez ohledu na jejich obor a specializaci. V roce 2005 byly zpracovány metodické pomůcky jako 1. zkušební vydání, otevřené k připomínkám a vysvětlením v jednotlivých skupinách postupů:

- MP 3.1. – Výkon činnosti autorizované osoby – odpovědný zástupce firmy – 2005
- MP 4.1. – Projektová činnost – Smluvní vztahy – 2005
- MP 6 – Spisová agenda – 2005
- MP 7 – Projekt systém managementu jakosti ČKAIT – 2005
- MP 10.1. – Finance a daně autorizovaných osob – 2005
- MP 10.2. – Výpočet nákladů projektové práce – 2005
- MP 4.2. – Obchodní podmínky pro inženýrskou činnost – 2004
- MP 4.3. – Obchodní podmínky pro projektovou činnost – 2005

4. Oborová úroveň

Metodické pomůcky oborové úrovně popisují odlišnosti výkonu činnosti AO v projektování pro jednotlivé obory a specializace tak, jak jsou rozděleny zákonem č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti

na MP 1 a MP 2. Řeší postupy a podmínky vzájemné spolupráce autorizovaných osob různých oborů a specializací, součinnost s dalšími spolupracovníky na konkrétním stavebním díle i činnost AO ve vztahu ke speciálním právním předpisům a potřebám jednotlivých oborů a specializací.

V roce 2005 byly zpracovány tyto metodické pomůcky:

- MP 1.1.1. – Projektování pozemních staveb – Rozsah normových požadavků – 2005
 - MP 1.1.2. – Projektování pozemních staveb – Zásady organizace výstavby – POV – 2005
 - MP 1.5. – Technologická zařízení staveb – obecné zásady – 2005
 - MP 1.5.1. – TZS – Plynárenská a plynová zařízení – 2005
 - MP 1.5.2. – TZS – Elektrorozvodná zařízení – 2005
 - MP 1.5.3. – TZS – Elektronická zařízení – 2005
 - MP 1.6. – Technika prostředí staveb – obecné zásady – 2005
 - MP 1.6.1. – TPS Zařízení pro vytápění staveb – 2005
 - MP 1.6.2. – TPS Zařízení pro ochlazování staveb – 2005
 - MP 1.6.3. – TPS Zařízení vzduchotechniky staveb – 2005
 - MP 1.6.4. – TPS Zařízení pro měření a regulaci – 2005
 - MP 1.6.5. – TPS Zařízení pro zdravotně technické instalace – 2005
 - MP 1.6.6. – TPS Zařízení pro plynárenství – 2005
 - MP 1.6.7. – TPS Zařízení silnoproudé elektrotechniky – 2005
 - MP 1.6.8. – TPS Zařízení slaboproudé elektrotechniky – 2005
 - MP 1.6.9. – TPS Zařízení horizontální a vertikální dopravy – 2005
 - **MP 2.1. – Vedení realizace pozemních staveb – 2005**
- Do systému metodických pomůcek oborové úrovně jsou dále zařazeny ve skupině MP 1.2 Dopravní stavby samostatná CD vydávaná Ministerstvem dopravy ve spolupráci s IC ČKAIT – pod názvem:
- MP 1.2.1. – Systém jakosti v oboru pozemních komunikací 2005, který je předáván autorizovaným osobám v oboru dopravy samostatně
- V návaznosti na MP 7. – Projekt Systém managementu jakosti ČKAIT – jsou součástí integrovaného systému *Profesis* i volně prodejné podklady pro zavedení systému ve firmách autorizovaných osob:
- MP 7.1. PJ1 – Systém managementu jakosti pro malé kanceláře AO – 2004
 - MP 7.2. PJ0 – Systém managementu jakosti dle ČSN EN ISO 9001:2001 – 2004
 - MP 7.3. Pje – Systém environment dle 14001 – 2005

5. Programové vybavení pro autorizované osoby

Významným rozšířením systému Profesis roku 2005 je zařazení volně přístupných zpracovaných programů (freeware) v prostředí Excel, které lze využít v konkrétní práci autorizovaných osob.

- **EX 10.1. – Vedení daňové evidence 2006 a daňová závěrka 2005**
- **EX 10.2. – Program pro výpočet nákladů projektových prací 2005**

6. Ostatní informační podklady

Jak je uvedeno výše, všechny metodické pomůcky navazují na stávající ediční řady a informační systémy. Cílem integrace informačních zdrojů a systémů je především zajistit potřebnou kompatibilitu jednotlivých pomůcek. Proto by do budoucna měly všechny tituly vycházet v integrovaném systému pro jít důslednou oponenturou, která zajistí jednotnou terminologii, shodné používání zkratk, značek a jednotek a vyloučí rozdíly a rozpory mezi vydávanými dokumenty různých autorů.

Všechny metodické pomůcky navazují a musí respektovat vydané pomůcky v rámci předpisové úrovně, tj. řady A. K pomůckám předpisové úrovně se vztahují některé publikace ČKAIT ediční řady B, doporučené standardy metodické (DOS M – viz dále dokumenty technické úrovně).

V oblasti péče o technickou úroveň oboru se vychází z pomůcek technické úrovně:

- **Ediční řada B DOS M – Doporučené standardy metodické** (zelená knižnice) – ucelená soustava metodiky pro organizaci a řízení výstavby, respektující vedle právních předpisů ČR a ES uznávané evropské a světové zvyklosti a procedury, zejména v oblasti projektového managementu.
- **Ediční řada C Technická knižnice** (modrá knižnice) – technické publikace, monografie a praktické příručky, určené pro další vzdělávání a rozšiřování odborných znalostí AO a ostatní odborné veřejnosti. Technická knižnice má zatím pouze tištěnou podobu a není součástí elektronické formy Profesisního informačního systému ČKAIT.
- **Ediční řada D DOS T – Doporučené standardy technické** – technická pravidla a pravidla správné praxe; odborné návody pro konstrukční, technické a technologické postupy, kritéria a opakované procesy ve výstavbě. Nahrazují dříve vydávané a nyní zrušené oborové a podnikové normy. Vyjadřují současný stav techniky a úroveň odborných teoretických znalostí v dané problematice.
- **Ediční řada E** Ostatní publikace ČKAIT – publikace ČKAIT mimo hlavní ediční řady ČKAIT.
- **Ediční řada F** Publikace vydávané ve spolupráci s jinými vydavateli.

Podrobná informace o těchto materiálech je uvedena přímo na CD Profesis.

Ve výše uvedených materiálech je vloženo množství tvůrčí práce. Jejich pořízení vyžaduje i značné finanční prostředky. Kolektiv autorů věří, že jde o efektivní činnost. Proto přivítá co nejširší ohlasy od Vás, kterým jsou určeny. Na základě připomínek je možno v příštích letech systém dále rozšiřovat a zlepšovat.

ANOTACE METODICKÝCH POMŮCEK ROKU 2005

MP 3.1. ODPOVĚDNÝ ZÁSTUPCE:

Autor: JUDr. Libor Vaňous

Text pomůcky popisuje jednu z možností výkonu činnosti autorizované osoby – tj. výkon funkce odpovědného zástupce. Ve smyslu zákona č. 451/1992 Sb., Živnostenský zákon ve znění pozdějších předpisů může odpovědného zástupce v živnosti „projektování v investiční výstavbě“ zastávat pouze osoba, která splní podmínku autorizace ve smyslu zákona č. 360/1992 Sb., U živnosti „provádění, údržba a odstraňování staveb“ je autorizace jednou ze čtyř možností.

V pomůcce je popsána funkce odpovědného zástupce ve firmě fyzické osoby, v obchodní společnosti v postavení statutárního zástupce i externího odpovědného zástupce. Jsou popsány základní povinnosti odpovědného zástupce požadované zákonem.

V příloze jsou potom uvedeny vzory smluv upravujících vztahy mezi obchodní firmou a odpovědným zástupcem, a to typu pracovní smlouvy a mandátní smlouvy.

MP 4.1. PROJEKTOVÁ ČINNOST – SMLUVNÍ VZTAHY:

Autor: JUDr. Libor Vaňous a kol.

Metodická pomůcka MP 4.1. popisuje nezbytnou součást činnosti autorizovaných osob vzhledem k jejich uplatnění na trhu. Každá autorizovaná osoba, ať v postavení svobodného povolání, osoby samostatně výdělečně činné, ale i v postavení zaměstnance či podnikatele, se dostává do pozice, kdy musí projednat možnost realizace své práce na volném trhu v soutěži s ostatními. Jen tak může získat možnost realizovat svou odbornost v odpovídajících ekonomických podmínkách. Tato pomůcka se obrací k té části smluvní agendy, týkající se pouze činnosti AO v oboru projektové činnosti, a to výhradně z pozice projektových zakázek realizovaných v projektových firmách či svobodném povolání a s nimi související obstaratelské činnosti – inženýrské činnosti. Pomůcka popisuje základní právní rámec smluvních vztahů daný Občanským a Obchodním zákoníkem. Popisuje obecně typy a druhy smluv ve výstavbě, základní smlouvy potřebné pro činnost autorizovaných osob. Dále uvádí postupy autorizovaných osob v nabídkovém řízení, popisuje varianty

možného smluvního zajištění výstavby.

Obsahuje jako vzory následující smluvní typy:
1 – Smlouva o dílo – dle obchodního zákoníku na zajištění projektově-inženýrské činnosti
2 – Smlouva o dílo – dle občanského zákoníku na zajištění projektově-inženýrské činnosti
3 – Smlouva mandátní na zajištění inženýrské činnosti související s projektem
4 – Smlouva příkazní pro zajištění úkonů podle občanského zákoníku
5 – Smlouva o dílo zjednodušená na zajištění projektu, doplňků a změn.

MP 6. SPISOVÁ AGENDA:

Autor: JUDr. Libor Vaňous, Ing. Josef Sláchal, CSc., a kol.

Metodická pomůcka MP6. popisuje nepříjemnou, leč nezbytnou součást činnosti autorizovaných osob – práci s dokumenty. Každá autorizovaná osoba, ať v postavení svobodného povolání, osoby samostatně výdělečně činné, ale i v postavení zaměstnance či podnikatele, se dostává do pozice, kdy musí nejenom pracovat s dokumenty, ať v psané či elektronické formě, tyto dokumenty uchovávat a spravovat po dobu technicky či zákonně nutnou. Nutnost vrátit se k již jednou dokončeným dokumentům vyplývá z vlastního pojetí procesu investiční výstavby, jak v projekci (tam téměř vždy), tak v realizaci staveb. Změna spisového materiálu v archivní se týká pouze úzkého okruhu dokumentů, je však upravena zákonnými předpisy, a proto vytváří i součást odpovědnosti v rámci činnosti autorizovaných osob.

Pomůcka seznamuje AO se základními pojmy, strukturou a významem zákona č. 499/2004 Sb., – Archivní zákon. Dále souhrnně popisuje zákonné povinnosti autorizovaných osob, standardy postupu v malých firmách, ve větších firmách, odlišnosti týkající se obchodních společností a dalších organizací – soukromoprávních a veřejněprávních původců. Hovoří i o správě organizačních a technických dokumentů, o správné evidenci obchodních případů, o významu ukládání účetních dokladů. Zvláštní část je potom věnována práci s elektronickými dokumenty. Z řady příloh má praktický význam pro činnost autorizovaných osob ve svobodném povolání či v živnostenském podnikání příloha č. 5 Souhrnná pravidla pro práci s dokumenty ve firmě autorizované osoby jako OSVČ nebo ve svobodném povolání.

MP 7. SYSTÉM MANAGEMENTU JAKOSTI PRO AO:

Autor: Ing. Josef Sláchal, CSc., a kol.

Metodická pomůcka MP 7. se zabývá současným stavem projektu Systém managementu jakosti ČKAIT a jeho významu pro činnost autorizovaných osob. Popisuje se všemi problémy význam systému v práci autorizovaných osob a rozebírá jeho zavádění z hlediska praktických problémů při aplikaci. Hovoří o všech třech tč. distribuovaných systémech pro autorizované osoby:

CD1 Systém managementu jakosti ČKAIT II. generace dle ČSN EN ISO 9001:2001

CD2 Systém environmentálního managementu

CD3 SMJ ČKAIT pro malé projektově-inženýrské firmy

Popisuje i připravované rozšíření o Systém managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci dle specifikace OHSAS 18001:1999. V praktické části popisuje postup získání podkladů, informací, zavádění ve firmě, spolupráci s certifikačními organizacemi, týmem interních auditorů.

MP 10.1. FINANCE A DANĚ AO 2005:

Autor: Ing. Vladimír Blažek, CSc.

Metodická pomůcka MP 10.1. je upraveným, aktuálním textem již deset let vydávané souhrnné informace pro vedení daňové agendy autorizovaných osob. Pomůcka se obrací především k těm AO, které jsou osobami ve svobodném povolání či osobami samostatně výdělečně činnými, tedy těm, o něž se nestarají profesionální odborníci – účetní, daňoví poradci v rámci organizace firmy. V textu 1. části je popsán princip daňové soustavy v České republice, povinností ve vedení daňové agendy ve vztahu k typu výkonu činnosti autorizovaných osob, vedení účetnictví, povinnosti hradit daň z přidané hodnoty. Rozsáhlá část je věnována principům daňově uznatelných nákladů autorizované osoby. Stručně je pojednána část týkající se mezd a sociálního a zdravotního pojištění.

Text části druhé je věnován popisu užití programového vybavení pro autorizované osoby zpracovávané v tabulkovém procesoru Excel. Toto programové vybavení umožňuje zpracovat:

- Daňovou závěrku roku 2005
- Daňovou evidenci roku 2006

MP 10.2. NÁKLADY PROJEKTOVÝCH PRACÍ:

Autor: Ing. Vladimír Blažek, CSc., a kol.

MP 10. 2. Ekonomický rozměr činnosti autorizovaných osob je nedílnou součástí správného výkonu jejich činnosti. Další řada Metodických pomůcek se zabývá i touto otázkou. V oblasti projektování i realizace staveb je celá řada povinností při realizaci zakázek, které představují výkony autorizovaných osob. A každý výkon této činnosti má svůj jednoznačný ekonomický rozměr, který představuje nutné náklady vynaložené na něj v rámci obchodní zakázkové činnosti. Tato metodická pomůcka obsahuje popis vazby těchto povinností na spotřebu pracovního času autorizovaných osob a jejich spolupracovníků v rámci obchodního případu, bez ohledu na to, v jaké formě výkonu činnosti je prováděn. Její součástí je funkční programové vybavení zpracované s pomocí tabulkového operátoru Excel, jehož pomocí je možno náklady projektových prací přímo vypočítat, a použít tak v praktickém řízení činnosti obchodní firmy.

Metodika výpočtu vychází z popisu výkonů autorizovaných osob uvedeného v základní řadě MP1 – Projektová činnost, tj. z členění celého procesu účasti autorizovaných osob v projektové přípravě a realizaci staveb do 9 základních fází, z nichž každá sama o sobě může představovat samostatný zakázkový případ a pouze ve svém celku představují stoprocentní účast autorizované osoby na realizaci stavebního díla. Propočtené náklady mohou posloužit jako podklad pro sestavení nabídek zákazníkům v rámci soutěží či pro smluvní jednání se zákazníkem.

Pomůcka má proto 2 základní části – popis vazeb jednotlivých prvků sestavy nákladů dle kalkulačního vzorce na popisy postupů autorizovaných osob a kompletní návod pro práci s programovým vybavením Excel. Díky tomu lze propočítat profesionální výkony, které zpracovávají inženýři, architekti a technici při výkonu svého povolání pro základní stavební obory, tj. pozemní stavby, inženýrské a technologické stavby.

MP 1.1.2. ZÁSADY ORGANIZACE VÝSTAVBY:

Autor: Ing. Vladimír Blažek, CSc., a kol.

Metodická pomůcka MP 1.1.2 je zaměřena na působnost autorizovaných osob v organizaci a řízení (managementu) výstavby v ČR, a to především AO v malých a středních firmách. Tato praxe vychází z dlouholeté tradice i zvyklostí minulých desetiletí v ČR, kdy praxe výstavby byla přímo řízena státem cestou právních předpisů. V současné době se také výstavba v ČR postupně vyvíjí k úrovni, se kterou se autorizované osoby setkávají ve styku se zahraničními subjekty, a dále k úrovni praxe, která odpovídá a bude odpovídat rozvoji souvisejících zdrojů i produktů užívané stavby. Právní předpisy se ve vztahu k výstavbě omezují především na ochranu veřejných zájmů ve výstavbě.

Uvedené skutečnosti se týkají také navrhování (projektování) systému řízení výstavby (managementu výstavby) v dokumentaci projektů různých úrovní a druhů. Tato pomůcka se z výše uvedených variant věnuje především problematice organizace a řízení (managementu) výstavby ve fázi, která je z hlediska činnosti autorizovaných osob rozhodující – tj. stanovení zásad organizace výstavby (ZOV) v úrovni projektového řešení zejména dokumentace přikládané k žádosti o stavební povolení, zpracované ze zákona v odpovědnosti autorizované osoby, a následnému přenesení do dalšího průběhu realizační fáze stavby (Plán organizace výstavby). Pomůcka v:

- první části věnuje pozornost objasnění základních pojmů v oblasti organizace a managementu výstavby,
- druhé části popisuje působnost autorizovaných osob ve výstavbě k ochraně veřejných zájmů v ČR, jak musí být promítnuta do ZOV projektové dokumentace,

- třetí části popisuje praxi při navrhování řízení výstavby tradičním způsobem, vycházejícím z tzv. plánu organizace výstavby, který byl dříve upraven právními předpisy.

V části věnované Zásadám organizace výstavby v dokumentaci přikládané k žádosti o stavební povolení je popsán způsob návrhu z hlediska ochrany veřejných zájmů a jejich promítnutí do technické zprávy a situace stavby. V další části je potom popsáno zpracování kompletního Projektu organizace výstavby. Přílohy MP určují:

- Obsah části ZOV v projektové dokumentaci DSP
- Obsah dokumentace Plánu organizace (managementu) výstavby POV
- Navrhování zařízení stavenišť
- Soustava značek pro situaci POV

MP 1.5.0-3. TECHNOLOGICKÁ ZAŘÍZENÍ STAVEB:

Autor: Ing. Jindřich Pater, Ing. Josef Sláchal, CSc., Karel Pastuzsek

Potřebná pomůcka pro činnosti AO TZSp (autorizovaná osoba – projektant TZS) při projektování staveb s převažujícími technologickými zařízeními, vytvořená v rámci projektu PROFESIS IC ČKAIT, je vydána s označením MP 1.5. Jsou v ní zachyceny obecné zásady, kterými by se v této oblasti měli projektanti technologických staveb řídit. Uvádí vymezení vztahů AO k právním předpisům ve výstavbě a k závazkovým vztahům se stavebníkem s vazbou na odpovědnosti, pravomoce i chráněná práva.

MP 1.5 se zaměřuje na postupy předprojektové a projektové přípravy stavby i na fázi realizace a provozování. Zabývá se zejména rozsahem projektové dokumentace technologických staveb předkládané správním orgánům v územním a ve stavebním řízení. Svým komplexním pojetím jde do potřebné hloubky i u ostatních stupňů dokumentace, které nejsou sice právně vymezené, ale jsou potřebné pro realizaci, uvádění stavby do provozu, pro zkoušky či údržbu.

MP 1.5 rozvádí doprovodné postupy pro činnost AO, jako je autorský dozor, individuální a komplexní vyzkoušení, údržba apod. Pomůcka je doplněna přehledem doporučených standardů ČKAIT a platných právních předpisů, vztahujících se k výstavbě technologických staveb. Pro odborné profese byly současně s MP 1.5 zpracovány doplňující pomůcky:

MP 1.5.1 TZS – Plynárenská a plynová zařízení (PLZ) – Ing. Josef Sláchal, CSc. a kol.

MP 1.5.2 TZS – Elektroenergetická zařízení (ELZ) – Ing. Lumír Vacula a kol.

MP 1.5.3 TZS – Elektrická komunikační zařízení (EKZ) – Dušan Zlobický a kol.

MP 1.6.0-9. TECHNIKA PROSTŘEDÍ STAVEB:

Autor: Ing. Jiří Fryba a kol.

Účelem metodické pomůcky MP 1.6 je poskytnout autorizovaným osobám – členům ČKAIT, kteří působí jako projektanti v oboru techniky prostředí staveb – komprimované informace, které umožní čtenářům jednak uvědomit si rozsah a hranice povinností a odpovědnosti autorizovaných osob při tvorbě projektové dokumentace zařízení techniky prostředí staveb a dále pak orientovat se v technických podkladech, které při své práci potřebuje.

K tomu je nutno podotknout, že zmíněný obor je v této souvislosti pojat širší, než je v technické praxi obvyklé. Důvodem je nomenklatura oborů, zavedená zákonem číslo 360/1992 Sb. o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Jedná se zde o odlišení profesí týkajících se výslovně technologických záležitostí spjatých s produkcí výrobků v budovách a na stavbách všeho druhu a dále pak sítí situovaných mimo stavby od zařízení instalovaných uvnitř staveb, která jsou nezbytná pro jejich kvalitní využívání.

Struktura MP 1.6 odpovídá členění témat vycházejícímu z výše zmíněných metodických pomůcek MP 0 a MP 1. Základní obecné zásady uvedené v těchto materiálech, vztahující se na všechny autorizované osoby, a zvláště pak týkající se profesních projektantů všech částí staveb jsou do metodické pomůcky MP 1.6 převzaty, avšak s dodržáním hlediska směřování ke konkrétním profesím a s přihlédnutím k profesnímu zaměření čtenářů. Příslušné odkazy na použité podklady všeho druhu jsou uvedeny přímo u jednotlivých kapitol. Autorizovaná osoba, která se z důvodu nedostatku času nehodlá zabývat problematikou v celé šíři, zde nalezne informace, které bezprostředně potřebuje při výkonu svého povolání, což vystihuje vlastní účel tohoto materiálu.

Metodická pomůcka obsahuje rovněž kapitoly, věnující se technickým zásadám činnosti projektantů profesí spadajících do oboru technika prostředí staveb. Přitom je respektována koherence ve vztahu k četným materiálům, které v minulosti ČKAIT vydala, zvláště pak pokud se týká doporučených standardů technických (DOS T). Eventuální odchylky od těchto podkladů, vyvolané vývojem v oboru od data vydání standardů, jsou v textech komentovány. Pomůcky MP 1.6.1–9 obsahují:

MP 1.6.1 – zařízení pro vytápění staveb

MP 1.6.2 – zařízení pro ochlazování staveb

MP 1.6.3 – zařízení vzduchotechniky

MP 1.6.4 – zařízení pro měření a regulaci

MP 1.6.5 – zařízení zdravotně-technických instalací (voda)

MP 1.6.6 – plynová zařízení

MP 1.6.7 – zařízení silnoproudé elektrotechniky

MP 1.6.8 – zařízení slaboproudé elektro-techniky

MP 1.6.9 – zařízení vertikální a horizontální dopravy

MP 2.1. VEDENÍ REALIZACE POZEMNÍCH STAVEB:

Autor: Ing. Josef Mitrenga, Ing. Vratislav Nevjyel a kol.

V metodické pomůcce jsou zpracovány vybrané hlavní postupy při realizaci pozemních staveb se zaměřením na úlohu a činnosti autorizovaných osob pověřených vedením realizace staveb:

Pomůcka obsahuje tyto dílčí postupy:

– DP1 – Příprava stavby

– DP2 – Přejímka staveniště

– DP3 – Realizace stavby

– DP4 – Předání stavby

– DP5 – Ukončení zakázky

Metodická pomůcka by měla sloužit zejména mladším pracovníkům, kteří se na počátku vstupu do profese začínají pohybovat v oblasti vedení staveb. Poslouží však i starším „matadorům“ k uvědomění si skutečného rozsahu činnosti autorizované osoby pověřené vedením realizace stavby a ostatních neautorizovaných činností.

VOLNÉ PROGRAMOVÉ VYBAVENÍ

Zásadní novinkou v poskytování služeb autorizovaným osobám je distribuce volně použitelného programového vybavení pro jejich činnost. Na CD PROFESIS 2005 jsou poskytnuty dva soubory volně použitelného software z oblasti ekonomických agend. V roce 2006 bude distribuováno několik volně přístupných programů z oblasti technické – stavební fyziky, statiky a další. Programy jsou zpracovány s použitím tabulkového procesoru Excel. Podmínkou jejich využití je tedy právoplatné vlastnictví tohoto programového vybavení.

EX 10.1. PROGRAMOVÉ VYBAVENÍ PRO VEDENÍ DAŇOVÉ EVIDENCE 2006 A ZPRACOVÁNÍ DAŇOVÉ ZÁVĚRKY 2005:

Autor: Ing. Vladimír Blažek, CSc., a kol.

Program má dva oddíly:

1. Zpracování daňové závěrky roku 2005. S jeho využitím je možno zpracovat veškeré zákonem předepsané úpravy vedení daňové evidence v souladu s §7b zákona o dani z příjmu:

– Závěrkové úpravy zvyšující hospodářský výsledek firmy AO

– Závěrkové úpravy snižující hospodářský výsledek (k tomu doplňkové agendy)

• Vedení záznamů o provozu služebního vozidla

• Vedení záznamů o pohledávkách a závazcích

• Vedení evidence hmotného a nehmotného investičního majetku včetně výpočtu odpisů

• Vedení záznamů a přepočty devizových prostředků zahraničních cest

– Kompletní zápis o daňové evidenci v rozsahu §7 zákona

– Výpočet přílohy 1 a přílohy 2 Daňového přiznání

– Výpočet vlastního přiznání k dani z příjmu fyzických osob

– Propočet pro vyrovnání platby důchodového pojištění a příspěvku na nezaměstnanost

– Propočet pro vyrovnání platby zdravotního pojištění

2. Vedení daňové evidence 2006

Program poskytuje plnohodnotné záznamy pro měsíční vedení daňové evidence – záznamů o daňových příjmech a daňově uznatelných nákladech ve vazbě na pokladnu či běžný účet podnikatele.

EX 10.2. PROGRAMOVÉ VYBAVENÍ PRO PROPOČET NÁKLADŮ PROJEKTOVÝCH PRACÍ:

Autor: Ing. Vladimír Blažek, CSc. a kol.

Program navazuje na publikaci MP 10.2. a umožňuje propočet nákladů projektových prací pro všechny druhy staveb, které se mohou v práci projektové firmy objevit. Poskytuje výsledky udáním:

– počtu hodin potřebných pro zpracování konkrétní projektové práce ve vazbě na investiční náklad, kategorizaci objektu a speciální vlivy s využitím hodnot firemního kalkulačního vzorce,

– hodnoty všech druhů nákladů souvisejících se zpracováním projektu,

– s vložením volitelné míry zisku podklad pro stanovení nabídkové smluvní ceny,

– s vložením údajů firemní statistiky i propočet rozložení hodin na jednotlivé profese, eventuálně poddodávky projektových prací.

Umožňuje vytvoření firemního nabídkového ceníku projektových prací.

*Ing. Vladimír Blažek, CSc.
koordinátor projektu*

TERMÍNY 2006

VALNÉ HROMADY OBLASTÍ

Čt	5. 1.	Plzeň
Po	9. 1.	Hradec Králové
St	11. 1.	Jihlava
Út	17. 1.	Praha
Čt	19. 1.	Ústí nad Labem
Po	23. 1.	Ostrava
Út	24. 1.	Olomouc
St	25. 1.	Zlín
Čt	26. 1.	Brno
Po	30. 1.	Pardubice

Út 31. 1. České Budějovice
Čt 2. 2. Karlovy Vary
Út 7. 2. Liberec

SHROMÁŽDĚNÍ DELEGÁTŮ SOBOTA 1. DUBNA 2006

EXKURZE NA DOKONČENÝ ÚSEK DÁLNIČE D1 VÝŠKOV–MOŘICE

Oblast ČKAIT Brno pozvala na exkurzi své členy, jejich hosty, studenty a učitele Vysokého učení technického Fakulty stavební, Střední průmyslové školy stavební a odborníky dopravních stavebních firem. Počet zájemců vysoko překročil číslo 100, takže byly postupně přibíjány autobusy.

Exkurze se uskutečnila dne 13. října 2005, kdy i slunečné počasí přispělo k dobré pohodě. Účastníci byli rozděleni do dvou skupin, aby bylo možno uskutečnit v zasedací místnosti přednášku o stavbě a promítat obrazy. Dotazy se soustředily zejména na nové konstrukční metody a stavební postupy při přípravě podloží, sypání a hutnění násypů, stabilizaci zemin, odvodňování a odvádění vod podzemních a povrchových, na konstrukci vozovek, mostů, dilatačních spár a další. Účastníci zaujaly důvody, volba typu materiálu, skladby tvaru a ošetření tělesa

Zachycení a vedení vnějších povrchových vod z rozsáhlého povodí

násypu z polystyrénových bloků, které byly použity v jednom z aluviálních úseků dálnice.

Některé parametry stavby:

- délka úseku Vyškov–Mořice–Kojetín 17,58 km,
- dálnice čtyřpruhová se 3 mimoúrovňovými křižovatkami,
- objekty – 12 mostů dálničních, 8 silničních, 4 mosty na polních cestách,
- násyp dálničního tělesa s jádrem z pěnového polystyrenu má objem 20 000 m³

Velmi si vážíme toho, že se nám na stavbě osobně věnoval pan Ing. Martin Fischer, ředitel stavby firmy Skanska DS, který přednášel pro obě skupiny účastníků, a dle náleží rovněž technikům firmy, kteří absolvovali exkurzi dvakrát a zajímavým výkladem přiblížili průběh stavby. Charakteristické bylo, že účastníci exkurze byli vybaveni znalostmi a praxí, kterými byla diskuse povýšena nad běžný profesionální standard.

Technickým garantem exkurze byl člen Výboru oblasti ČKAIT Brno Ing. Josef Luňáček, který jemu vlastním systematickým přístupem zajistil zcela bezchybný průběh exkurze s tak vysokým počtem účastníků.

*Ing. Miroslav Loutocký
tajemník RS ČKAIT Brno*

DŮM KOMORY V BRNĚ SLAVNOSTNĚ OTEVŘEN

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě zakoupila jako hospodářské zázemí pro svou činnost dva domy. Jeden v Praze na Sokolské ulici a druhý v Brně na Vrchlického sadu 2. Oba domy byly postupně opravovány a některé opravy a úpravy pokračují dosud v postupných krocích, dle finančních možností Komory.

V domě Komory v Brně sídlí kromě kanceláří Komory v nájmu Český svaz stavebních inženýrů, privátní firma a nájemníci bytů. Prostory byly postupně upraveny, prosvětleny a vybaveny nábytkem, byla opravena střecha a částečně odstraněna vlhkost zdiva. Dosud se nedostalo na opravu sklepních prostor a snížení hladiny podzemní vody. Vnější plochy ve vnitrobloku byly rekultivovány a odvodněny, aby voda nezhoršovala vlhkost

Účastníci exkurze přijeli třemi autobusy a byli rozděleni do dvou skupin

Slavnostní zahájení v rekonstruovaném domě ČKAIT v Brně za přítomnosti primátora statutárního města Brna PhDr. Richarda Svobody (v pozadí první zleva), funkcionářů ČKAIT, ČSSI a autorek návrhu rekonstrukce a interiéru domů.

Přítomek k zdařilé rekonstrukci domu ČKAIT v Brně: primátor statutárního města Brna PhDr. Richard Svoboda (první zleva), hejtman Jihomoravského kraje Ing. Stanislav Juránek (druhý zleva), předseda Dozorčí rady ČKAIT Ing. Jaromír Vrba, CSc. (třetí zprava), 1. místopředseda ČKAIT Ing. Miroslav Čermák, CSc., (druhý zprava), ředitelka kanceláře komory Praha Ing. Lenka Zimová (první zprava).

Ing. Václav Mach, předseda ČKAIT, hovoří s představiteli města Brna a Jihomoravského kraje o stanovisku Komory k projednávanému stavebnímu zákonu v Parlamentu ČR při slavnostním zahájení provozu v rekonstruovaném domě ČKAIT v Brně.

zdiva. Na dvoře je nová zeleň kombinovaná s provozními a manipulačními plochami, které mohou být později využity jak k letnímu posezení, tak ke krátkodobému odstavení menších aut.

V domě působí oblastní orgány regionální sekce ČKAIT, zkušební místo pro autorizační zkoušky, Dozorčí komise, Disciplinární senát a Redakční rada ČKAIT.

Ve větší zasedací místnosti s kapacitou až 45 osob se konají akce celoživotního vzdělávání a schází se pracovní komise a výbory, pověřené dílčími úkoly. Místnost je vybavena audio- a videotechnikou.

Současný stav znamená nebývalé zhodnocení původního starého domu, je výsledkem cílevědomého úsilí majitele – ČKAIT Praha, který pověřoval dílčími úkoly orgány brněnské. Je třeba ocenit, že převážná část vynaložených finančních prostředků pochází z členských příspěvků, a za to náleží všem členům velký dík. Nicméně toto hodnotné hospodářské zázemí přispívá ke stabilitě Komory, vytváří důstojné prostředí pro jednání s partnery včetně partnerů zahraničních a zvyšuje vážnost Komory a všech členů.

Dne 15. 11. 2005 proběhla malá oslava dokončení převážné části prací a otevření všech činností a provozů v domě, a to za přítomnosti představitelů ČKAIT, škol, politické oblasti a spolupracujících orgánů a organizací.

Zveme velmi srdečně všechny členy k návštěvě domu a nabízíme po předchozí dohodě prostory ke krátkodobým jednáním.

*Ing. Miroslav Čermák, CSc.
předseda oblasti ČKAIT Brno*

DEFINICE POJMU „LINIOVÁ STAVBA“

VZTAH ZÁKONŮ A JEJICH PROVÁDĚCÍCH PŘEDPISŮ

Termín liniová stavba používá řada právních předpisů (zákonů, vyhlášek), žádný z nich však tento pojem nedefinuje. V některých případech uvádějí právní předpisy demonstrativní výčet (např. dálnice, silnice, železniční dráha...). V praxi je termín liniová stavba často používán. **Definice pojmu liniová stavba je důležitá zejména ve vztahu ke správním řízením ve výstavbě,** neboť podle stavebního zákona a jeho prováděcích vyhlášek zahájení územního řízení o umístění liniové stavby, oznámení územního

rozhodnutí o umístění liniové stavby, zahájení stavebního řízení, zahájení kolaudačního řízení u liniové stavby provádí stavební úřad veřejnou vyhláškou.

Definici pojmu liniová stavba najdeme ve **vykladových technických slovnících**:

Liniová stavba, stavba, jejíž délka je mnohem větší než ostatní rozměry; např. dopravní síť, železniční síť, dálkové vedení, kanalizace, plyn.

Technický slovník naučný, Encyklopedický úřad Praha 2001–2005

Podzemní stavba liniová, stavba, jejímž charakteristickým znakem je převládající délka proti šířce a výšce, jmenovitě tunel a štola. Podle směru a sklonu mohou být P. vodorovné nebo ukloněné. Podle průřezu do světlého průřezu 16 m² jde o štoly, které lze stavět bez lešení a bez mimořádné péče o čelbu výrubu, pokud neprochází ve složitých geologických poměrech. Tunely mají světlý průřez více než 16 m² a vyžadují již řádné zajištění čelby, vystrojení výrubu.

DOS M 01.01.BVT – Slovník pojmů ve výstavbě. Bezvýkopové technologie (speciální část), Informační centrum ČKAIT, 2004

Jak bylo uvedeno výše, platné právní předpisy termín liniová stavba používají, ale nedefinují jej. Ve vztahu k výstavbě se jedná zejména o následující předpisy:

- zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon),
- vyhlášku č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona,
- vyhlášku č. 5/1979 Sb. NVP o obecných technických požadavcích na výstavbu v hlavním městě Praze,
- vyhlášku č. 545/2002 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav,
- vyhlášku č. 55/1996 Sb., o požadavcích k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí,
- zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon),
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon),
- zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon),
- vyhlášku č. 31/1995 Sb., kterou se provádí zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením,
- vyhlášku č. 324/1990 Sb., o bezpečnosti práce a technických zařízení při stavebních pracích,
- vyhlášku č. 368/Sb., o geologické dokumentaci.

Stavební zákon uvádí v § 36, odstavci 4:

„Zahájení územního řízení o umístění liniové stavby nebo v odůvodněných případech též stavby zvlášť rozsáhlé s velkým počtem účastníků řízení, jakož i územního řízení o využití území, o chráněném území a ochranném pásmu nebo o stavební uzavěře, týká-li se rozsáhlého území, oznámí stavební úřad účastníkům územního řízení veřejnou vyhláškou. Stavební úřad oznámí zahájení územního řízení veřejnou vyhláškou i v případě, že mu účastníci řízení nebo jejich pobyt nejsou známi.“

Dále pak v § 42 Oznámení územního rozhodnutí:

„(1) Územní rozhodnutí se účastníkům oznamuje doručením písemného vyhotovení.

(2) **Veřejnou vyhláškou se oznámí územní rozhodnutí o umístění liniové stavby**, a v odůvodněných případech též o umístění stavby zvlášť rozsáhlé, s velkým počtem účastníků řízení, jakož i rozhodnutí o využití území, rozhodnutí o chráněném území nebo o ochranném pásmu a rozhodnutí o stavební uzavěře, týká-li se rozsáhlého území. Doručení se provede vyvěšením územního rozhodnutí po dobu 15 dnů způsobem v místě obvyklým. Poslední den této lhůty je dnem doručení.“

V § 61:

„(4) **U liniových staveb** nebo v odůvodněných případech též u staveb zvlášť rozsáhlých, s velkým počtem účastníků řízení, stavební úřad uvědomí účastníky o **zahájení stavebního řízení veřejnou vyhláškou** nejmeně 15 dní před konáním místního šetření, popřípadě ústního jednání, a nekoná-li se ústní jednání, před uplynutím lhůty stanovené podle odstavce 3.“

V § 64:

„(2) Stavební řízení o liniových stavbách, k nimž byla před stavebním řízením opatřena kladná vyjádření účastníků řízení, omezí stavební úřad v části trasy, která probíhá nezastavěným územím, na zajištění souladu stanovisek dotčených orgánů státní správy a na zjištění, zda žádost odpovídá podmínkám územního rozhodnutí.“

V § 80:

„(1) Stavební úřad oznámí účastníkům řízení a dotčeným orgánům státní správy zahájení kolaudačního řízení nejmeně 7 dnů před ústním jednáním spojeným s místním šetřením. U liniových staveb s velkým počtem účastníků řízení stavební úřad **uvědomí účastníky o zahájení kolaudačního řízení veřejnou vyhláškou** nejmeně 15 dní před konáním místního šetření.“

V § 103:

„(2) Vlastníci rozvodných sítí, kanalizace a ostatních liniových podzemních staveb a zařízení jsou povinni vést o nich evidenci a z té poskytovat osobám, které prokáží odůvodněnost svého požadavku, ověřené údaje o jejich poloze.“

Jak vyplývá z uvedených citací, používá stavební zákon pojem „liniová stavba“ v souvislosti s větším počtem účastníků stavebního řízení, tedy tam, kde připouští oznámení správního řízení veřejnou vyhláškou. Judikáty ze soudní praxe potvrzují, že absence definice „liniové stavby“ a „velkého počtu účastníků řízení“ ve stavebních předpisech veřejného práva způsobuje řadu problémů právě v souvislosti s tím, kdy stavební úřad provádí oznámení správního aktu veřejnou vyhláškou.

K tomu např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 7 A 178/2002-36: „Platná právní úprava neurčuje minimální počet účastníků řízení podmiňující možnost doručovat veřejnou vyhláškou. To, kdy je počet účastníků velký ve smyslu § 61 odst. 4 a § 64 odst. 1 a 2 zákona č. 50/1976 Sb., stavebního zákona, je zcela ponecháno na volné úvaze stavebního úřadu.“

Obdobně lze odvodit, že v případě konkrétní stavby je ponecháno na úvaze příslušného stavebního úřadu, zda se jedná, nebo nejedná o liniovou stavbu.

Další judikát, usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, čj. 6 A 10082002-74, v právním rozboru poukazuje na rozpor cit. § 42 stavebního zákona a § 48 vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona. Způsob oznámení územního rozhodnutí veřejnou vyhláškou je v uvedených předpisech pojat rozdílně.

Citujeme z odůvodnění usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu v této věci, které současně názorně vysvětluje vztah mezi zákonem a vyhláškou:

K posouzení tu je především vzájemný vztah ustanovení § 42 odst. 2 stavebního zákona a k němu vydané prováděcí vyhlášky.

Zákon v dovolaném ustanovení (nyní ve znění zákona č. 83/1998 Sb.) normuje: „Veřejnou vyhláškou se oznámí územní rozhodnutí o umístění liniové stavby, a v odůvodněných případech též o umístění stavby zvlášť rozsáhlé, s velkým počtem účastníků řízení, jakož i rozhodnutí o využití území, rozhodnutí o chráněném území nebo o ochranném pásmu a rozhodnutí o stavební uzavěře, týká-li se rozsáhlého území. Doručení se provede vyvěšením územního rozhodnutí po dobu 15 dnů způsobem v místě obvyklým. Poslední den této lhůty je dnem doručení.“

Stavební zákon obsahuje zmocňovací ustanovení § 143 odst. 1 písm. d), podle něhož Ministerstvo pro místní rozvoj vydá obecně závazné právní předpisy, které „podrobněji upraví podrobnosti postupu“ mj. při územním rozhodování.

S poukazem na toto zmocnění vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj vyhlášku č. 132/1998 Sb. Ta v § 48 odst. 1 stanoví: „Doručuje-li se rozhodnutí nebo jiné opatření veřejnou vyhláškou, písemnost se vyvěsí na úřední desce obecního úřadu, jehož

územního obvodu se týká, a správního orgánu, který rozhodnutí nebo jiné opatření vydal. Na písemnosti se označí orgán, který ji vyvěsil, uvedou se data jejího vyvěšení a sejmutí a opatří se podpisem oprávněné osoby."

Je očividné, že způsob oznámení územního rozhodnutí veřejnou vyhláškou je v shora citovaných ustanoveních pojat rozdílně. O tom, že by se rozhodnutí mělo vyvěšovat také na úředních deskách obecních úřadů, zákon nic nepraví, tím méně, že by – jak druhý senát dovazuje v návrhu na rozhodnutí rozšířeného senátu – takové vyvěšení mělo účinky doručení. Naproti tomu vyhláška povinnost vícetvárného vyvěšení s účinky doručení, jak se zdá, předpokládá.

Je proto na místě nejprve připomenout vztah obou právních předpisů a poukázat na jejich závaznost pro soud ve smyslu čl. 95 odst. 1 Ústavy. Přitom je třeba přihlídnout i k obecnému ustanovení o doručování veřejnou vyhláškou (§ 26 odst. 2 správního řádu: „Doručení veřejnou vyhláškou se provede tak, že se písemnost vyvěsí po dobu 15 dnů způsobem v místě obvyklým. Poslední den lhůty je dnem doručení“).

Právní řád České republiky tvoří vedle zákonů a mezinárodních smluv i nařízení jako akty podzákonné, abstraktní, obecné a jednostranné. Takovým nařízením je typicky vyhláška ministerstva (čl. 79 odst. 3 Ústavy).

Protože vyhláška je podzákonným právním předpisem, musí být – jak ukládá ústava – vydána „na základě a v mezích“ zákona. Jde tu toliko o republikování a ústavní vyjádření starých zásad vyvěřajících z podstaty dělby moci, které lze stručně charakterizovat: nařízení musí být vydáno secundum et intra legem. Tyto principy znamenají, že exekutiva nejenže nesmí bez výslovného dovolení zákonodárce stanovit nic dalšího či nového o právních vztazích nebo jiné materii upravené zákonem, ať již se shledaná mezera v zákoně stala nedopatřením nebo záměrně (zákaz úpravy praeter legem), ale i tam, kde je výslovně dovoleno výkonem moci vydat nařízení k provedení zákona, může být provedeno jenom to, co zákonodárce výslovně označil (zpravidla výčtem jednotlivých zákonných ustanovení shmutých v ustanoveních zmocňovacích, anebo přímo v jednotlivých ustanoveních zákona, někdy oběma způsoby současně), a nic jiného; konečně – a to zejména – už pojmově z výrazu „provedení zákona“ plyne, že nařízení nesmí zákonu odporovat, nesmí jít contra legem. Pro doplnění se poznamenává, že vláda k vydání svého nařízení zákonné zmocnění sice nepotřebuje (její zmocnění je generálně založeno článkem 78 Ústavy), nicméně i nařízení vlády musí respektovat účel („k provedení zákona“) a zákaz úpravy praeter legem („v jeho mezích“). Právní život však nezřídka přináší situace, kdy dojde k vydání nařízení, které (nebo častěji některá jeho ustanovení) se neopírá o výslovné zákonné zmocnění, nebo takové

zmocnění překračuje, anebo úprava jde „nad zákon“ (vyhláškou je upraveno něco, co by vyžadovalo zákonnou úpravu, která však chybí) nebo proti němu (vyhláška např. upraví podrobnosti při plnění povinnosti, o které zákon vůbec nemluví a kterou z něj nelze odvodit, případně takovou povinnost vyhláška sama stanoví, resp. vyhláška odpírá, oslabuje či podmiňuje subjektivní oprávnění, aniž by to zákon umožňoval).

V situacích právě naznačených, tedy tam, kde se dostává do rozporu zákon s nařízením, je postavení soudce výjimečné v tom, že soudce (na rozdíl od orgánu exekutivy) je vázán pouze zákonem. Jen on je oprávněn nařízení v takovém případě nerespektovat (čl. 95 odst. 1 Ústavy) a použít pouze zákon. Nejde o abstraktní přezkoumání zákonnosti podzákonného předpisu a jeho zrušení, o čemž se zatím vedou úvahy jen de lege ferenda (provedení čl. 87 odst. 3 Ústavy), ale posouzení jeho aplikovatelnosti se závazností pro projednávanou věc (srov. k tomu např. náleze ústavního soudu uveřejněný pod č. 168 ve sv. 24 Sb. ÚS).

Důsledek zjištěného rozporu zákona a nařízení k jeho provedení vydaného je tu jasný: soud nejenže nemusí takové nařízení (nebo jeho jednotlivá ustanovení) použít, ale použít je ani nesmí; aplikuje pouze zákon a v důvodech svého rozhodnutí vyloží, proč považoval nařízení za jsoucí v rozporu se zákonem.

Lze tedy uzavřít, že právní úprava § 48 odst. 1 vyhlášky č. 132/1998 Sb., překročila zákonné zmocnění § 143 odst. 1 písm. d) stavebního zákona, neboť nad rámec zákona upravila podrobnosti při „doručování veřejnou vyhláškou; takový právní institut zákon nezná. A dále: zatímco zákon ukládá jediné doručení, stanoví vyhláška povinnost doručovat v každém dotčeném územním obvodu. Je tedy tato úprava v rozporu se zákonem a překračuje jeho meze. Soud proto takovou právní úpravu neužije (čl. 95 odst. 1 Ústavy); použije ustanovení § 42 odst. 2 stavebního zákona, nikoli zmíněné ustanovení prováděcí vyhlášky.

Definici pojmu „liniová stavba“ obsahovala jedna z verzí návrhu nového stavebního zákona (cca rok 2003): „Pokud se v tomto zákoně používá pojmu „liniová stavba“, rozumí se tím vedení energetická a telekomunikační, stavby vodovodů a kanalizací, ropovody a jiné produktovody, stavby drah a stavby pozemních komunikací, pokud jsou delší než 50 m.“ V Poslanecké sněmovně projednávaný návrh stavebního zákona již tuto definici neobsahuje.

Podpůrně můžeme použít definice obsažené v technických normách. V případě liniových staveb obsahuje definici ČSN 73 0422 Přesnost vytyčování liniových a plošných stavebních objektů v čl. I, odst. 1:

„**Liniovými stavebními objekty** se z hlediska této normy rozumí celostátní dráhy, vlečky,

tramvajové dráhy, visuté a pozemní lanové dráhy, dálnice, silnice a místní komunikace (dále jen silniční komunikace), mosty, silniční tunely, štolky, stoky, kolektory, upravené a umělé toky a nadzemní a podzemní vedení.“

Jak vyplývá z výše uvedeného, právní definice pojmu „liniová stavba“ v českém právu chybí. Nebylo by od věci, kdyby ji obsahoval některý z připravovaných předpisů stavebního práva, případně také definici pojmu „velký počet účastníků řízení“.

Marie Báčová

Informační centrum ČKAIT

SETKÁNÍ „MALÉ VISEGRADSKÉ ČTYŘKY“

**TÉMATEM LETOŠNÍHO SETKÁNÍ
TAKZVANÉ „MALÉ V4“ BYLA VEŘEJNÁ
ZAKÁZKA – PROMÍTNUTÍ ZÁVAZNÝCH
SMĚNIC ES DO NÁRODNÍCH
PRÁVNÍCH ŘÁDŮ ZEMÍ V4**

Hostitelem setkání inženýrských organizací zemí V4 z měst Košice, Miskolc, Karlovy Vary a Krakov byla Oblastní kancelář České komory autorizovaných inženýrů a techniků a Oblastní pobočka Českého svazu stavebních inženýrů, obě instituce se sídlem v Karlových Varech. Místem setkání v Krušných horách byla Horská chata v horské osadě Mariánská nad historickým městem Jáchymov, místem, kde své jméno získal americký dolar.

Setkání se účastnily delegace Slovenského svazu stavebních inženýrů (SZSI) – regionální organizace Košice – pod vedením místopředsedy doc. Ing. Štefana Kolcuna, Ph.D. Delegaci Slovenské komory stavebních inženýrů (SKSI) – reg. organizace Košice; Prešov. – vedl předseda Ing. Miloš Nevický, Ph.D. V čele delegace Maďarské inženýrské komory (MMK), reg. organizace Miskolc byla dáma – paní viceprezidentka inž. Marian Zöldi, Polský svaz inženýrů a techniků ve stavebnictví (PZITB), reg. org. Kraków, přivedl tradičně prezident Dr. inž. Wojciech Biliński, obdobně jako delegaci Polské komory stavebních inženýrů (PIIB), reg. org. Kraków, prezident Dr. inž. Zygmunt Rawicki. Hostitelské delegace Českého svazu stavebních inženýrů (ČSSI), OP Karlovy Vary, vedl předseda Ing. Bohumír Baxa a delegaci

České komory autorizovaných inženýrů a techniků, OK Karlovy Vary, přednosta oblasti Ing. Svatopluk Zídek.

Hlavním odborným tématem setkání byla problematika promítnutí nových směrnic ES do národních právních řádů zemí Visegradské čtyřky. K tomuto tématu připravil velice kvalitně hlavní referát Ing. Radek Havlan (ČKAIT), vedoucí investic Karlovarského kraje, a v diskusi vystoupili s připravenými referáty zástupci všech účastnických delegací. Zvlášť nás zaujala informace pana Ing. Nevického, Ph.D., který byl dlouhou dobu ředitelem odboru zadávání veřejných prací Ministerstva stavebnictví SR, a pana Dr. Józsefa Halásze z Maďarska, který byl dlouholetým zadavatelem ministerstva dopravy v oboru železničních staveb. Oba páni kolegové přislíbili zaslání zkrácených informačních článků vycházejících z přednesených informací, které bychom rádi po obdržení nabídli ke zveřejnění redakční radě časopisu Z+i.

V průběhu konferenčního dne informovali představitelé jednotlivých inženýrských organizací o nejdůležitějších událostech ve svých organizacích za rok od posledního setkání „Malé V4“ v Miskolc – Tápolci.

Dr. inž. Zygmunt Rawicki jakožto hlavní redaktor vydání a odpovědný redaktor za polskou část 3. dílu společné publikace „Technické památky zemí Visegradské čtyřky“ podrobně informoval o stavu příprav publikace a o strategických záměrech termínu jejího vydání. Není bez zajímavosti, že odpovědnými redaktory národních částí jsou právě kolegové z inženýrských organizací malé V4. Publikace by měla být připravena tak, aby ji bylo možno představit na jamím stavebním veletrhu v Poznani v roce 2006.

Ing. Svatopluk Zídek podrobně informoval o stavu příprav 3. bienále technických památek, které se uskuteční v době od 19. do 24. září v Praze a v Kladně a je finančně podpořeno Mezinárodním Visegradským Fondem (IVF). Je nesporným faktem, že partnerskými organizacemi pro získání grantu IVF byly inženýrské organizace „Malé V4“. Rovněž jako jeden z organizátorů setkání „Velké V4“ informoval o stavu příprav setkání prezidentů a předsedů inženýrských organizací zemí V4, které se uskuteční ve dnech 6.–8. října v Liberci.

Představitelé regionálních inženýrských organizací z Košic a Karlových Varů slavnostně podepsali smlouvu o spolupráci SKSI & SZSI Košice na straně jedné a ČSSI & ČKAIT Karlovy Vary na straně druhé, čímž byla i formálně stvrzena dlouholetá, téměř desetiletá, spolupráce mezi těmito organizacemi. Účastníci „karlovarského“ setkání se shodli na tom, že hostitelem „Malé V4“ v roce 2006 se stanou právě Košice.

Dr. József Halász vyzval účastníky k podpoře vydání mezinárodního výkladového betonářského slovníku s tím, že představil toto dílo téměř ve finální podobě. Bylo dohodnuto, že Dr. Halász ve spolupráci s Ing. Zídkem připraví výzvu pro účastníky setkání „Velké V4“ v Liberci k vydání takovéto publikace, pochopitelně odborně lektorované v každé z partnerských zemí, jako společný návrh vzniklý v průběhu jednání „Malé V4“ v Mariánské.

Setkání mělo tradičně i poznávací část a na jednom polodenním výletě se hosté seznámili s německou částí Krušných hor – Erzgebirge a na druhém poznali pamětihodnosti nejzápadnější části České republiky.

Zvláštní poděkování patří kolegům, členům karlovarské organizace ČKAIT, z podniku Stavby silnic a železnic, kteří organizátorům setkání velice pomohli při řešení technických problémů setkání.

Velice přátelský a kolegiální průběh celého setkání potvrdil potřebu koordinace činností národních inženýrských organizací a prohlubování nejen vzájemných odborných, ale i osobních vztahů, v nových podmínkách působení inženýrských komor a inženýrských svazů zemí Visegradské čtyřky v Evropské unii. Setkání „Malé V4“ mohou být, a často jsou, inspirací i pro jednání „Velké V4“.

*Ing. Svatopluk Zídek
přednosta oblasti ČKAIT Karlovy Vary*

MAĎARSKÝ ZÁKON O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH

Na setkání takzvané „Malé V4“ v Karlových Varech, věnovaném problematice implementace předpisů EU do národních právních řádů zemí V4, zazněl příspěvek maďarských kolegů o tom, jakým způsobem jsou implementovány předpisy EU do národních právních řádů. Příspěvek nás zaujal natolik, že jsme požádali autora dr. Józsefa Halásze o jeho zkrácení a převedení do krátkého informačního článku, který Vám s autorovým souhlasem předkládáme v české verzi.

(Ing. Svatopluk Zídek)

Co předcházelo:

Jedním z důležitých prvků veřejných zakázek je soutěž. V Maďarsku předcházelo vyhlášení veřejných soutěží několik desítek let. Veřejné zakázky se zde objevily nejdříve v oblasti stavebních investic.

V roce 1986 byl k dispozici relativně hojný finanční zdroj, alespoň v porovnání s danou kapacitou dodavatelů. Dodavatelé byli v silové pozici, vybírali si z nabízených prací. V roce 1987 bylo přijato nařízení s mocí zákona o výběrovém řízení – zákon č. 19 z roku 1987. Od roku 1988 se veřejné soutěže staly běžnou praxí. Převážná většina nařízení nižší úrovně, stejně tak i Investiční Nařízení MÁV, ukládá za povinné vyhlášení konkurzu, pokud se investice uskuteční částečně nebo úplně ze státního rozpočtu nebo pokud hodnota investice přesáhne 2 mil. Ft.

Byla zavedena daň z příjmu nazývaná SZJ a tak jsme se stali všichni v Maďarsku občany, kteří odvádějí daně. Odtud je už jen krůček k tomu, abychom se zeptali, jak využívá stát peníze pocházející z daní. Začali jsme se zajímat o to, jak stát investuje „naše peníze“. Z odborné literatury byl způsob řízení veřejných zakázek, používaných v Západní Evropě, pro nás již známý.

Rok 1990 znamenal změnu systému. Byla zformulována potřeba nejdříve se přiblížit a poté se co nejdříve připojit k EU. V roce 1995 vychází zákon o veřejných zakázkách. Tento se skoro každý rok novelizuje, od doby přijetí zákona bylo vydáno již jeho 15 úprav. V současnosti platný zákon o veřejných zakázkách přijal maďarský parlament 22. prosince 2003 s platností od 1. května 2004, ale některé jeho předpisy se aplikovaly již od 1. ledna. Nový zákon sice znamenal reformu práva o veřejných zakázkách, ale zachoval osvědčené řešení.

Charakteristiky nového zákona:

Cílem nového zákona je:

- Harmonizace práv EU.
- Posílení otevřenosti a průhlednosti používání veřejných financí.
- Zajištění soutěže založené na stejné šanci.

Právo unie je pružnější, než byla dřívější maďarská regulace – aplikuje méně omezující pravidla.

Nadále zakazuje a pokutuje rozdělení zakázky na jednotlivé části, čímž poukazuje na nepřipustnost obcházení zákona o veřejných zakázkách.

Zakazuje protiprávní úpravu nebo odlišné plnění smlouvy, uzavřené na základě výběrového řízení o veřejných zakázkách. To obzvlášť sledují zejména uchazeči, kteří neuspěli v soutěži a při zjištění odlišného plnění často posílají stížnost k Rozhodčí komisi veřejných zakázek. Zákon

umožňuje zadavateli, aby prozkoumal obsahové prvky návrhů zájemců o zakázku obsahující nereálné závazky.

Zákon určuje tři cenové limity:

1. Veřejný cenový limit:

- Obstarání zboží: všeobecně tolik €, kolik odpovídá 130 000 SDR, tolik €, kolik odpovídá 200 000 SDR, pokud je podporováno ze zdroje pocházejícího z EU
- Stavební investice: tolik €, kolik odpovídá 5 milionům SDR
- Stavební koncese: 5 milionů €
- Služby: tolik €, kolik odpovídá 130 000 – 200 000 SDR

(SDR: zvláštní práva čerpání – Special Drawing Rights – mezinárodní účtovací jednotka určena Mezinárodním měnovým fondem 1SDR ~ 1,18 €)

V případě obstarávání zboží musí zadavatel udat celek rozdělený na skupiny zboží, u služeb musí rozdělit do skupiny služeb. Seznam skupin zboží a služeb je uveden v příloze zákona.

2. Národní cenový limit (v případě všeobecného řízení veřejných zakázek):

- V případě obstarávání zboží: 25 milionů forintů (100 000 €);
- V případě stavebních investic: 70 milionů forintů (280 000 €);
- V případě stavební koncese: 100 milionů forintů (400 000 €);
- V případě objednávání služeb: 20 milionů forintů (80 000 €);
- V případě koncese služeb: 25 milionů forintů. (100 000 €).

3. Cenový limit v případě jednoduchých veřejných zakázek:

- V případě obstarávání zboží: 2 milionů forintů (8 000 €);
- V případě stavebních investic: 10 milionů forintů (40 000 €);
- V případě objednávání služeb: 2 milionů forintů (8 000 €).

Zadavatel může být:

- Klasický zadavatel
- Veřejné služby

Zákon umožňuje, aby zadavatelé získali akreditaci – potvrzení. To znamená, aby zadavateli jeho řízení a praxi ve veřejných zakázkách potvrdilo některé z akreditovaných registračních míst. Potvrzení je platné 3 roky (pokud však mezitím nevychází nový zákon o veřejných zakázkách).

Předmětem obstarávání dosud byly:

- Obstarávání zboží
- Objednávání služeb
- Stavební investice

Tento okruh se v novém zákonu rozšířil o stavební koncese.

Druhy postupů ve veřejných zakázkách jsou otevřené všem zájemcům, na výzvu a veřejné.

Klasičtí zadavatelé používají otevřené řízení nebo řízení na výzvu. Projednávací postup se považuje za výjimečný a zákon taxativně jmenuje, kdy se dá použít.

Novým prvkem zákona je zavedení postupu rámcové dohody. Z jednoho druhu výběrového řízení nelze přejít na jiný. Již načatý postup musí být nějakým způsobem uzavřen. Novinkou v zákoně je, že na začátku každého rozpočtového roku, nejpozději do 15. dubna, musí zadavatelé vypracovat plán o veřejných zakázkách. Z toho jsou vyjmuty organizace realizující veřejné služby a centralizované veřejné zakázky. Roční plán veřejných zakázek je veřejně přístupný. Na základě toho zadavatel může včas zhodnotit své potřeby veřejných zakázek, například z pohledu zákazu rozdělení zakázky na části. U stavebních investic musí být do 5 dnů po rozhodnutí investice zařazena do plánu veřejných zakázek.

Stejně tak je novinkou zákona vznik nezávislého experta na veřejné zakázky. Expertem může být osoba odpovídající předepsaným požadavkům. Zákon předepisuje, že z expertů musí být vytvořen seznam.

Obdobným způsobem musí být vytvořen jmenný seznam z kvalifikovaných uchazečů. Kvalifikační hlediska uchazečů a způsob potvrzení určí Rada na veřejné zakázky.

Zákon zavádí v oblasti právních řešení smířování, které předchází procesu Rozhodčí komise veřejných zakázek a jehož využití je dobrovolné. Smířování nevylučuje další možnosti právních náprav, ale ty nemohou být započaty před ukončením smířování. Smířování řídí osoby – arbitři – uvedení na jmenném seznamu Rady veřejných zakázek. Jmenný seznam je veřejný. Smířování – arbitráž – začíná na základě žádosti.

Rada veřejných zakázek je 19 členný sbor, který bezprostředně podléhá parlamentu. Je to samostatný rozpočtový orgán. Členy deleguje nejvyšší prokurátor, předseda Soutěžního úřadu, ministři zemědělství, hospodářství, životního prostředí a spravedlnosti (představitelé veřejných zájmů), vláda, Úřad předsedy vlády, republiková organizace společenského pojištění, svaz samospráv, hospodářské a odborné komory a Maďarská vědecká akademie (představitelé zadavatelů) a představitelé zájmů zaměstnavatelů a hospodářských komor (představitelé uchazečů).

Koordinace, přípravy rozhodnutí a administrativní činnost související s činností Rady vykonává Sekretariát rady. V rámci Rady funguje Redakční komise, která připravuje Oznamovatele veřejných zakázek

(Közbeszerzési Értesítő). V Oznamovateli veřejných zakázek se nacházejí oznámení a rozhodnutí Rozhodčí komise veřejných zakázek. Rozhodčí komise veřejných zakázek funguje vedle Rady a jejím úkolem je vyřizování protiprávních a diskutabilních záležitostí spojených s veřejnými zakázkami. Komise je sestavena z určitého počtu komisařů veřejných zakázek, pro který platí přísná pravidla nezaujatosti.

Praktické poznámky inženýra z praxe:

• Zákon o veřejných zakázkách není zázračný lék. Přestože jeho deklarovaným cílem je průhlednost zakázek, veřejné mínění tomu ne vždy věří. Na základě zpráv, které se objevují v tisku v souvislosti s několika veřejnými zakázkami, silně přežívá podezření z korupce. Nejjistějším plátcem za odvedené služby a práce je stát. Probíhá proto velice ostrý boj o získání státních zakázek. V této soutěži odezní ve formě lobování i jména osob, které by měly být na základě principu o nezaujatosti velice daleko vzdáleny od této oblasti. Veřejné mínění nevěří beze zbytku tvrzením o čistotě soutěží.

• Zákon se dá považovat za kompromis narozený z boje různých zájmových skupin. Zdánlivě je uchazeč v pozici síly, jelikož on disponuje penězi, každý počítá s jeho příznivým rozhodnutím. Možnosti zadavatele jsou přeci jen velmi omezené. Jedna z nejčastějších vět zákona začíná takto: „zadavatel je povinen“. Uchazeči s očima dokořán sledují všechny momenty realizace a v prohrávající pozici se snaží zmařit postupy zadavatelů kvůli formálním chybám. Dle zkušeností Rozhodčí komise Rady o veřejných zakázkách zpravidla stojí na straně zadavatele a jakoukoli malou chybičku uchazeče sankcionují tvrdou finanční pokutou. Zadavatel nemá možnost vyloučit ze soutěže takového uchazeče, který se několikrát pokusil zmařit postup, a to ani tehdy, když Rozhodčí komise tyto stížnosti považovala za bezdůvodné.

• Kvůli zákazu rozdělení na části zadavatelé sloučí raději také práce, které by i samy o sobě mohly být samostatnými zakázkami, a oddělené by se mohly možná realizovat levněji.

• Byl přijat zákon, který dle svého cíle chrání zájmy společnosti. Principem tohoto zákona je z veřejných financí co nejlevněji nakoupit co nejlepší kvalitu. V případě stavebních investic stojí inženýři jak na straně zadavatelů, tak na straně uchazečů. Dostali jsme takový zákon, který připravovali finanční a právní odborníci, kteří jej očividně dělali bez znalosti názorů inženýrů. Snažili se všechno ohraničit, všechna zadání vrátka zamknout. Přísně předepisují opatření a lhůty. Na každé opatření dávají dostatečné lhůty – jen na provádění není dostatek času. Realizace práce na stavebních investicích

na základě soutěžních postupů veřejných zakázek začínají v září, ale často i v říjnu. V lednu pak převážně betonujeme. Myslíme si však, že veřejnými zakázkami dosáhneme nejehospodárnějších řešení. Uchazeč nemůže přijmout prodělečnou práci, protože by zkrachoval, takže už do své nabídky zakalkuluje náklady na práce, které budou vykonávány v mimořádných podmínkách. Takto i nejvýhodnější nabídka je dražší než náklady na práci, která se dá vykonávat za normálních povětrnostních podmínek. (V Maďarsku pak dochází k tomu, že měrné náklady na stavbu dálnice jsou vyšší než v Chorvatsku, kde staví zejména tunely a viadukty. Tento fakt ať si každý vysvětlí dle svého temperamentu.)

Nový zákon je poměrně rozsáhlý, skládá se z 407 § a ze 6 příloh. Ani v současné podobě jej nelze považovat za hotový, jelikož se dle předpovědi bude upravovat již letos v listopadu.

*Dr. József Halász
Maďarská inženýrská komora*

Slavnostní podpis deklarace v prostorách Centra Babylon

Vlastní jednání zahájil Ing. Karel Dolejší, první náměstek hejtmána Libereckého kraje. Přivítal účastníky jménem hejtmána. Představil ve stručnosti Liberecký kraj s jeho specifiky průmyslového kraje s dlouholetou tradicí. Kraj podporuje průmyslové zóny, rozvoj dopravní infrastruktury, spojení s hlavním městem i v rámci Regionu Nisa s Německem a Polskem. Rozvíjí se též cestovní ruch.

Ing. Zidek hovořil o působení centra pro vědu a výzkum ČSSI, které získalo 9 grantů od GAČR, 1 grant z MPO a grantu z Evropského sociálního fondu.

Dr. G. Kováts, prezident maďarské komory, připomněl problematiku standardů EU a jejich překladů do národních jazyků. Komora iniciuje nový zákon o autorizovaných inženýrech, předá jej ostatním zemím V4.

Prof. Z. Grabowski, prezident polské komory, konstatoval upevnění pozice Komory v Polsku, dosažení počtu členů přes 100 000, podílu Komory na určování standardů výuky nových inženýrů, spolupráci s dalšími technicko odbornými sdruženími, spolky, publikační činnosti.

Poté vedoucí jednotlivých delegací seznámili přítomné s vývojem situace za poslední rok ve svých zemích.

Ing. Mach hovořil o novém stavebním zákonu, který je právě v parlamentu, o problémech s HR a snaze začlenit jej do systému veřejných zakázek a o zahájení jednání o bilaterální smlouvě s Polskem o vzájemném uznávání profesních kvalifikací. Dále informoval o zájmu zemí Beneluxu o spolupráci s V4.

Z vystoupení Ing. Dolejšího k účastníkům setkání V4 v zasedacích prostorách Krajského úřadu Libereckého kraje

12. SETKÁNÍ DELEGACÍ INŽENÝRSKÝCH ORGANIZACÍ ZEMÍ VISEGRADSKÉ ČTYŘKY V LIBERCI

Třetí cyklus setkávání byl uzavřen ve dnech 6.–8. října 2005 v severočeském městě Liberci. Delegace všech organizací byly vedeny svými prezidenty (vyjma prof. Ing. Věry Medelské, která se omluvila ze zdravotních důvodů).

Delegaci ČKAIT vedl Ing. Václav Mach, členy byli první místopředseda Ing. M. Čermák, ředitelka kanceláře Ing. L. Zimová, místopředsedové Ing. Pater, Ing. Rusek a Ing. Plíčka a přednosta OK Liberec Ing. Karel Urban.

Svaz reprezentoval prezident Ing. Svatopluk Zidek, Past-prezident a Prezident SIA doc. Ing. M. Pavlík, 1. Viceprezident prof. Dr. Ing. Vladimír Křístek, DrSc., tajemník Dr. Ing. Vladimír Sklenář, Ing. Vladimír Blažek, Ing. Bohumil Pech, předseda OP ČSSI Liberec.

Mgr. Ing. W. Piwkowski, prezident Polského svazu inženýrů a techniků stavebnictví, informoval o hlavních trendech Svazu – spolupráce s Komorou, práce s absolventy od skončení studií do získání autorizace, profesní etika, účast na formování práva, možnosti využití profesních schopností a zkušeností seniorů a mezinárodní kooperace.

Prof. Ing. D. Majdúch, DrSc., předseda SKSI konstatoval, že Komora prožívá relativně klidné období, neboť politici žijí svými existenčními problémy. Letos vstoupila v platnost novela zákona o autorizacích, je zpracován návrh novely stavebního zákona. Na Slovensku vzniká společnost pro obnovu památek. Doporučuje začlenit etický kodex do výuky na školách. Poté se rozproutila živá diskuse o výše uvedených tématech.

Výsledek této debaty je soustředěn do Deklarace – usnesení, která následuje.

V podvečerních hodinách 8. října přijal delegace primátor města Liberce Ing. Jiří Kittner a tým byla oficiální část programu ukončena. Večer pak účastníci zhlédli operu Nabucco v divadle F. X. Šaldy.

V Praze a Liberci

Ing. Jiří Plíčka, CSc., a Ing. Karel Urban

5) Ustavit pracovní skupinu pro výměnu informací o zákonech souvisejících se stavěním a porovnání v rámci V4.

6) Na žádosti o finanční podpoře z Visegrádského fondu – další náležitosti budou projednány v rámci setkání v Bratislavě.

7) Jednotlivé země určí kontaktní osoby při vzájemné spolupráci v oblasti betonářského slovníku. Východiskem jsou Euronormy pro vytváření slovníků. Každá práce musí mít oponenturu. Vedoucím jazykem je angličtina. Skupina by rozpracovala problematiku – rozbor, ocenění. Pak provést rozhodnutí. Tzn. stanovit zástupce se zkušenostmi z překladů eurokódů.

8) Doporučují schůzku delegátů před workshopem o normách v italské lspře.

9) Pro bratislavské setkání přeposlat zpracované podklady k tématům jednání tak, aby se jednotlivé země mohly předem seznámit a vypracovat návrhy.

10) Při změně statutů, řádů a dalších řídicích dokumentů komor a svazů poslat podklady ostatním stranám se zvýrazněním změn, u podstatných změn krátký komentář.

11) Soustředit informace a zkušenosti okolo energetického auditu u maďarské strany. Nejhorším dopadem je závaznost, vážný dopad do peněz. Návrhovat peněz je problematická. Nutno řešit certifikaci i dopad případných nápravných opatření.

12) Polská komora spolu s ČKAIT vyjadřuje společný zájem uzavřít Dohodu o vzájemné bilaterální spolupráci.

Magyar Mérnöki Kamara – President – Dr. Gábor Kovács

POLSKA IZBA INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA – President – Prof. dr. hab. inż. Zbigniew Grabowski

POLSKI ZWIĄZEK INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW BUDOWNICTWA – President – Mgr. inż. Wiktor Piwkowski

Slovenská komora stavebných inžinierov – Předseda – prof. Ing. Dušan Majdúch, PhD.

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků – předseda – Ing. Václav Mach

Český svaz stavebních inženýrů – prezident – Ing. Svatopluk Zídek

LIBERECKÝ KRAJ HOSTITELEM INŽENÝRŮ ZEMÍ VISEGRÁDSKÉ ČTYŘKY

**ZÁZNAM VYSTOUPENÍ PRVNÍHO
NÁMĚSTKA HEJTMANA
LIBERECKÉHO KRAJE Z JEDNÁNÍ
STAVEBNÍCH KOMOR A SVAZŮ
VISEGRÁDSKÉ ČTYŘKY 6.–8. 10.
2005 V LIBERCI**

Ing. Karel Dolejší přivítal účastníky jednání jménem hejtmana Libereckého kraje. Představil ve stručnosti Liberecký kraj s jeho specifiky. Nejmenší region v Čechách, průmyslový kraj, s velkou tradicí. Textilní průmysl a strojírenství nahrazuje v současnosti automobilový průmysl a jeho subdodavatelé v návaznosti na blízkost Škoda Mladá Boleslav. Byla dokončena a obsazena jižní průmyslová zóna – bez příspěvku státu, buduje se severní průmyslová zóna, která má již na 25 % ploch zájemce.

Podporuje rozvoj dopravní infrastruktury. Dopravně je Liberecký kraj velmi dobře napojen na Prahu čtyřproudou komunikací a buduje se propojení do Německa rychlostní komunikací. Regiotram Nisa je kombinací železniční a tramvajové dopravy v Euroregionu Nisa (přehranicí Německa Zittau, Polska Jelenia Góra a České republiky Liberec). Rozvoj Liberecka jako centra vzdělanosti, včetně rekvalifikačních programů.

Kraj je zajímavý pro cestovní ruch, od Máchova jezera až po Krkonoše, s mnoha turistickými zajímavostmi.

Uvítáme impulsy a nápady pro další rozvoj kraje.

*Ing. Karel Dolejší
1. náměstek hejtmana
Liberecký kraj*

DEKLARACE – USNESENÍ

Delegáti zemí Visegrádské 4 se dohodli, v rámci jednání 6.–8. 10. 2005 v Liberci, na následujících aktivitách:

1) Zorganizovat mezinárodní výměnu studentů zemí V4 v rámci odborných praxí.

2) Zahájit aktivity směřující ke sblížení etických kodexů stavebních inženýrů a zpracování do výuky na školách.

3) Delegáti zemí V4 přijali pozvání SKSI na konání „Setkání zemí V4 roce 2006 ve Slovenské republice“. Delegáti zemí V4 souhlasí s finanční podporou organizace setkání ve Slovenské republice z fondu V4. Předpokládaný termín 6.–8. 10. 2006 v Bratislavě.

4) Vytvořit pracovní skupiny pro porovnání oprávnění komor V4 a pro vypracování návrhu společného postupu uznání kvalifikace pro hostující a usazené inženýry zemí V4.

JAK PRACOVAT JAKO INŽENÝR V EVROPĚ

PRŮVODCE UZNÁVÁNÍM PODLE
LEGISLATIVY EU,
3. VYDÁNÍ – ŘÍJEN 2005

V minulém čísle Zpráv a informací bylo uveřejněno 2. vydání této brožury. Toto vydání neobsahovalo však ještě tzv. nové země EU, které se staly členy od 1. května 2004. To je důvodem pro uveřejnění dále uvedeného doplňku.

KYPR

Inženýrská profese je na Kypru regulována. Stavební inženýr musí být registrován a vlastnit platnou licenci, která musí být každoročně obnovována. Registračním místem je pro všechny inženýry Kyperská technická komora. Pro registraci musí mít inženýr uznané akademické vzdělání. Akademické vzdělání je posuzováno a schvalováno Kyperskou technickou komorou.

Uznávací orgán:

Technical Chamber of Cyprus
Kerverou 8
1016 Nicosia
Cyprus
Tel.: + 357 22877644
Fax: + 357 22730373
E-mail: cypirus@etec.org.cy

ČESKÁ REPUBLIKA

Anglický text není přeložen. Občanům České republiky je autorizace udělována na základě složené autorizační zkoušky. Další informace viz webové stránky komory.

Uznávací orgán:

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
Sokolská 15
120 00 Praha 2
Tel.: + 420 227 090 111
Fax: + 420 227 090 120
E-mail: ckait@ckait.cz
http://www.ckait.cz

ESTONSKO

Inženýrská profese není regulována jako taková. Inženýři jsou povinni registrovat se u Estonského ministerstva hospodářství a spojit, pokud pracují jako podnikatelé (stavbyvedoucí, projektanti, osoby provádějící geotechnické průzkumy, experti posuzující stavební projekty a projekt manažeři). Estonská asociace stavebních inženýrů (EIL)

byla založena v r. 1991. Je dobrovolnou a neziskovou asociací stavebních inženýrů. Tato asociace uděluje titul „Autorizovaný inženýr“ těm inženýrům, kteří absolvovali nejméně 4 roky vysokoškolského vzdělání, 2 roky následného vysokoškolského vzdělání nebo praxe s odborným dohledem a 2 roky praxe.

Uznávací orgán:

Majandus-ja Kommunikatsiooministeerium
Harju Str. 11
150 72 Tallin
Tel.: + 372 6 256 342
Fax: + 372 6 313 660
E-mail: info@mkm.ee
http://www.mkm.ee/eng/
(anglicky a estonsky)

Profesní organizace:

Eesti Inseneride Liit
Ehitajate tee 5, VB 403
190 86 Tallin
Tel.: + 372 6 202 481
Fax: + 372 6 202 482
E-mail: eil@insener.ee
http://www.insener.ee (v estonštině)

MAĎARSKO

V Maďarsku musí osoby, které chtějí vykonávat inženýrskou projektovou činnost, získat oprávnění projektanta. Zvláštní expertské oprávnění je vyžadováno před tím, než expert zahájí svoji činnost. Kritéria k získání oprávnění jsou následující:

- Členství v Maďarské inženýrské komoře, zaplacení příspěvků.
- Oprávnění vydaná na požádání Maďarskou komorou a vstup do komorového oficiálního registru „Registr projektantů a expertů“.

Pro občany evropského hospodářského prostoru je získání registrace a oprávnění udělováno komorou a příslušným ministerstvem. Komora předkládá žádost ministerstvu a v souladu s usnesením ministerstva rozhodne o vydání oprávnění. Inženýři jsou při své činnosti v Maďarsku povinni užívat maďarštinu ve všech nabízených službách, zprávách a dokumentech určených pro užití v Maďarsku.

Uznávací a profesní orgán:

Magyar Mérnöki Kamara
Agyal utca 1 – 3
1094 Budapest
Hungary
Tel.: (1) 455 70 80
Fax: (1) 455 70 89
E-mail: info@mmk.hu
http://www.mmk.hu/ (maďarsky)
http://www.mmk.hu/upload/pdf/nonhun.pdf (anglicky)

LOTYŠSKO

Pro práci nezávislého stavebního inženýra je v Lotyšsku nezbytná registrace v autorizačním institutu při lotyšské asociaci stavebních

inženýrů. Registrace je udělována po ukončení 5 let vysokoškolského studia a 3 let praxe nebo po 3 letech vzdělání a 5 letech praxe.

Uznávací místo a profesní organizace:

Latvijas Buvinženieru Savieriba
Kr. Barona iela 99
Rīga, LV-1012
E-mail: ibs@apollo.lv

LITVA

V Litvě není inženýrská profese regulována. Litevští inženýři, kteří ukončili 4leté bakalářské nebo 5–6leté magisterské studium, mohou provozovat praxi v Litvě.

Profesní organizace:

Lietuvos statybos inžinieriu sąjunga
Kalvariju g. 1
2005 Vilnius
Tel.: (5) 2636112

MALTA

Na Maltě musí stavební inženýr pro vykonávání profese získat uznání a registraci u „Kamra tal-Periti“ (Komory architektů a stavebních inženýrů). Uznání je vydáno Radou (Bord tal-Warrant tal-Periti), ustavenou Ministerstvem zdrojů a infrastruktury na základě doporučení komory. Po uznání je možné užívat chráněný titul „Perit“.

Uznávací orgán:

Bord tal-Warrant tal-Periti
Ministry for Resources and Infrastructure
Floriana CMR 02
Tel.: 21 222 378
Fax: 21 243 306
http://www.mri.gov.mt (anglicky a maltézsky)

Profesní organizace:

Kamra tal-Periti
Sliema Road
Gzira GZR 06
Malta
Tel.: + 356 21312888
Fax: + 356 21343002
E-mail: mfpb@malta.net
http://www.mfpa.org.mt/index.htm
(anglicky)

POLSKO

V Polsku jsou stavební inženýři, kteří pracují jako nezávislí experti a konzultanti, povinni registrovat se u Polské komory stavebních inženýrů. Žadatel musí splňovat 2. stupeň vysokoškolského vzdělání (v Polsku obvykle pět a půl roku) a dva roky praxe.

Uznávací orgán:

Polska Izba Inżynierów Budownictwa (Polish Chamber of Engineers)
Ul. Swietokrzyska 14,
50-50 Warszawa
Tel.: + 48 22 8283189
Fax: + 48 22 8270751

E-mail: biuro@piib.org.pl
<http://www.piib.org.pl> (polsky a anglicky)

Profesní organizace:

Zarząd Główny Polskiego Związku Inżynierów
 i Techników Budownictwa
 Ul. Światokrzyska 14
 50-50 Warszawa
 Tel.: + 48 (22) 826-14-22
 Fax: + 48 (22) 826-86-34
 E-mail: biuro@zgpi (polsky)

SLOVENSKO

Anglický text není přeložen.

Občanům České republiky je autorizace uznávána na základě bilaterální nadstandardní smlouvy mezi Českou komorou stavebních inženýrů a techniků činných ve výstavbě a Slovenskou komorou stavebních inženýrů. Další informace na web stránkách ČKAIT i SKSI.

Uznávací místo:

Slovenská komora stavebních inžinierov
 Mýtna 29
 P. O. Box 10
 810 05 Bratislava
 Tel.: + 421 2 52495042
 Fax: + 421 2 52444093
 E-mail: sksi@nextra.sk
<http://www.sksi.sk> (slovensky)

SLOVINSKO

Titul „Inženýr“ je chráněn zákonem a udílen Komorou inženýrů. Po 4 letech studia a 3 letech praxe jsou diplomovaní inženýři povinni složit státní autorizační zkoušky ze znalosti práva, vyhlášek a technických norem. Titul „Autorizovaný inženýr“ mohou užívat pouze ti, kteří absolvovali tuto zkoušku.

Uznávací orgán:

Inženirska Zbornica Slovenije (IZS)
 Jarška cesta 10b
 1000 Ljubljana
 Tel.: + 01 547 33 33 (ústředna)
 Fax: + 01 547 33 20
 E-mail: izs@izs.si
<http://www.izs.si> (slovinsky)

Profesní organizace:

Zveza Društev Gradbenih Inženirjev in
 Technikov Slovenije
 (Union of Association of Civil Engineers and
 Technicians)
 Karlovška 3
 SI-1000 Ljubljana
 Slovenija
 E-mail: gradb.zveza@siol.net
<http://www.zveza-dgits.si/> (slovinsky)

Ing. Jiří Plíčka, CSc.

místopředseda ČKAIT pro zahraniční činnost

OTEVŘENÍ DOMU RAKOUSKÉ SPOLKOVÉ KOMORY ARCHITEKTŮ A INŽENÝRŮ KONZULENTŮ

Za přítomnosti čestných hostů a členů komory zahájil prezident BAIK Dipl. Ing. Robert Krapfenbauer provoz v nově rekonstruovaném podlaží v domě komory na Karlsgasse 9. Mezi čestnými hosty byla zastoupena delegace ČKAIT, delegace komory slovenské a bavorské, zástupci spolupracujících komor a představitelé úřadů a ministerstev.

Budova komory na Karlsgasse je tradiční budovou architektů a inženýrů a v minulosti se uvažovalo i o jiných variantách, nežli je rekonstrukce. Převládá racionální názor a rekonstrukce proběhla pouze ve 2. podlaží, ve kterém sídlí spolkové orgány, včetně kanceláře EU a redakce časopisu Konstruktiv.

V 1. podlaží jsou zasedací místnosti a kanceláře zemské komory Vídeň, Niederösterreich a Burgenland. Ve vyšších podlažích jsou byty k pronajímání a v podlaží nejvyšším sídlí penzijní fond architektů a konzultačních inženýrů sdružených v komoře.

Slavnostní zahájení proběhlo v přeplněných prostorách za živých rozhovorů zúčastněných osob, což dokumentují fotografie.

Prezident Rakouské spolkové komory architektů a inženýrů DI Robert Krapfenbauer, stojící vedle řečníka

Členové delegace ČKAIT na zahájení provozu v domě rakouské komory s prezidentem komory Vídeň, Niederösterreich a Burgenland, zleva: Miroslav Loutocký, Otfried Friedrich, Alois Materna

Při rozhovorech jsme zaznamenali, že rakouští konzultační inženýři mají dostatek práce, podílí se na zakázkách rovněž v mezinárodních konsorciích jak v tuzemsku, tak v zahraničí.

Z větších staveb, které mají souvislost s Českou republikou, to je zahájení stavby dálnice Vídeň–Drasenhofen v úseku Vídeň–Mistlbach v roce 2006, včetně části obchvatu Vídně. Na tomto úseku je 100 objektů, tunely a mosty. Stavba bude značně nákladná. Tunely nejsou vynuceny tvarem terénu, ale současnou tendencí obcí, které se zasazují o ponoření trasy pod povrch.

Otázky, směřující na nás jako zástupce české komory, se týkaly hlavně podmínek na českém trhu a honorářového řádu.

ČKAIT zastupovali doc. Ing. Alois Materna, CSc., MBA a Ing. Miroslav Loutocký.

Ing. Miroslav Loutocký
 tajemník RS ČKAIT Brno

42. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ ECCE

Hostitelem zasedání Evropské rady stavebních inženýrů byla největší aglomerace jedné z kandidátských zemí EU – Istanbul. Přesně před 16 lety, po ukončení své pracovní smlouvy u SORB v Bagdadu 11. listopadu 1989, jsem tímto městem projížděl na cestě domů a tehdy v něm žilo cca 3 až 4 mil. obyvatel. Dnes, při neskutečně rozsáhlé stavební aktivitě, se počet odhaduje na 11 až 12 mil. Nestačí obytné domy, nestačí komunikace, nestačí veřejná doprava, nestačí nic.

Největším současným projektem (The Marmaray Project) je společné propojení železnice a metra z evropské do asijské části Istanbulu. Celková délka cca 77 km, z toho je 12 km tunelů prováděných s pomocí mechanizovaných štítů, 1,6 km tunelu pod Bosporem, provedených v doku v dílech délky 135 m, zaplavených na místo a ponořených do hloubky 55 m pod hladinu. Zbytek tvoří estakády a trať na povrchu (na evropské straně cca 20 km a na asijské 43 km). Projekt má být uveden do provozu v roce 2010.

Zasedání bylo zahájeno prezidentem Yrji Matikainenem, pokračovalo úvodní prezentací TCCE (Turecké komory stavebních inženýrů), kontrolou rozpočtu, informací a odsouhlasením uspořádání volební procedury a informací o jednáních s partnerskými organizacemi.

Samostatným bodem bylo předvedení brožury ECCE – Stavební inženýrství v Evropě (Civil Engineering Profession in Europe). Tuto publikaci vydává ECCE nepravidelně vždy po několika letech. Několik exemplářů by mělo přijít poštou na komoru či svaz. Předpokládám, že by měly být k dispozici ve studovně Informačního centra.

Byl projednán návrh strategického plánu činnosti na roky 2006–2008.

Předpokládá se úprava stanov, resp. zrušení některých anachronizmů, větší pozornost bude věnována problematice bezpečnosti a ochrany zdraví (lze očekávat založení TF).

Následovalo jednání v pracovních komisích (Task Forces – TF).

Z nich uvádím:

TF Uznávání kvalifikací:

Bylo konstatováno, že došlo ke schválení nové Direktivy EU 7. 6. 2005 pod číslem 36/2005, která tuto problematiku nově upravuje, resp. modifikuje. Zbývá ještě vytvoření tzv. Společné platformy umožňující víceméně automatické uznávání. To je však spíše

diplomatický úkol – najít konsensus mezi evropskými profesními organizacemi.

TF Výzkum a rozvoj:

Informace o současné situaci v oblasti Eurokodů a v návaznosti též Seismic strengthening strategy for Southern Europe.

Na webových stránkách ECCE bude uveřejněna informace o připravovaném 33. ITA-AITES světovém kongresu v Praze ve dnech 5.–10. května 2007. Byly zároveň předány i pozvánky.

Informoval jsem o překladu 3. vydání brožury ICE – Jak pracovat jako inženýr v EU.

Závěrem byly uspořádány volby nového prezidenta a exekutivy ECCE.

Prezidenti ČSSI a ČKAIT se dohodli kandidovat českého zástupce do exekutivy a zaslali současněmu prezidentovi ECCE nominační dopis v souladu s volební procedurou. Vzhledem k tomu, že o funkci byl značný zájem, proběhlo před volební procedurou intenzivní lobování. Novým prezidentem byl zvolen Richard Coackley z Velké Británie, viceprezidentem se stal poražený kandidát Carsten Ahrens (a dosavadní viceprezident) z Německa, pokladníkem zůstal Vasilis Economopoulos z Řecka, dále je členem exekutivy Yrji Matikainen, Past-prezident z Finska, paní Diana E. Maxwell, Secretary General z Velké Británie (do příštího zasedání, neboť odchází do důchodu), pan Murt Colman z Irska, paní Gulay Ordemik z jedné z největších evropských komor z Turecka a Jiří Plíčka z ČR.

Podle počtu získaných hlasů by český zástupce dosti pravděpodobně uspěl i ve volbě prezidenta. Bylo by to však z hlediska ECCE spíše Pyrhovo vítězství, neboť vliv a kontakty UK jsou především v EU přeci jenom vyšší než vliv nově přijaté České republiky.

Uchazeči na místo General Secretary jsou dva, resp. dvě – Mgr. Diana Zlatňanská (SKSI) ze Slovenska a Jette Bohsen ze Španělska. Uděláme vše pro to, aby se příštím Secretary General stala naše kolegyně z SKSI.

Příští 43. zasedání ECCE se bude konat ve dnech 19.–20. května 2006 v Maďarsku.

V Praze 20. listopadu 2005

Ing. Jiří Plíčka, CSc.

místopředseda ČKAIT pro zahraniční činnost

PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ A SPOLEČNÝ STAVEBNÍ TRH EVROPSKÉ UNIE

Z NĚMECKÉ VÝSTAVBY

Do výstavby energetických kapacit investují německé koncerny do roku 2020 desítky miliard euro včetně výstavby příslušných rozvodných sítí. Podíl těchto investic z celku dosáhne 40 % (živnostenské obory 15 %). Do roku 2010 bude investováno do nových elektráren odhadem 10 mld. EUR a do rekonstrukcí asi 9 mld. EUR.

Oznámení spolkové vlády o zvýšení státních investičních prostředků na výstavbu dopravní infrastruktury o 2 mld. EUR dostává konkrétní náplň. Do roku 2008 se ročně bude investovat o 500 mil. EUR více. Podrobněji: pro dálnice a silnice 900 mil. EUR, pro železnice 750 mil. a pro vodní cesty 350 mil. EUR.

Německé ministerstvo hospodářství uveřejnilo v květnu 2005 první návrh novely zákona o zadávání veřejných zakázek. Jedním z ustanovení je práh výše ceny zakázky, nad kterým budou všechny případy řešeny jednotně. Přísnější jsou koncipovány podmínky zadávacího řízení. Podprahové případy budou řešeny volněji a případně na základě obchodního dialogu. Zde vyvstává nebezpečí různosti ve výkladu zákona a v různosti pojetí základních principů zadávacího řízení. Návrh bude muset být dopracován tak, aby jasně a jednoznačně vymezil práva, povinnosti, ale i ochranu účastníků řízení ve všech směrech.

Nová norma DIN 18551 se zabývá stříkaným betonem. Zahnuje statí o vyztužených nebo nevyztužených prvcích z lehkého betonu s uzavřenými spárami a také o betonu ztuženém ocelovými vlákny, je-li uplatněn v podobě postřiku. V normě byl rozšířen přehled výrazů, je v ní pojednána stať o výchozích hmotách, způsobu míšení, o konzistenci atd. Uvedeny jsou také postupy při kontrole výroby. (Novela normy může sloužit mj. českým odborníkům k porovnání s ustanoveními v našich předpisech.)

Podle Baumarkt+Bauwirtschaft 6/2005

Z drážďanského ústavu Technické univerzity byl ohlášen nový druh betonu, vyztužený textilními vlákny místo ocelí. Prototyp mostní konstrukce z tohoto betonu bude odzkoušen v roce 2006 na výstavě v Oschatz. Pokud se technologie osvědčí, otvírá se cesta k velmi lehkým betonovým konstrukcím v různých oborech staveb, neboť ověřovaný díl bude mít hmotnost pouze 5 tun v porovnání se stejným

dílem ze železového betonu o hmotnosti 25 tun. Ověřovací lávka bude dlouhá 9 m.

Nezávislá společnost EUROSOLAR propůjčí cenu Solar 2005 za projekty, které předloží nejlepší návrhy v oblasti obnovitelných zdrojů energie v kategoriích:

- výstavba v obci/městě,
- dopravní systémy,
- průmyslové, zemědělské a obchodní stavby,
- místní nebo regionální společenství pro preferování obnovitelných zdrojů,
- stavby s využitím sluneční energie,
- cena pro novináře a autory nejlepších zpráv v této oblasti,
- zvláštní ocenění osobní angažovanosti.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt 6/2005

Německá obchodní komora podporuje snahu německých stavebních firem dostat se na dánský stavební trh. Vyšla mimo jiné také zevrubnou studii dánského stavebního trhu jako pomoc pro orientaci německých specializovaných stavbařů. Každý týden provádí také dotazníkovou akci u německých firem, které již v Dánsku působí.

Studie sestává z několika částí: v první jsou informace o stavebních aktivitách, konjunktuře a zaměstnání, důležité adresy a údaje o autorizaci, ve druhé části je webová stránka Německé obchodní komory a údaje o zadávání prací v rámci Evropské unie, dále pak údaje o zadávacím řízení v Dánsku atd. Konference německého Svazu výrobců cementu projednala výhled výroby cementu v Německu na rok 2005 a dále. Zvyšování cen paliv a energie ztěžuje stále více schopnost cementářů čelit tvrdé konkurenci z dalších zemí Evropy, kde jsou tyto ceny často podstatně nižší. Jako chyba bylo kritizováno zavedení obchodování s emisemi v rámci Evropské unie, které vyhovuje zemím mimo Unii. Celková spotřeba cementu v NSR se v roce 2005 podle očekávání snížila asi o 3,6 % a bude vyrovnána zvýšením exportu cementu a slínku. V porovnání s rokem 1998 je však celková výroba o 40 % nižší. Počet pracovníků ve 23 podnicích dosahuje 7 721 a je rovněž o 40 % nižší než v roce 1998.

Podrobný přehled otáčivých stavebních jeřábů podává článek v časopisu Baumarkt+Bauwirtschaft č. 7/8. Vzhledem k napjaté situaci ve výstavbě je přehled orientován především na nízkonákladové typy jeřábů (Low-Budget-Krane), které pocházejí zejména ze Španělska nebo z Itálie. Zastoupeny jsou firmy Liebherr, Potain, MAN Wolfkran, Terex-Peiner, Zeppelin. Z výše uvedených důvodů jsou letos poměrně málo uvedeny technické novinky.

Podle Baumarkt+Bauwirtschaft 7/8 – 2005, str. 16, 60 a 64

Z VELKÉ BRITÁNIE

V Británii byl zaveden systém hodnocení stavebních dodavatelů podle toho, jak dodržují předpisy o udržitelném rozvoji, bezpečnosti a ochraně zdraví. Autorem hodnocení je společnost Constructing Excellence, která stanovila několik základních kritérií tohoto hodnocení. Proti tomu protestují zejména velké stavební firmy, které varují, že plněním uvedených kritérií nebudou moci plnit nasmulované práce v termínech. Největší vážnost se připisuje kritériu o udržitelném rozvoji, který má přirozeně dlouhotrvající a z hlediska ekonomického závažné dopady. Důsledky neplnění kritérií nejsou dosud zcela jasné.

Školští pracovníci kritizují architektky, že ve svých návrzích městských školských staveb (akademií) dávají přednost architektonickému výrazu a pojetí budov před praktickými potřebami běžného provozu akademií a potřebami technického vybavení učeben, kabinetů a laboratoří. Rodiče a žáci naopak chválí architektonické návrhy jako moderní a osm z deseti žáků by chtělo do takových nových škol chodit. Hodnoceno bylo 11 městských akademických center, z toho 3 nová. Vláda plánuje výstavbu 200 těchto akademií do roku 2010 s nákladem 25 mil. liber na každou školu.

Nový důvěrný varovný systém, ohlašující kolaps stavební konstrukce, byl uveden v život v květnu 2005. Měl by hlásit možné zřícení podobné tomu, které nastalo nedávno na letišti Charlese de Gaula v Paříži. Systém nebude určovat viníka kolapsu; tím zbavuje inženýry podvědomé obavy před učiněním chyby v návrhu nebo v provedení konstrukce.

Podle Building 24/2005

První návrhy na zlepšení bezpečnosti metra v Londýně byly předloženy komisi expertů. Návrhy přišly do týdne po teroristickém napadení cestujících v metru v červenci 2005 a týkají se jak vybavení metra včetně tunelů, tak i kontrolních systémů cestujících. Soupravy metra by měly mít například řidiče na obou koncích, měly by být osazeny černé skříňky pro rychlé i dodatečné monitorování vzniklé situace a měly by být zavedeny paprsky X pro detekci možných výbušnin.

Vláda Velké Británie hodlá podporovat výuku stavebních odborníků – řemeslníků, kteří jsou v současné době nahrazováni cizími pracovníky, přicházejícími do Velké Británie z mnoha zemí zejména východní Evropy. Vláda předpokládá, že bude hradit polovinu potřebných nákladů na tuto výuku. Nové pracovníky bude potřebovat stavební průmysl obzvláště pro výstavbu zařízení pro olympijské hry v Londýně v roce 2012.

Podle Building 28/2005.

V severní Anglii je řada území s byty, které jsou neobydlené a neudržované a které nikdo nechce. Státní dozor bytové výstavby nyní požaduje na vládě přidělení kolem 500 mil. liber na zavedení programu, který by oživil uvedené oblasti a komplexním způsobem vytvářel příznivé prostředí pro další rozvoj těchto území, zejména pak vytvářel podmínky pro investování do staveb veřejné potřeby. Podle provedeného průzkumu by mohlo být v severní Anglii demolováno až 400 tisíc takových bytů.

Pro období let 2006–2007 odhaduje asociace stavebních firem velmi malý nárůst výroby od 0,9 do 3,5 %, přičemž soukromá bytová výstavba může vykazat pokles až o 7 %. Naproti tomu má veřejný bytový sektor pro léta 2006 a 2007 příznivou předpověď +16 % a +8 % a veřejný nebytový sektor +5,5 % a +4,4 %, obchodní stavby nárůst +1,6 % a +4,8 %, průmyslová výstavba má stagnovat.

Místopředseda vlády Prescott navrhuje svolání jednání o trvalé udržitelnosti výstavby v rámci celé Evropské unie. Jeho iniciativa, nazvaná „big idea“ má za cíl uspořádat v době, kdy bude Velká Británie předsedat Evropské unii, „top“ setkání s programem pro jednotlivé velké územní celky v Evropě týkajícím se udržitelné výstavby v rámci udržitelnosti rozvoje společnosti a přijmout k tomu příslušná závazná opatření. Bude také projednán způsob, jak nejlépe naložit s 10 mld. liber, které byly v Evropské unii vyčleněny pro podporu udržitelného rozvoje.

Výstavba domů na zelených pásích, které řadu let obklopují velká britská města, by mohla pomoci snížit důsledky bytové krize, která existuje v celé zemi. Takzvaný „sovětský styl“ výstavby měst se zelenými pásy přinesl negativní výsledky v rozvoji měst. Pouze 14 % bytů, které je nutno postavit, by se mohlo realizovat na opuštěných pozemcích po výrobě (brownfield) a zemědělskou půdu již nelze odebrat pro účely bytové výstavby. Zelené pásy jsou pro ni velmi vhodné.

Známé londýnské území Dockland po zrušení docích má již za sebou více než deset let rozvoje. Nyní se připravuje územní plán části Dockland. Wood Wharf, kde se má na 8 ha realizovat výstavba za celkem 2 mld. liber. Výstavbu připravují s tejným dílem společnosti British Waterways a soukromá Canary Wharf and Ballymore. Celkem má vzniknout 460 000 m² užitkových ploch, z toho 3/4 obchodních a 1/4 obytných. Výstavba bude trvat podle plánu asi 15 let.

Podle Building 25 a 26/2005

Organizace CABA, střežící kvalitu a rozvoj výstavby ve Velké Británii, požaduje, aby se v programech regenerace městských částí

objevovaly vedle velkých a sledovaných akcí také programy pro regeneraci míst, které nejsou tak lukrativní z hlediska přitažlivosti a jisté slávy, ale jsou důležitější z hlediska potřeb prostých občanů. Měly by se více projektovat „mini-ikony“ místo těch velkých ikon.

Podle Building 27/2005

Podle nového článku stavebního zákona musí být v každém návrhu rekonstrukce budovy nad 8 000 liber pořizovacích nákladů určena 10% částka na zdokonalení energetických vlastností budovy. To je v souladu s kjótským protokolem, který Velká Británie respektuje. Sníží se tím emise oxidu uhlíku o 450 000 tun ročně.

Podle Building 29 a 30/2005

POROVNÁNÍ EFEKTIVITY STAVEBNÍHO PRŮMYSLU V ZEMÍCH EU

Ve Velké Británii je stavební průmysl velmi výkonnou součástí národního hospodářství, uplatňuje moderní technické a technologické postupy a také v oblasti řídicí a organizační má dobré zkušenosti i výsledky. Na druhé straně jsou však jeho zisky poměrně malé. Jestliže byl v letech 1987–1989 zisk prvních 100 britských stavebních firem v průměru přes 3 %, byl v roce 2003 již jen 2,1 %, což mimo Německa (0 %) je méně než ve Francii (4 %) nebo ve Španělsku (5 %). Francie těží z toho, že se rychle přizpůsobila směrnici Evropských společenství s dočasnou výhodou redukce daní (pouze 5,3 % místo 20,6 %) a také účinněji bojuje s černým pracovním trhem. Tato výhoda skončí v lednu 2006. Španělsko a také Portugalsko a Itálie využily uvedeného snížení daní, avšak u obou prvních zemí se jedná o investičně poddimenzované oblasti, které se těší zvýšené podpoře z fondů EU. Německo je dlouhodobě ve stagnaci, dokonce v krizi. V roce 2004 ohlásilo 4 100 stavebních firem bankrot a bylo ztraceno 70 000 pracovních míst. Problémem Německa je v současnosti nedostatek finančních prostředků pro rozjetí ambiciózních programů rozvoje a dosud nejasná státní investiční koncepce. Případná účast soukromého kapitálu je pro řadu politiků nepřijatelná a dosavadní vysoké náklady na sociální politiku nechce nikdo omezovat žádným úspornějším způsobem.

Podle Building 24/2005, str. 43–46

ZKOUŠKY MOSTŮ V NĚMECKU

Stáří mostních konstrukcí v Německu je různé, avšak většina mostních konstrukcí pochází z poválečného období obnovy země (1960–1980). Jsou tedy již ve stáří, které vyžaduje vedle údržby také širší rozsah stavebních úprav. Počet silničních i železničních mostů zemského nebo regionálního významu vyžaduje, aby se prověřování stavu mostních

konstrukcí věnovala centrální pozornost, a to i se zřetelem na následky živelných pohrom, které se v průběhu let dostávají. Německá norma DIN 1076(1) požaduje, aby se kontrolou stavu mostů zabýval odborně kvalifikovaný personál. To je pole působnosti pro inženýrské kádry, schopné provádět posuzování a zkoušky mostů a zpracovávat potřebné zprávy pro řídicí místa. V současnosti existuje na německých spolkových silnicích včetně dálnic 37 000 mostních konstrukcí s plochou přes 27 mil. m² a s celkovou délkou mostů 1 860 km. Počet všech mostů je však více než trojnásobný a na tento počet se musí trvale vytvářet posuzovací a zkušební kapacity. Jen pro část podléhající dozoru spolkové vlády je nutno zabezpečit v rozpočtu 40 mld. EUR pro tyto činnosti. Podle provedených předběžných posouzení je ve stavu vyžadujícím provedení základních rekonstrukcí asi 10 % mostů, ve stavu potřeby zvýšené údržby a oprav asi 30 %, pravidelný zvýšený dozor vyžaduje dalších zhruba 30 % mostů. Nové mosty, vybudované okolo roku 1995–2005, jsou prozatím zcela bez závad, avšak pokračující zvýšený dopravní provoz, zejména těžké nákladní dopravy, zhorší stav i těchto mostů v kratším období, než bylo dříve plánováno. Také proto budou i tyto mosty podléhat trvalému ověřování únosnosti, trvanlivosti a bezpečnosti. Za všechny činnosti týkající se prověřování a zkoušení kvality mostů nesou odpovědnost řídicí spolková, případně zemská nebo regionální místa. Celý komplex problémů spojených s ověřováním stavu mostů vyžaduje často individuální kontrolní a zkušební metody. Mnohdy je nutno dbát zejména na bezpečnost zkušebnímu personálu, provádějícího svou činnost na mostech zespodu na lešení, závěsech nebo lávkách. K usnadnění provádění zkoušek byla vydána již v roce 1988 směrnice pro jednotné provádění zkoušek mostů a zpracování jejich výsledků, přepracovaná v roce 2004. Podle ní jsou mosty podle svého současného stavu zařazeny do více kategorií s hodnotami:

1,0–1,4	velmi dobrý stav
1,5–1,9	dobrý stav
2,0–2,4	uspokojivý stav
2,5–2,9	ještě vyhovující stav
3,0–3,4	kritický stav
3,5–4,0	zcela nevyhovující stav

Poslední dva rozsahy hodnot vyžadují neodkladná opatření, u posledního spojená se zákazem provozu. Co se týká fyzikálních a chemických faktorů poškození, vyskytují se u betonových mostů reakce spojené s vlivem kyselin, karbonatací výztuže, u ocelových mostů jde především o korozi kovových konstrukcí. Jak již bylo uvedeno, celá problematika zkoušek mostů je významným polem působnosti pro odborníky z řad stavebních inženýrů, kteří jsou schopni tyto

zkoušky provádět podle předpisů pro správné orgány na objednávku jako nezávislí znalci, neboť státní orgány nemohou mít trvale tyto znalce ve stavu svých stálých pracovníků.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt 6/2005, str. 14 – 23

PŘÍPRAVA PRO VÝSTAVBU OLYMPIJSKÝCH ZAŘÍZENÍ

Britský stavební (a další) průmysl již koná přípravy pro splnění všech úkolů, které musí být dokončeny v souvislosti s pořádáním olympijských her v roce 2012 v Londýně. Všeobecně se soudí, že z uspořádání her bude mít zisk celá země, neboť množství očekávané práce bude svým rozsahem vyžadovat pomoc všech britských regionů. Jedná se o celkovou výši investic až 10 mld. liber, z toho pro stavební zakázky nejméně 2,5 mld. liber. Někteří skeptici se obávají, že nadměrné zatížení všech výrobních složek rozruší celkovou infrastrukturu, dopravu, zdraví a klid obyvatelstva, převažuje však nadšení a chuť se s očekávanými úkoly vyrovnat. Malé a střední stavební podniky očekávají, že se i na ně dostane kousek zakázového koláče, ačkoli ten největší kus získají velké stavební společnosti, např. Laing O'Rourke nebo Mace. Menší firmy si slibují, že přesunem velkých firem na olympijské úkoly se lépe dostanou k zakázkám mimo hry, které zůstanou zatím stranou zájmu velkých. Způsob, jakým se bude např. stavět olympijská vesnice (kampus) pro 17 000 sportovců, by se mohl stát vzorem a prošlapanou stopou pro výstavbu v mnoha světových městech. Dostatek stavebních profesí by neměl být v příštím období výstavby problémem, pokud bude řešen plánovitě a za účasti všech zainteresovaných partnerů. Varovné hlasy odborových svazů stavebních řemesel však nutno brát vážně. Nábor pouze zahraničních pracovníků by nebyl správným řešením, naopak nutno přikročit k urychlené výuce nových mladých domácích pracovníků. Výstavba olympijských zařízení napomůže i dalším velkým investičním akcím, jako je urbanistické řešení Thames Gateway nebo programům výstavby v Kentu a Essexu. Pokud se porovnávají úspěšná a neúspěšná města, která již hry pořádala, pak mezi úspěšná lze řadit Los Angeles, Barcelonu, Sydney a Atény, mezi neúspěšná patří Montreal, Moskva a Atlanta. Londýn ovšem musí patřit mezi ta úspěšná. Olympijský výbor pro výstavbu měl již od přidělení her více porad a byla již jmenována kompetentní organizace, odpovědná za přípravu her – Olympic Delivery Authority. Vznikla řídicí skupina, zahrnující šéfy exekutivy, vedoucí investorských a developerských skupin, konzultanty, projektanty, dodavatele výrobků a stavební prováděcí firmy. Toto konsorcium zahrnuje také organizace, které budou průběžně provádět kontrolu a audit (např. Deloitte and Touche). Řada z uvedených partnerů zakládá po dobu přípravy her

dočasné divize zabývající se pouze problémy okolo her. Do akce se zapojují postupně i politici na všech úrovních, pro které jsou hry příležitostí k vyniknutí.

Podle Building 27 a 29/2005

DOHODA O PLATBÁCH ZA PRÁCE PRO OH 2012

Primátor Londýna p. Livingstone je velmi iniciativní při přípravě organizace pořádání olympijských her 2012 v Londýně. Již nyní navrhuje všem partnerům, aby projednali návrh na způsob financování a plateb všech prací týkajících se výstavby olympijských zařízení. Sám navrhuje, aby byl převzat pobídkový způsob financování a plateb z výstavby terminálu T5 letiště v Heathrow, který se osvědčil a pomohl zavést do výstavby terminálu pořádek. Odborní dělníci na pracích si v jeho rámci mohli vydělat až 55 000 liber ročně. K návrhu primátora se bude vyjadřovat také odborový svaz, ostatní partneři až poté, co budou závazně vybráni jako dodavatelé pro OH 2012. Předběžně souhlasí také odpovědná organizace za přípravu her, Olympics Development Authority.

Podle Building 31/2005, str. 9

Propad německého stavebnictví pokračuje. Také v roce 2005 se německé stavebnictví nedostalo na úroveň, kterou mělo ještě před několika lety. Podle nově zvoleného prezidenta Hlavního svazu německého stavebního průmyslu Hanse Petera Keitela se snížil počet zaměstnanců ve stavebním průmyslu o dalších 8,9 % na asi 700 000 osob. Pro celý rok 2005 se očekává pokles výroby o 4,5 %. Přitom je vybavení stavebních firem na vysoké úrovni a i po stránce vedení snese srovnání s USA nebo se Švédskem. Do budoucna si prezident slibuje zlepšení zásluhou nově zaváděného partnerství PPP na projektech infrastruktury. Potřeba stavebních prací je v této oblasti obrovská a je naděje, že vstupem soukromého kapitálu se potřebné akce rozjedou. Nadále musí firmy snižovat své vlastní náklady a stávat se konkurence schopnými. Musí se podstatně zlepšit platební morálka v celé šíři oboru, musí přestat cenová válka. Musí se zjednodušit schvalovací řízení, vyřešit sociální a pracovní otázky trhu. Německé stavebnictví se málo angažuje na mezinárodním poli.

Podle Baumarkt+Bauwirtschaft 7/8 – 2005, str. 4

ZMĚNA VE VZÁJEMNÉ HOSPODÁŘSKÉ SPOLUPRÁCI

Odborníci konstatují, že zatímco dříve bylo Německo ve vztazích k Rakousku vedoucím činitelem a Rakušané přebírali poznatky a zkušenosti z Německa, situace se nyní obrátila. Na německém ekonomickém poli se objevuje řada silných rakouských konkurentů, kteří obsazují významné ekonomické posty

a často vytvářejí fúze s německými podniky. Totéž se již týká také stavebního trhu. První se na německém trhu prosadila firma Strabag a postupně přicházejí i další. Mimo jiné mají zásluku i na německou firmu Zublin. Zdá se, že Rakušané provedli včas podrobný průzkum německého stavebního trhu a nyní začínají sklízet plody této náročné analytické činnosti. Jinak by se těžko mohlo stát, že při dalším rozvoji německých dálnic zjistí německé specializované firmy, že nemají dost stavebních kapacit a že na jejich „písek“ se hrmou rakouské firmy.

Podle Baumarkt+Bauwirtschaft 7/8 – 2005, str. 8

Z EVROPSKÉ VÝSTAVBY

Francouzská firma Suez jako specialista na výstavbu energetických a vodohospodářských zařízení pronikla v poslední době také do Itálie. Je spolukoncesionářem pro dodávku vody v Pise a Florencii, nyní také v Římě. Spolupracuje s italskou společností Acea.

Konference zástupců všech zemí EU pro dopravu hodnotila žádosti evropských zemí i mimo Evropskou unii o poskytnutí prioritních výhod některým dopravním projektům. V závěrech této konference byly určeny hlavní priority rozvoje dopravních sítí v Evropě v podobě pěti hlavních projektů: spojení s Baltickým mořem, s Atlantickým oceánem, se Středozemním a s Černým mořem a rozšíření Suezského průplavu. Jednání se zúčastnilo i Rumunsko a Bulharsko.

Podle výsledků studie o stavu potřeb energie u nových členských zemí EU je v budovách těchto nových zemí vyšší spotřeba energie o 25 % v porovnání se starými členy. Rekonstrukce pozemních staveb v zájmu snížení spotřeby energie si v nových zemích vyžádá ročně asi 370 mil. EUR, zejména na zlepšení tepelně-technických parametrů budov.

Do údržby a oprav francouzské železniční sítě bylo vkládáno dosud podstatně méně prostředků, než je tomu ve Velké Británii, v Německu nebo Itálii. Pro zlepšení tohoto stavu by bylo potřeba investovat 1,3 mld. EUR ročně po dobu deseti let.

Stav slovenského stavebnictví se v roce 2004 v porovnání s rokem 2003 opět zlepšil:

	2003	2004
podíl stavebnictví na HDP (v %)	4,9	5,2
výkonnost v mld. SK	93,3	102,3
zaměstnanci – osob	131 555	133 365
průměrný měsíční plat v SK	12 078	13 083

Pramen: Zprávy a údaje z francouzského, německého a britského tisku 2005

Španělsko postavilo za rok 2004 celkem 675 000 bytů. Produkce španělského stavebnictví láme rekordy, jeho obrát v roce 2004 činil 145 mld. EUR, a to představuje 18 % HDP. Země tak postavila více bytů než Francie, Itálie a Německo dohromady. Podle statistických údajů tvoří nyní počet bytů postavených za posledních deset let již 21 % z celkového počtu 22,5 mil. bytů. Z toho je 67 % používáno jako hlavní bydlení, 17,7 % jako druhý byt, 8,7 % je ve vlastnictví cizinců – turistů. Celých 82 % bytů patří rodinám, které v nich bydlí, pouze 15 % jsou byty v nájmu. Mladá rodina si může půjčit na byt velmi výhodně. Vláda sice hodlá zvýšit podíl nájemných bytů, avšak odborníci radí, aby veřejné prostředky byly raději vkládány do velkých inženýrských projektů (dálnice, TGV atd.). Obce mají v plánu přiděleny prostředky ve výši 10,3 mld. EUR, regiony ve výši 10,5 mld. EUR, centrální prostředky jsou ve výši 8,6 mld. EUR.

Známa společnost Saint Gobain, dodávající skleněné výrobky pro stavby, proniká do středo- a východoevropských zemí. Koupila slovenskou firmu Keramika, která je první na Slovensku a druhá v České republice v oblasti obkladů a sanitárních výrobků. St. Gobain je již činný v České republice prostřednictvím filiálky německého distributora Raab Karcher. Další pronikání na východ je v jednání.

V České republice se objevili dva francouzští partneři, firma Veolia Walter získala kontrakt společně s Východočeskými vodárnami za více než 525 mil. EUR na výrobu a distribuci pitné vody po dobu 30 let. Toto společenství získalo také kontrakt ve Sv. Petěrburku na řízení zásobování města pitnou vodou na 5 let. Výrobní voda má kapacitu 1,2 mil. m³ denně a zásobuje 2 mil. obyvatel. Druhou francouzskou firmou je Eurovia, filiálka skupiny Vinci, která získala 51% podíl na lomu Jakubčovice, vyrábějícím 1,8 milionu tun materiálu ročně. Partnerem byl český podnik SSŽ. Eurovia koupila nedávno také dvě silniční společnosti ve Velké Británii – Beach – a ve Španělsku – Trabit.

V květnu 2005 podepsali zástupci Rumunska, Srbska, Chorvatska, Slovinska a Itálie základní dohodu o výstavbě ropovodu z Konstanz (Constanza) do Terstu (Trieste). O financování bude jednáno koncem roku 2005.

V ruském St. Petěrburku bude kanadskou firmou SNC – Lavalin postaveno „lehké“ metro za 360 mil. dolarů v délce 22 km. Linka dopraví 10 000 cestujících za hodinu a bude financována ze 40 % městem a ze 60 % ze soukromých prostředků.

Londýnské letiště Heathrow připravuje po dokončení terminálu T5 další výstavbu. Do 10 let má být postavena třetí rozjezdová dráha a šestý terminál. Letiště bude mít postupně

do roku 2030 kapacitu 67 až 116 mil. cestujících ročně s tím, že budou zakoupeny pozemky v okolí a bude demolováno 600 až 700 rodinných domků. Náklady vystoupí na 1 038 mld. EUR.

Britská vláda hodlá zahájit přípravu železniční trati pro rychlovlaky z Londýna do Glasgowu na magnetickém polštáři (německý Transrapid). Vlak může dosáhnout rychlosti až 500 km/hod. Projekt bude stát 16 mld. liber, avšak má značné environmentální přednosti oproti jiným druhům rychlodrah. Zkušenosti má Transrapid již z Číny, kde spojuje letiště se Šanghají, a má být uplatněn také v Mnichově a v Pittsburghu (USA).

Podle Echos, PEE, Figaro, Rail et Transport, Tribune 2005

MNOHÉ STÁTY BUDUJÍ TRATI PRO VYSOKÉ RYCHLOSTI

Francouzský modelový systém TGV (Trains de Grande Vitesse) pro vlaky o velkých rychlostech se staví nebo plánuje v řadě zemí světa. Ve vlastní Francii opět přibude více kilometrů postavením trati spojující francouzský Perpignan a španělské město Figueras. Celková délka 44,4 km vede zhruba z poloviny na území obou států, bude proražen jeden 8,3 km dlouhý tunel a postaveno 9 viaduktů. Stavba potrvá 60 měsíců a bude provedena konsorciem koncesionářských společností Cobra, Dragados, Eiffage a TP Forcium. V Portugalsku nechtějí zůstat za svým španělským sousedem a do dvou let zahájí stavbu TGV mezi Lisabonem a Portem v délce více než 300 km. Cesta po dokončení stavby v roce 2012 potrvá zhruba jeden a půl hodiny. Trať bude stát podle odhadu 3,8 mld. EUR a bude mostem překonávat řeku Tajo. V Asii se provádějí zkoušky na nové trati TGV v Korejské republice. Zkušební souprava G7 dosáhla již koncem roku 2004 rychlosti 250 km/hod, což je srovnatelné s rychlostmi dosaženými ve Francii nebo v Japonsku (Šinkansen) či v Německu (ICE). Od roku 2007 bude G7 již nabízena pro export. V Mexiku se teprve připravuje nabídkové řízení pro výstavbu TGV mezi hlavním městem Mexikem a Guadalajarou. Řízením přípravy byla pověřena společnost Sysra. Počátek prací je stanoven na rok 2006. Cestovní rychlost vlaku bude 300 km/hod. Výstavba TGV na Taiwanu prochází v současné době finančními problémy. Jednání s bankami o dalším úvěru pokračuje.

Údaje z francouzských odborných statí 2005

MAĎARSKÉ STAVEBNICTVÍ

Maďarsko investuje velké finanční prostředky do výstavby v řadě oborů. V pozemním stavitelství vzrostla produkce stavebních firem v roce 2004 v meziočím srovnání o zhruba

14 %, v dopravních stavbách dokonce na dvojnásobek. Velké inženýrské stavby se provádějí v Budapešti (5. linka metra na severu města, železniční spojení města s letištěm, výstavba dalšího mostu přes Dunaj). V roce 2006 bude dokončen poslední úsek dálnice mezi městem Szeged a srbskou hranicí v délce 14,7 km, dva další úseky na jihu země (dálnice M6 – 48 km a M60 – 10 km) budou postaveny způsobem PPP, dokončení v roce 2007. Nejdůležitější privatizační akcí roku bude prodej 75 % akcií letiště Budapest Airport. Byl založen národní fond pro údržbu silniční sítě v celé délce 170 000 km. Fond bude mít v roce 2006 k dispozici částku 300 mld. forintů. Tyto prostředky budou částečně získány z daně za pohonné hmoty. Fond také převezme existující státní dluh, který se nakupil od roku 1990 při výstavbě dálnic.

Podle PEE, červen 2005

POLSKÉ STAVEBNICTVÍ

Podle odborníků vzroste polská stavební výroba v roce 2005 oproti předchozímu roku asi o 10 %, což ukazuje na překonání pětileté stagnace. Vzrůst se očekává zejména ve výstavbě infrastruktury a v environmentálních projektech. V roce 2004 byla hodnota provedených prací 25 mld. EUR, z toho asi 650 mil. EUR činila bytová výstavba. Nedostatkem polského stavebnictví je přílišný rozptýl firem, celkem jich je 182 000, z nich 177 000 má méně pracovníků než 20, avšak realizují pouze 54 % celkového objemu výroby. Problémem je „šedá“ výrobní zóna, jejíž rozsah se odhaduje na jednu čtvrtinu všech prací a projevuje se zejména v individuální bytové výstavbě. V železniční dopravě se dostává již v tomto roce na přípravu stavby trati Varšava–Wrocław přes Lodž s vyššími rychlostními parametry přepravy, u silnic bude modernizován úsek silnice Krakov–Zakopané v délce 16 km. Na nové úseky silnic a na údržbu existujících je celkem v roce 2005 uvažováno s částkou 155 mil. EUR. Potřeba bytů v Polsku se zvýšila na 1,5 mil. bytů, v roce 2005 bude dokončeno asi 120 000 nových bytů zejména ve velkých aglomeracích (až 1/3 ve Varšavě). Letiště ve Varšavě, v Gdaňsku a Krakově budou modernizována v infrastruktuře, aby vyhovovala Shengenským dohodám. V Lodži se připravuje nová letištní kapacita pro asi 200 000 cestujících ročně v kvalitě low-cost.

Prameny: Evropský tisk 2005

POZNÁMKY ZE ŠVÉDSKA

Švédsko je jednou z mála zemí, která nemá právně ošetřen svůj trh práce. Proto vznikl velký spor mezi švédskými firmami a pracovníky z Lotyšska o výklad volného přístupu nových členských zemí EU na pracovní trh Švédska. Švédové hájí svůj praktikovaný model kolektivních pracovních

smluv v individuálních podmínkách firem, v němž není garantován žádný minimální výdělek. Lotyšé požadovali plat na úrovni švédských dělníků (2 492 EUR/měsíc), zatím co švédské firmy vědí, že plat obdobného pracovníka v Lotyšsku je 303 EUR/měsíc. Problém nebyl vyřešen a Lotyšé odešli domů. Směrnice Evropských společenství říká, že si země mohou stanovit, zda kolektivní typ smlouvy lze nebo se má aplikovat i na zahraniční pracovníky. Věc může skončit u Evropského soudu. Někteří právníci prohlašují, že švédský model není na úrovni evropských zvyklostí a že jej musí Švédové změnit. Ti se zdráhají opustit zavedenou praxi, a navíc se např. obávají také o svůj zákon o zákazu volného prodeje alkoholu mimo státní monopol a někteří radí říci ne celé evropské ústavě.

První vlašťovka financování výstavby ve Švédsku způsobem PPP (společné veřejné i soukromé prostředky) existuje pouze u rychlodráhy mezi letištěm s městem Stockholm. Nyní by mohly následovat další projekty ve Stockholmu, včetně výstavby tunelů v hodnotě nejméně 1,7 mld. EUR. Příprava dosud nemá všechny znaky PPP, avšak je to již náznak takového využití (financování za provoz a údržbu). Pro okruh ve Stockholmu byla Evropskou investiční bankou poskytnuta půjčka 220 mil. EUR pro jeho severní dokončení. Tento projekt je zároveň součástí Nordického trojúhelníku dálničních spojení E4 a E20 s cílem zlepšit mimo jiné také přístup ke stockholmskému přístavu.

Podle PEE a Ville et Transport 04/2005

ŠPANĚLSKÝ STAVEBNÍ BOOM NEPOLEVUJE

Dynamika španělské výstavby je již více let v evropském měřítku naprosto jedinečná. Odborníci to přisuzují ekonomickému rozvoji a snížení nezaměstnanosti. Bytová výstavba dosáhla v roce 2005 rekordu, když bylo postaveno 675 000 bytů, což činí celých 76 % z výroby celého sektoru stavebnictví. Jde o podíl 1,7 bytu na 1 000 obyvatel. Tato činnost dává 17 % z HDP (ve Francii činí podíl stavebnictví na HDP země jen 3 %). Počet přichozích do země vzrostl za posledních pět let ze 700 000 na 3 miliony a v oblasti turistiky se příliv těch, kteří se zakupují ve Španělsku, znásobil na ročních 100 000 bytů. Spekulačních nákupů je přitom jen okolo 10 %. První místo v Evropě zaujímá Španělsko také ve vlastnictví bytů, kde je podíl 82 %, bytů v nájmu je pouze 15 %. Některé statistiky udávají, že ve Španělsku je nedostatek nájemných bytů asi 800 000, zatímco prázdných bytů je okolo 3,2 mil. V půjčkách na byt je situace různá, dlužníci splácejí měsíčně 78 až 204 EUR během pěti let a výdaje na bydlení představují 57 % z měsíčního příjmu rodiny.

Ceny bytů vzrostly za posledních osm let o 150 %, průměrná cena jednoho m² plochy bytu je 1 750 EUR, v Madridu až 2 617 EUR, v nejlepších čtvrtích Madridu a Barcelony až 8 500 EUR. Dvojbyt (duplex) na Katalánském náměstí v Barceloně o 700 m² stojí 6 mil. EUR. Tyto údaje nutí k zamyšlení, zda úspěchy stavebnictví nejsou náhodou jenom nafouknutou bublinou, která brzy splaskne. To by mohlo nastat tím, že po vstupu nových zemí do Evropské unie se sníží různé druhy dotací do španělské ekonomiky, na což si prý již stěžují sousední Portugalci.

Podle Echos, 20. 6. 2005

-jp-

Z ČINNOSTI ZAHRANIČNÍCH INŽENÝRSKÝCH KOMOR A NEVLÁDNÍCH ORGANIZACÍ VE VÝSTAVBĚ

RENEZANCE POHLEDOVÉHO BETONU

Dne 11. května 2005 uspořádaly společně komory inženýrů a architektů v západních spolkových zemích Německa konferenci na téma Renesance pohledového betonu. Po vzniku a uplatnění samohutnicího betonu přichází myšlenka konstrukcí z pohledového betonu opět na přetřes, a to dokonce ve vyšší kvalitativní úrovni než dříve. Tento beton snižuje výskyt kavem a nepřesností v celé hloubce aplikované betonové vrstvy, umožňuje vyrovnanou barevnost celé plochy betonového povrchu, nevznikají žádné výkvěty a zaniká vizuální vjem různých betonových vrstev nebo částí povrchu. Ohlas konference byl všestranně kladný a lze očekávat, že se pohledový beton bude opět po zásluze víc a víc uplatňovat.

Podle Baumarkt+Bauwirtschaft 6/2005

Z BAVORSKÉ INŽENÝRSKÉ KOMORY
Bavorská komora stavebních inženýrů doporučuje, aby se uvažovaná podpora výstavby rodinných domů prováděla podle skutečných potřeb jednotlivých stavebníků (počet členů rodiny). Zároveň navrhuje, aby

se rozšíření této finanční podpory rozšířilo také na případy, kdy si chce stavebník rekonstruovat starší dům. Tento druh pořízování bydlení má značný celostátní význam, neboť zhodnocuje stávající stavební fond a přispívá také k hospodaření s půdou.

Již několik set členů bavorské komory stavebních inženýrů se seznámilo na celkem šesti workshopech s problematikou „Stavění v existujícím stavebním fondu“, což je téma, které je nyní v Německu velmi frekventované. Výsledky workshopů jsou vydávány v tištěné formě.

Bavorská komora vydala pro potřebu inženýrských kanceláří řadu příruček týkajících se řízení kvality práce podle platných norem DIN EN ISO 9001:2000. Zvláštní pozornost je věnována problémům středních a malých podniků.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt 6/2005, příloha

Z NĚMECKÉ SPOLKOVÉ KOMORY

Spolková inženýrská komora ve spolupráci se Spolkovou komorou architektů předložila své připomínky k návrhu nového zákona o zadávání veřejných zakázek, požadující zejména:

- striktní oddělení zadávání projektových a prováděcích prací,
- projednávání projektových zakázek v jiném jednání, než je zadávací řízení,
- přesnou a jasnou definici činnosti spadající do oblasti svobodného povolání,
- výsledky duševní práce nemají nepodléhat žádnému zadávacímu dialogu,
- honorování návrhů inženýrů a architektů mimo rámec projektových zakázek,
- výkony nabízené inženýry a architekty v zadávacím řízení mají být honorovány výlučně podle platných zákonných ustanovení.

Spolková inženýrská komora se připojila k vyhlášení německé mostní ceny 2005, kterou řídí příslušné německé ministerstvo. Cena se uděluje každé dva roky za silniční a železniční mosty a také za přechody pro pěší a cyklisty. Vyhlášení výsledků se koná vždy na jaře následujícího roku po uzavření soutěže. Letos končí termín přihlášek do soutěže dne 15. října.

Spolková inženýrská komora požaduje, aby byl takzvaný energetický pas stavby orientován na potřebu energie pro stavbu a nikoli na její „spotřebu“. Podkladem pro vystavení tohoto průkazu mohou být pouze údaje vypočítané podle standardních podmínek bez ovlivnění individuálním názorem. Pas musí být vyhotoven výhradně k tomu oprávněným specialistou s příslušnými technickými znalostmi. Tato funkce se musí objevit v příslušném zákonném předpisu, jímž je zákon o úsporách energie. Jednotlivé zemské inženýrské komory musí nabízet pro

tuto činnost vhodné odborníky z řad svých členů.

Spolková inženýrská komora vyslala své zástupce do komise expertů, kteří spolu s experty z jednotlivých zemí posuzují návrh zákona o právním poradenství. Je jisté, že také inženýři-konzultanti musí nalézt v tomto zákoně své uplatnění ve spojení s vlastní odbornou činností. Je proto snahou expertů co nejvíce příslušný zákon zjednodušit a uvést do stavu použitelného pro širokou praxi i pro neprávnícké odbornosti.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt 6/2005

VÝSLEDKY PRŮZKUMU MEZI ČLENY INŽENÝRSKÝCH KOMOR V NĚMECKU

Koncem minulého roku obdrželo všech 23 tisíc členů zemských inženýrských komor dotazník, který se týkal jejich pracovních problémů a ekonomické situace. Odpověď na dané otázky zaslalo kolem 40 % členů komor. Výsledky dotazníku byly vyhodnoceny na společném jednání spolkové a zemských inženýrských komor. Jednotlivé body dotazníku se týkaly struktury komory, struktury organizací, v nichž jednotliví dotázaní pracují, počtu spolupracovníků, vazeb na objednatele prací, vlastní hospodářské situace a očekávání člena pro příští období. Podle území je asi 13,5 tisíc členů komor ve starých spolkových zemích a 9,5 tisíce v nových zemích. Průměrný věk dotázaných je 50,8 let. Z celkového počtu členů je 7 % žen. Podle činnosti je 63 % členů zařazeno do skupiny inženýrů-konzultantů, svobodně podnikajících bez titulu inženýr-konzultant je asi 31 %, obchodem se zabývají asi 4 % členů. Ze všech dotázaných má vlastní kancelář 20 700 členů, to znamená, že drtivá většina všech inženýrských pracovišť zahrnuje pouze jednu odbornou sílu. Dokonce asi 20 % z tohoto počtu nemá vůbec žádného dalšího pracovníka. Celkový počet zaměstnanců v inženýrských kancelářích v Německu dosahuje asi 143 000 osob, z nichž je asi 80 tisíc inženýrů. Na otázky spojené s objednateli je cca 44 % zákazníků soukromými osobami, následují obce (16 %), veřejný stavební sektor (12 %). Ze všech inženýrských kanceláří je aktivních 77 % ve vlastní spolkové zemi, 23 % pak na území Německa. Zahraniční činnost je pouze výjimečná. Podle prováděné odborné činnosti převažují výpočty a konstruování nosných stavebních konstrukcí a celé objekty pozemních staveb, inženýrské stavby jsou zastoupeny asi 1/4 objemu, asi 12 % osob se specializuje na otázky bezpečnosti a ochrany zdraví na staveništi (SiGe – koordinátor staveniště). Celkový čistý roční objem práce všech uvedených kanceláří činí asi 11 mld. EUR (průměr je 517 000 EUR). Čistý hrubý příjem ročně na hlavu je u dotázaných asi 58 000 EUR, u starých zemí je však podstatně vyšší (70 000 EUR).

Hlavními okruhy možných opatření pro zlepšení situace inženýrských odborníků jsou: úprava honorářového řádu, reforma daní a poplatků,

reforma sociálního systému, harmonizace zemských předpisů pro práci, standardy a všechny druhy řízení výstavby, detailně pak i harmonizace činnosti inženýrských komor. V příštích třech letech očekává 42 % dotázaných zhoršení situace, pouze každý devátý věří ve zlepšení. Ostatní očekávají stagnaci situace. Každý šestý hodlá, pokud to jde, dále zmenšit svou kancelář, šest procent uvažuje o prodeji podniku jinému zájemci. Řada uvažuje o zrušení (4,5 %).

Průzkum ukázal, že inženýři nejsou v Německu mimo proud hospodářských problémů, které panují v zemi již řadu let, a že se ve své činnosti musí s realitou země denně potýkat. *Podle Deutsches Ingenieur Blatt 6/2005, str. 32–35*

DISKUZE KOLEM ZMĚN

STAVEBNÍHO ZÁKONA V USA

Po zářijovém napadení výškových budov v New Yorku se v USA stále častěji objevoval požadavek, aby byl platný federální stavební zákon pozměněn v pasážích, které by mohly příště pomoci zabránit škodám vzniklým z nedostatečné protiteroristické ochrany výškových budov. Diskuze, která na toto téma vznikla, reagovala na zhruba 30 nejdůležitějších návrhů změn, které se soustředily do těchto problémových skupin:

- zvýšení konstrukční kvality budov,
- zvýšení protipožární odolnosti budov,
- zavedení nových protipožárních požadavků do návrhů budov,
- zlepšení protipožární ochrany ve stávajících budovách,
- zlepšení podmínek pro evakuaci budov;
- zvýšení kvality prováděných opatření a odpovědnosti za ně,
- zkvalitnění výuky a trvalého provádění ochranných cvičení.

Do diskuze zasáhly také projektové organizace a kanceláře, které by měly nově zaváděné změny stavebního řádu aplikovat v návrzích staveb. Jejich námitky hodnotily mnohé z 30 návrhů změn jako zbytečné, některé změny byly prohlášeny za extrémní a námitky také napadaly federální místa pro tvorbu norem za nízkou kvalitu předkládaných dat a skutečností pro vedení diskuze. Ke všem shora uvedeným problémovým skupinám byly předloženy protinávryhly jak ze strany architektů (AIA), tak také ze strany inženýrské organizace (NCSEA). Návrhům na změny se také vytyká, že neuvažují velikost nákladů, které by zdrazily výstavbu všech budov a snížily by zájem investorů o výstavbu vůbec. Dosud pokračující diskuze má být uzavřena na podzim 2005 stanoviskem komise, zřízené s cílem konečného návrhu na úpravu stavebního řádu. Odpovědnost za zdáné ukončení celé problematiky zůstává na federálním úřadu pro normalizaci a na jím řízeném Národním ústavu pro standardy technologie (NIST).

Podle Engineering News Record 1 a 7/2005

- jp -

ZE SVĚTA VÝSTAVBY

STAVEBNICTVÍ VE SPOJENÝCH STÁTECH

Poprvé v historii byla použita optická vlákna vložená do mostní konstrukce s cílem monitorovat celkové chování mostovky. Celkem 108 senzorů od švýcarské firmy Smartec bylo vloženo do šesti nosných trámů. Sensory sledují situaci v předpjetí trámů, jejich ohybu a pružnosti za různých povětrnostních, zatěžovacích a teplotních podmínek. Výsledky zjištění budou mít širší obecnou platnost.

Ve Spojených státech se projevuje po část roku 2005 nedostatek cementu. Nedostatek vzniká vysokou poptávkou čínské strany, která nakupuje cement u všech světových výrobců včetně amerických. Čínský stavební boom je navíc spojen s urychlením výstavby zařízení pro účely olympijských her v roce 2008 v Pekingu. Spojené státy také vykazují zvýšenou poptávku po cementu v souvislosti s údržbou a opravami konstrukcí po tvrdé zimě 2004–2005.

Situace na stavebním trhu v USA v roce 2004 byla stabilizovaná, avšak v porovnání s výsledky roku 2003 bylo zaznamenáno snížení objemu stavebních prací v inženýrském stavitelství o 2 % (celkem 17,2 mld. dolarů). Největší snížení zaznamenala výstavba energetických center, výstavba dopravní infrastruktury stagnovala a vodní stavby naopak zvýšily svůj objem až o 10 % podle druhu stavby.

Podle výsledků průzkumu vhodné výztuže do železobetonových konstrukcí se nejlépe osvědčily kroucené (vrtulovité) ocelové pruty trojúhelníkového průřezu. V porovnání s kulatým průřezem mají tyto pruty o 28 % větší povrch, což je pro adhezi v železobetonu příznivější.

Podle Civil Engineering 8, 9 a 10/2005

Dlouhodobý program dopravní struktury ve Spojených státech je znám pod názvem Transportation Equity Act – TEA 21. Tento program je dotován ze státního rozpočtu a je trvale podrobován kontrole o rozsahu a kvalitě založených investičních akcí. V současné době doznal program TEA 21 již osmou úpravu. Nynější částka pro program včetně tranzitní dopravy je stanovena na 286,5 mld. dolarů pro období do roku 2009, což je o 2,5 mld. více, než odsouhlasila vláda, avšak o 7,5 mld. méně, než odsouhlasil senát. Bílý dům bude trvat na původní výši 284 mld. dolarů. Věcně je program často napadán různými skupinami politiků z jednotlivých členských států, které se cítí být odsouvány ve svých požadavcích na pozdější dobu.

Podle International Construction 7/8 – 2005, str. 7

Na newyorském Manhattanu těsně vedle bývalých dvojčat Světového centra bude demolována 41podlažní budova Deutsche Bank, která byla při napadení silně poškozena. V budově byly zaznamenány velké koncentrace azbestu, dioxinu a jiných kontaminátů. O demolici rozhodla expertýza, objednaná městskou částí New Yorku, cena demolice dosáhne 75 mil. dolarů a provede ji americká dceřiná společnost britské firmy Bovis Lend Lease. Doba demolice ve velmi specifických podmínkách má trvat 16 měsíců.

Podle Engineering News Record 8 – 2005, str. 13, 14

BEZPEČNOSTNÍ DOPORUČENÍ PRO MOSTY A TUNELY

Americká asociace dálnic a federální správa dopravy nedávno vydaly na podkladě odborného názoru doporučení pro zvýšení bezpečnosti při navrhování, provádění a provozování mostů a tunelů z pohledu jejich možného ohrožení teroristickým napadením. Doporučení zahrnuje řadu technických a technologických opatření:

- zesílení svařovaných a šroubovaných spojů tak, aby bylo dosaženo plné funkčnosti spojovaných prvků (návrh uvažovat na 120 % kapacity prvků),
- uplatnit energii pohlcovanou svorníky pro posílení styků a snížení deformací,
- doplnit návrh o ztužující a příčně posilující svorníky ocelových prvků v zájmu snížení možného ohybu před dosažením plné plastické kapacity prvků,
- navrhovat otvory v nosných konstrukcích poblíž podpor v zájmu snížení tlaku,
- doplnit obloukové spony ze zesílených uhlíkových vláken v betonových sloupech pro zvýšení odolnosti konstrukce a její ochrany proti drobení; totéž provést pro rámové konstrukce a trámy,
- zesílit spodní části sloupů proti nárazu a lokálnímu náporu požáru,
- doplnit boční výztuž sloupů k umožnění tvorby plastického kloubu,
- v návrhu provést ochranu proti nárazu po celém obvodu pilířů, případně ochranný nárazníkový systém a tlumiče energie,
- u mostů vytvořit pomocí kabelů systém, zachycující možné důsledky kolapsu mostovky,
- zvýšit rozměr uložení mostních konstrukcí a doplnit systém o kloubová uložení s cílem snížit možnost kolapsu mostovky a podpěrných prvků,
- zvětšit rozměry základů (případně ve spojení s přídavnými opatřeními v podkladní zemině – kotvení základů),
- opásat spodní části závěsných mostních kabelů s cílem zvýšit jejich odolnost vůči požáru a třštění,
- snížit možnost přístupu ke kabelům jejich ochráněním ve spodní části,
- zvýšit výztuž v prvcích za účelem zvýšení ochrany proti ohni,

- všeobecně zesílit všechny prvky v porovnání s běžnými statickými výpočty,
- zvýšit pevnost mostovky u ocelových lichoběžníkových trámů.

Odborníci se dále shodli, že musí pokračovat výzkum všech faktorů, které mohou příznivě ovlivnit bezpečnost a ochranu mostních a jiných konstrukcí před napadením. Doporučuje se, aby byl dále rozšiřován systém Caltrans, jehož hlavní opatření byla výše uvedena.

Podle Civil Engineering 9/2005, str. 41–49

INŽENÝRSKÉ STAVITELSTVÍ VE FRANCII

Francie je jednou ze zemí, kde se nejlépe daří pokrok v inženýrských stavbách. Jedná se přitom o mimořádné konstrukce mostů (Normandie, Millau), tunelů (pod Mont Blankem), dálničních staveb a jejich vybavení a v posledních letech také o velké stavby environmentálního charakteru (zásobárny a úpravní pitné vody, čistírny, dálková vedení). Není výjimkou, že se hovoří o 21. století jako o éře podzemních staveb a tunelů, která bude poznamenána sloganem „jezdít dole v zájmu lepšího života nahoře“ nebo „lépe splynout s přírodou“. Tento trend nemusí být pouze francouzskou specialitou a může se – a možná se i bude – týkat mnoha evropských zemí s členitým profilem. V roce 2005 se tématu inženýrských staveb ve 21. století věnuje ve Francii řada konferencí, jejichž základní myšlenkou je ochrana prostředí, zdraví obyvatel a života vůbec. Např. říjnová konference v Paříži má tři hlavní témata: trvanlivost, estetiku a vyšší kvalitu inženýrských staveb (pořádá Association Française de Génie Civil), konference v Chambéry (rovněž říjen 2005) má za hlavní téma „Tunely, základ trvale udržitelného rozvoje Evropy“. Pořádá Association Française des Travaux souterrains. Také konference o úpravách terénu (konec října v Paříži) se zabývá mimo jiné také environmentálními požadavky na bezodpadové provádění úprav terénu. Stále více se ve výběrových řízeních prosazují požadavky investorů na zohlednění všech faktorů chránících prostředí, jeho kvalitu a nedotknutelnost a velké stavební firmy jsou stále pod tlakem těmito požadavkům vyhovět. Stále větší problémy se objevují ve velkých městských aglomeracích, kde se obyvatelstvo dožaduje takových stavebních řešení, která co nejméně obtěžují každodenní život města a která umožňují plný provoz a funkčnost všech městských zařízení. To se týká také blízkého okolí aglomerací. Tyto „výzvy“ vstřebávají francouzští inženýři velmi odpovědně do své činnosti a dosavadní výsledky hovoří o tom, že jejich úsilí má úspěchy a jejich kvalita práce patří do čela světového stavebního inženýrství. Jedním z příkladů komplexního řešení velkého inženýrského problému je výstavba západní části druhého okruhu A 86 u hlavního města Paříže, kde bylo přijato řešení, které bude pokládáno za modelové

při dalším rozvoji obchvatů měst v rámci celé Evropy. Především je celé řešení voleno jako převážně podzemní stavba bez výkopů a násypů s nejvyšším stupněm ochrany přírody. Originální je řešení křížení s dálnicemi, první z nich je s dálnicí A13 s minimalizací záboru půdy. Nové je také pojetí osvětlení tunelů typu „denní světlo“ s lepším rozdělením toku světla a příjemným barevným odstínem také stěn a stropu tunelů. Otázky spojené s únavou řidičů během jízdy v dlouhém tunelu řešily celé odborné skupiny psychologů, antropologů, psychiatrů a lékařů. Důležitá je v tomto případě a na základě dřívějších dobrých zkušeností i trvalá spolupráce s finančními místy a všemi regionálními správními orgány, soustavná informovanost obyvatel a dokonalá příprava stavby (chloubka všech francouzských inženýrských staveb), včetně všech nezbytných průzkumů a zkoušek. Lze říci, že budoucí inženýrské projekty v oblasti silničního stavitelství, ve výstavbě obchvatů měst a výstavbě tunelů se budou poměřovat tímto projektem druhého silničního okruhu kolem Paříže A86. Odborný časopis Travaux věnoval výstavbě první části A86 celé číslo 820 ze všech hledisek, která jsou pro takovou stavbu rozhodující.

Podle Travaux 820

Z ASIJSKÉ VÝSTAVBY

Japonský ústav pro výstavbu a ekonomiku vydal odhad růstu investic do výstavby na rok 2005 o +0,7 %, čímž bude dosaženo částky 499 mld. dolarů. Vyšší růst se očekává u soukromých nebytových budov, veřejný sektor jako celek vykáže pokles asi o -0,05 %.

Kreativní Media Centre v Hong Kongu bude stát na Cornwallské třídě. Autorem návrhu je architekt Libeskind. Středisko bude zahrnovat dvě části, budovu pro akademické zázemí a veřejně přístupnou provozní část. Celková plocha území je 7 674 m², celková plocha devítipodlažních budov bude 32 800 m². Nejvyšší bod struktury ve tvaru prolínajících se kubusů je 135 m nad terénem.

Světová banka odsouhlasila kontroverzní projekt výstavby přehrady v Laosu s termínem dokončení v roce 2009. Kapacita přehradní elektrárny bude 1 070 MW. Výška přehrady 48 m, vzniklé jezero bude mít 450 km² a téměř 1 000 MW bude prodáváno sousednímu Thajsku, neboť Laos tuto elektřinu vlastně podle řady odborníků sám nepotřebuje.

Více než 80 % z plánované výstavby desetiproudového mostu do Palm Jumeirah v Dubaji bylo již v květnu 2005 dokončeno. Dvě podélné části mostu mají každá délku 360 m a šířku 26 m. Dokončení celé stavby je plánováno na listopad 2005.

Podle International Construction 5/2005, str. 6 – 7, 9

Každý nový návrh výstavby v Qataru musí být doložen průkazem o environmentálních dopadech stavby na okolí. Týká se to všech druhů staveb i rozvojových projektů výstavby měst a infrastruktury. V současné době musí být u 54 projektů požadované environmentální parametry dodatečně předloženy před zahájením stavby.

Podle údajů Asijské rozvojové banky bude Asie jako celek vyžadovat ročně asi 40 mld. dolarů pro rozvoj svých 12 velkých měst (megalopolis) s více než 10 mil. obyvatel. V roce 2010 by to byly Peking, Dillí, Dháka, Hajdarábád, Djakarta, Karáčí, Kalkata, Manila, Bombaj, Soul, Šanghaj a Tchien-ťin. Celkem bude na světě 23 takových megalopolis. Očekává se, že se na výstavbě bude ve všech zemích podílet i soukromý kapitál způsobem PPP.

Podle International Construction 6/2005

SKOŘEPINY ZE STŘÍKANÉHO BETONU

Skořepinové konstrukce ze stříkaného betonu jsou známy již dlouhou řadu let. V bývalém NDR se nazývaly „zvláštními konstrukcemi“ a jejich rozvoj byl spjat s Ústavem drážďanské Vysoké školy technické. Již tehdy se jednalo o přísně statické výpočty, na jejichž základě konstrukce vznikaly, i když jejich konečný výraz byl do značné míry považován za umělecký. V tomto článku se uvádějí v podstatě reminiscence na 60.–70. léta, kdy byla postavena řada staveb, přitahujících pozornost konstruktérů z celé Evropy – Výstavní hala v Rostocku (1966), další ve Wismaru, Strahlsundu, Magdeburgu, v roce 1973 zakrytí komplexu Ahornblatt v Berlíně (v roce 2000 odstraněného), v roce 1973 zastřešení plaveckého stadionu v Baabe na Rujaně. Ve stejném období byly zastřešeny dvě církevní stavby v Rostocku a Neubrandenburgu. V zahraničí bylo postaveno v Libyi planetárium (1979). Pod všemi statickými projekty byl zapsán Dipl. Ing. Ulrich Muether, jenž zpočátku založil specializovanou firmu, dodávající skořepinové konstrukce již pro sjednocené Německo (např. ve Wolfsburgu, kostel sv. Michala v Hamburku, hudební pavilon v Sassnitz atd.). Vznikl samostatný archiv v Prora na Rujaně jako informační středisko pro odborníky, zabývající se problematikou tenkostěnných betonových konstrukcí. Celkový počet uskutečněných skořepinových stavebních konstrukcí velkých rozměrů je zhruba 50 a mnoho z nich ještě přetrvá řadu let.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt č. 6/2005, příl., str. 3–6

VLÁKNITÉ SENDVIČOVÉ MATERIÁLY

Zesílení masivních stavebních dílců je vyvíjeno v různých variantách s jediným

cílem: zamezit nebo omezit nebezpečí, které hrozí stavebním konstrukcím ze sedání podloží, ze zemětřesení, z koroze výztuže prvků, z chyb při provádění konstrukcí a dalších faktorů. Zesilující vláknité materiály na bázi uhlíku či aramidu nebo skla se používají již řadu let. Mohou být kladeny v jednom nebo ve dvou směrech, buď přilepeny na nosnou mřížku, nebo s obepnutou zvlněnou tkaninou. U prefabrikovaných laminátových sendvičů se vlákna vloží do epoxidové vrstvy, tepelně se vytvrdí a jako kompozitní prvek se dopraví na stavbu. Nejvíce používané jsou laminátové lamely, které jsou pro zesílení nosnosti konstrukcí nejvhodnější. V článku jsou popsány různé výrobky, které se používají k pokrytí všech potřebných případů zesílení a jsou uvedeny charakteristiky pro statický výpočet těchto prvků, z nichž je důležitá schopnost betonové krycí vrstvy uplatnit se v sendvičové konstrukci. Lamely se proto dají použít jen do poloviny hodnoty poměrného prodloužení při proražení. Při vyšších stupních namáhání nutno započítat vliv porušení vazeb mezi vrstvami. V rámci mezinárodního výzkumu se uskutečnila v poslední době řada pokusů na výpočetních modelech a na jejich základě byly v řadě zemí vydány směrnice (Německo, Velká Británie, Francie, USA) a průkazy přípustnosti pro použití těchto sendvičových kompozitních prvků. Dimenzování zesilujících opatření je značně časově náročné a vyžaduje velmi přesnou technickou práci. Vyvinuté výpočetní pomůcky mají různá pojmenování – FRP Lamela, FRP Colonna, bow-Ingenieure atd. Sendvičové systémy umožňují zesilování také historických dřevěných konstrukcí, litinových nebo kamenných prvků, vyztužení pod vodou nebo za vysokých teplot. S přibývajícím uplatněním těchto systémů se bude postupně snižovat jejich dosud značně vysoká cena. *Podle Deutsches Ingenieur Blatt 6/2005, příloha str. 7–11*

VÝBĚR NOVINEK Z ČASOPISU TRAVAUX Č. 821

SKLADBA A ZÁKLADNÍ VLASTNOSTI SAMONIVELAČNÍCH BETONŮ

Zavádění samonivelačních, tekutých betonů ve Francii, které nevyžadují pro své uplatnění žádné další vibrování vrstev, se nyní podrobuje základním technologickým předpisům, vyvinutým Ústavem pro výzkum ve stavebnictví a mechanice (GeM). Tento ústav se sídlem v Nantes – Saint Nazaire se zabývá komplexními problémy rozvoje samonivelačních betonů. Spolupracuje úzce s průmyslovými odděleními ve stavebnictví a ve strojírenství. Dosavadní uplatnění těchto betonů v rozsahu okolo 4 % se postupně zvyšuje díky výhodám, které z uplatnění plynou. Samonivelační betony se oproti běžným betonům vyrovnávají pouze svou vlastní hmotností a zůstávají trvale homogenní,

bez známek segregace složek. Správná skladba betonu závisí podle výsledků zjištění uvedeného ústavu především na správné volbě kameniva. Vytvořený počítačový program byl ověřen nejprve laboratorně a potom také přímo ve výrobě betonu. Ačkoli neexistuje žádné další zatěžování betonu vnějšími vlivy, zmenšuje se postupem doby objem položeného betonu z důvodu hydratace cementu a vysychání. Mohou tak vznikat trhliny ze smrštění. Zkoušky prováděné na čerstvém i zatvrdlém betonu však prokázaly, že hodnoty smrštění nepředstavují vyšší riziko, než je u běžných betonů. Výhody samonivelačních betonů – odstranění vibrace a stálost betonů – tedy převažují. *Podle Travaux 821, str. 24–30*

VÝZKUM VYSOKOHODNOTNÝCH BETONŮ

Od roku 1999, kdy se ve Francii realizovala první stavba s použitím vláknitého betonu o ultravysoké kvalitě, byla provedena řada zkoušek na úrovni laboratoří i přímo ve výrobě s cílem stanovit základní postupy potřebné k dosažení ultrahodnotných vlastností betonu. Vytvořené základní technologické postupy by umožnily, aby se prováděcí firmy stále více orientovaly na výrobu ultrahodnotných betonů a aby státní kontrolní orgány pro kontrolu kvality betonu měly v rukou pokyn, jak takové kontroly provádět. Stavební skupina Eiffage např. ověřovala některé dílčí problémy na výstavbě dálničního viaduktu Millau nebo v rámci národního projektu MIKTI byly vlastnosti těchto betonů ověřovány na mostech, kdy se jednalo o náhradu hmotnější betonové trámové konstrukce za lehčí a trvanlivější buňkovou konstrukci. Pro rozšíření ultrahodnotných betonů je však rozhodující jejich cena, která je dosud mnohem vyšší, než u dosavadních receptur. Nové betony musí tedy přinášet další výhody, např. ve vyšší odolnosti na otěr nebo na nepropustnost. Uplatnění betonů bez výztužných košů a bez vibrace je však lákavé a další výzkumy v rámci evropského projektu Eureka s rozpočtem 4 mil. EUR budou pracovat na zdokonalení technologie u betonů o ultravysoké jakosti (zejména v otázce dosud nízké hodnoty pevnosti v tahu). *Podle Travaux 821, str. 31–34*

DIAGNOSTIKA TAŽENÝCH KONSTRUKČNÍCH PRVKŮ

Dosavadní postupy zjišťování stavu tažených konstrukčních prvků vycházely z indikovaného napětí v hlavě kotvení nebo ze zaváděného zatížení volného konce prvku s vyhodnocením možného posunu. Tyto postupy však neuvažovaly délku taženého prvku. Nový postup je dynamický, nedestruktivní a jeho cílem není zjišťovat např. stav koroze prvků, což lze zjistit i jiným způsobem, nýbrž

úplný stav taženého prvku, včetně započítání vlivu jeho délky. Stává se tak použitím poměru rychlosti provedené vibrace (V) a síly působící na tažený prvek (F). První výstup zkoušky ihned ukazuje, zda není prvek porušen. Zkoušky umožní vyhodnotit stupeň bezpečnosti prvku a lze ji periodicky opakovat v rámci údržby tažených konstrukčních prvků nejen mostů, ale i dalších tažených prvků v průmyslu a ve stavebnictví.

Podle Travaux 821, str. 41–44

ZÁBRANY PROTI ZÁPLAVOVÉ VODĚ

Zajímavý výrobek zavádí francouzská firma Solétanche Bachy na pomoc ochranným opatřením proti záplavám. Jako všude, tak i ve Francii dosahují škody způsobené záplavami značných hodnot a nový konstrukční systém má za cíl přispět k ochraně domů a dalších nemovitostí proti vodě. Základním prvkem systému je zhruba poloobloukovitý prvek, vysoký 1 m s hmotností 23 kg, který se spojuje s dalšími prvky do průběžné ochranné stěny. Vypuklá strana prvku je vystavena tlaku vody. Prvky jsou v místě stykové hrany opatřeny šikmým ztužením, opřeným do terénu. Prvek je zhotoven ze syntetického materiálu a vzájemný spoj musí být vodotěsný právě tak, jako spodní okraj každého prvku. Montáž celé stěny se musí proto provádět na trvale připravené rovné ploše. Samozřejmostí je řešení rohů celé sestavy. Sestavení stěny je velmi jednoduché a pouze v případě potřeby zvýšení stěny na 2 m se musí použít malý zvedací prostředek. Náklady na pořízení takové stěny nejsou malé, a proto se uvažuje obvodově chránit především takové budovy, jejichž evakuace by byla nákladná (nemocnice, domovy důchodců, sbírky, muzea, sklady s drahými předměty a výrobky atd.). Pro obce je možné provádět ochrannou stěnu podél menších toků jako součást celkových protipovodňových opatření. *Podle Travaux 821, str. 55–57*

OCHRANA FASÁD DOMŮ PŘED ZNEČIŠTĚNÍM

V roce 2001 vznikl projekt PICADA (Photocatalytic Innovative Coverings Applications for Depollution Assessment), jehož cílem je vytvořit účinný systém zabraňující znečištění fasád domů na bázi aplikace oxidu titanu na površích domů. Systém má samočisticí efekt a je odpudivý pro všechny chemikálie v ovzduší, které mohou fasády poškozovat. Celá akce vznikla jako potřeba čelit stále vzrůstajícímu počtu civilizačních faktorů, které znečišťují ovzduší měst a obcí a ničí svými exhalacemi fasády domů zejména v případech, kde je výška budov větší, než je šířka ulic (tzv. kaňony). Projekt zapadá do celkové politiky za dosažení trvale udržitelného prostředí pro obyvatele. *Podle Travaux 821, str. 69–73*

NOVÁ OBALOVANÁ SMĚS PRO KRYTY VOZOVEK

Firma Colas vyvinula novou koncepci výroby obalované směsi na bázi asfaltu za tepla, která podstatně snižuje spotřebu energie na její výrobu a snižuje i množství emise, vyvolávající skleníkový efekt. Firma Colas tak plní jedno z usnesení, které bylo v roce 1999 přijato na celosvětovém zasedání v Johannesburgu. Nejprve byly provedeny zkoušky na různých materiálových vzorcích, kdy bylo zjištěno, že důležitým prvkem pro snižování výrobní spotřeby energie je regulace teploty, spojená s viskozitou materiálu. Obalovaná směs, označená jako 3 E, byla vyhodnocena jako velmi dobrý výsledek snahy po snížení spotřeby energie, a tím i pro nižší dopady na životní prostředí.

Podle Travaux 821, str. 74–78

KRÁTCE ZE SVĚTA

Světoví výrobci cementu se dohodli na výměně informací o emisích vznikajících při výrobě cementu, a to v rámci iniciativy Cement Sustainability, organizované Světovou obchodní radou pro udržitelný rozvoj (World Business Council for Sustainable Development). Nové předpisy požadují další snižování emisí ve všech oblastech výroby. Výrobci projednali podmínky, za kterých bude dále probíhat příprava nových výrobních kapacit se zřetelem na nové zdroje energií a na snižování spotřeby surovin. Hlavní výrobci cementu, jichž je 16, působí v 70 zemích světa a představují 50% podíl výroby (Čína není zahrnuta).

Indická konfederace průmyslu požádala indickou vládu, aby do rozpočtu na příští období vložila 7% podíl hrubého domácího produktu na výstavbu infrastruktury. Pouze tak lze udržet dosavadní růst HDP (7 %) a v tomto tempu rozvíjet energetický, těžbařský a těžký průmysl. Investice do infrastruktury by měly pokrýt výstavbu nových silnic, železničních tratí, přístavů a letišť. Vláda již pro tyto účely uvolnila pro příští rok dalších 750 mil. dolarů.

Podle International Construction 7/8 2005.

Nejvyšší budova světa Burj Dubai bude 575 m vysoká a její hrubá stavba s nosnou ocelovou konstrukcí má být dokončena do konce roku 2007. Střední tuhé železobetonové jádro bude provedeno pomocí posuvného bednění od firmy DOKA z Německa.

Nezvyklý unikát při uplatnění kovového bednění existoval v rakouském Salcburku, kde při betonáži dvou stěn byla vzájemná vzdálenost těchto stěn při výšce stěny 5,63 m pouze 2,45 m, proto se šikmé opěrné prvky kovového bednění mezi sebou prolínaly.

Podle Baumarkt+Bauwirtschaft 7/8, 2005

Rakouská firma Strabag získala v Kanadě kontrakt na výstavbu 10,4 km dlouhého tunelu s průměrem 14,4 m pro dodávku pitné vody z oblasti Niagarských vodopádů. Tunel bude ražen v hloubce 140 m a po jeho dokončení v roce 2009 jím bude proudit 500 m³/sek. vody.

Podle Engineering News Record 8/05

Po velkém větru v Birminghamu (Anglie), který napáchal mnoho škod na budovách, budou změněny předpisy o statické odolnosti vůči větru, které dosud platily ve Velké Británii. Podle zkušeností ze Spojených států, a to zejména z oblastí postižených hurikány, musí být zvýšeny nároky na statické výpočty odolnosti budov vůči větru a také požadavky na konstrukční řešení fasád (styky, spoje), které by zabránily možnému nebezpečnému pádu odtržených částí fasád na zem.

V Jihoafrické republice se bude v roce 2010 konat mistrovství světa v kopané. Tato událost bude i příležitostí pro světové stavební firmy, aby se ucházely o získání některé velké zakázky na postavení sportovních stadionů. Především britské firmy věří, že jejich pověst a jazyková přednost budou při výběru převažovat. Britská vláda podporuje vyslání skupiny britských stavebních firem do JAR s cílem předložit nabídky, které budou vládou podporovány a případně garantovány.

Podle Building 31/2005, str. 12, 14 a 15

Regionální fórum pro rozvoj států Středního východu a Severní Afriky (MENA) odsouhlasilo projekt veřejné dopravy od Maroka až po Írán. Pro splnění tohoto záměru budou zřízeny regionální divize, které mimo jiné budou vydávat koncese na provoz této dopravy. Prvními vlašťovkami jsou taxíky v Dubaji, kterých je na 5 000. V Íránu se již pracuje v sedmi městech na výstavbě „lehkého“ metra. Soupravy pro něj dodá Čína. Přednost v celém projektu budou mít méně známí dodavatelé (tradiční), což ukazuje na jistou svépomoc států celé oblasti.

Náklady na výstavbu metra v Dubaji bude hradit výhradně Dubaj. Úseky severoafrické dálnice v Alžírsku však budou financovány pomocí půjčky od Arabského fondu pro rozvoj (1 216 km).

Turecké stavební firmy se snaží stavět v cizině. Firma Celebi získala kontrakt na výstavbu letiště v Tbilisi (terminál 30 000 m², parkoviště taxi a prodloužení přístávací dráhy). Tato firma již postavila také část letiště v Istanbulu a nový terminál v Antálii. Jiná turecká firma Gama čelí v Irsku obvinění z machinací při zaměstnávání tureckých dělníků na svých stavbách (poloviční platy 3,50 EUR/hod. oproti zákonným minimálním platům v Irsku 7 EUR/hod).

Indie otevřela v celé šíři sektor stavebnictví pro investory ze zahraničí. Tento sektor se podílí 5,2 % na indickém HDP. Zahraniční investoři přinesou do země nové technologie a vyšší kvalitu staveb zejména v infrastruktuře. Veřejné prostředky nebudou stačit na velké úkoly, které jsou pro příští období plánovány, a proto se očekává také příliv soukromého kapitálu do metody BOT (postav, provozuj, odevzdej). Příští dny ukáží, jaká bude odpověď světových investorů na tento čin vlády.

Z francouzského tisku 2005

VÝSTAVBA LABORATOŘE PRO VÝZKUM NANOTECHNOLOGIE

Ve Spojených státech bude ve městě Berkeley postavena laboratoř pro výzkum nanotechnologií za 85 mil. dolarů. Náročnost této stavby vyplývá z požadavku zachovat co nejnižší hladinu hluku v interiéru všech šesti podlažích laboratoře, v nichž bude umístěno zařízení velmi citlivé na jakékoli vibrace. Protiseismická opatření budou velmi účinná. Stavba v Berkeley je první z plánovaných pěti obdobných středisek na území Spojených států. V nich budou integrovány biologické a fyzikální jevy pomocí nástrojů v úrovni nanotechnologie. Veškeré zařízení musí být dokonale chráněno před vlivy okolního prostředí, zejména pak elektronové mikroskopy před vlivem nežádoucích elektromagnetických vln.

Podle Engineering News Record 7/2005, str. 10

POPÍLKÝ V BETONU – NOVÉ POZNATKY

Popílký se staly součástí betonových směsí již v roce 1970. V Německu se v současné době vyrábí 3 mil. tun popílků ke zlepšení vlastností betonových směsí jako náhrada za 2,4 mil. tun kameniva a 1,3 mil. tun cementu. V rámci harmonizace norem v Evropské unii byly sjednoceny zásadní otázky výroby a užití popílků v betonech, a zároveň byla posílena i kontrolní opatření při jejich výrobě a užití. Nové poznatky o popílcích byly uvedeny v březnu 2005 na konferenci ve Frankfurtu nad Mohanem. Poznatky se týkají mimo jiné rozšíření pravidel pro výpočty, pro širší rozsah použití druhů popílků, pro uplatnění ve vrtaných pilotách, v nových samohutnicích a vodunepropustných betonech, dále jsou uvedena opatření proti škodlivým alkalickým reakcím a pro uplatnění popílků v recyklovaných betonových směsích. Budoucnost užití popílků však není dosud zcela vyjasněna s ohledem na skutečnost, že jde o produkt vzniklý spalněním neobnovitelné suroviny – černého uhlí.

Podle Baumarkt+Bauwirtschaft 7/8 – 2005, str. 77–78

SVĚTOVÁ STAVEBNÍ VÝROBA 2004 AŽ 2008

Světová stavební výroba měla v roce 2004 obrát téměř 4 biliony dolarů a v roce 2008 by tento údaj měl dosáhnout 4,8 bil. dolarů. Tabulka názorně ukazuje rozložení výroby u vybraných velkých zemí a udává i celkový obrát 55 zemí světa:

Země	2004	2005	2006	2007	2008
údaje v mld. dolarů					
Spojené státy	1 169	1 211	1 216	1 244	1 288
Japonsko	506	543	571	587	609
Čína	269	299	338	388	440
Německo	246	258	267	282	292
Francie	196	208	218	234	246
Itálie	182	193	209	218	229
Velká Británie	177	183	190	201	210
Španělsko	166	178	189	204	216
Indie	74	78	85	92	100
Austrálie	49	51	53	56	57
Rusko	42	47	51	56	61
celkem 55 zemí	3 915	4 151	4 335	4 577	4 617

Podle Engineering News Record, leden 2005

-jp-

3. BIENÁLE TECHNICKÝCH PAMÁTEK 2005 PRAHA A Kladno

Letošní v pořadí již 3. bienále technických památek, věnované zejména problematice konverzí jednotlivých opuštěných průmyslových objektů, ale i celých areálů, zaznamenalo poměrně velký mediální ohlas téměř ve všech celostátních prostředcích. Dle názoru Dr. Benjamina Fragnera, ředitele Výzkumného centra průmyslového dědictví ČVUT, spoluorganizátora 3. bienále, jsme letos učinili opět malý krůček na strastiplné cestě směřující k uznání hodnoty zanikajících průmyslových staveb.

Myslím, že neobjektivnějším hodnocením některých z aktivit 3. bienále bude, z pohledu organizátorů, pokus seznámit Vás, čtenáře Z+i, s některými ohlasy nejen profesního odborníka (Ing. arch. Radomíra Sedlákové CSc., hlavní kurátorky sbírek architektury, NG Praha), ale i s pocity novinářky (paní Naděždy Klevisové, Hospodářské noviny).

Ing. Svatopluk Zídek
Kolegium pro TP ČKAIT & ČSSI

Nový život pro opuštěné továrny

Již 3. bienále Industriální stopy se koná v Praze a Kladně od 19. září. Jako jeho úvodní událost byla již od 6. září otevřena v karlínských studiích stejnojmenná výstava. Syrový, jen nezbytně k provozu upravený prostor, kdysi patřící do areálu ČKD, tvoří stylový rámec ojedinělé architektonické výstavy.

Opuštěných a již nefunkčních průmyslových objektů je u nás, zvláště z posledních 15 let, velké množství. Stavby ve městech i v krajině, nejrůznější velikosti a nejrůznějšího stáří. Stavby se zvláštní technickou romantikou a poetičností, stavby rozdílné architektonické úrovně i různého stupně zachování či devastace. Zájem o ně nabývá v posledních letech na intenzitě. Nejen ze strany architektů, ale naštěstí také ze strany investorů. V době chladných anonymních a ekonomickými parametry svázaných nových staveb nabízejí bývalé továrny, skladové, mlýnské a další možné objekty něco jiného, výrazně odlišného – a zároveň něco, co s sebou nese svou historii, svůj příběh, který může být současností transformován.

Proměny a nové využití těchto objektů už nabízejí dostatek příkladů, z nichž 34 představuje právě karlínská výstava. Naprostá většina z nich svůj nový příběh píše až od počátku 21. století. Přitom je nutno připomenout, že se v daném oboru zajímavé proměny objevovaly už dříve. Jsou zde zastoupeny stavby, které byly s jinou funkcí vráceny do života a už obohatily městská prostředí, i stavby, jejichž proměna teprve probíhá nebo se připravuje. Potenciál, který v sobě vysloužil průmyslové stavby mají, je obrovský – nabízejí se různé podoby: od městského úřadu po rodinné bydlení, mezitím je vinotéka, vzorková síň, ateliér, studio, kanceláře, a to jak firemní, tak nájemní, malometrážní i téměř luxusní byty. Nejvíce je jich soustředěno v Praze, kde průmyslové zóny zasahují až těsně k historickému jádru, ať jde o Holešovice či Karlín. Tyto dvě lokality jsou na výstavě zastoupeny nejvíce a projekty (včetně toho, co již slouží) slibují, že za dva

tři roky právě toto budou velmi přitažlivé designérské, výstavní a jinak kulturní oblasti, jež se možná pro určité obory činnosti stanou tou „nejlepší adresou“. Kromě Prahy jsou tu zastoupeny Zlín, Písek, Litomyšl, Brno, Mladá Boleslav...

Ing. arch. Radomíra Sedláková, CSc.
hlavní kurátorka sbírek architektury Národní galerie Praha

Toboganem do pece

Útlá žena hraje na housle, odkudsi ze tmy se blíží muž v zástěře a s duněním před sebou valí sud. „Nezdržujte,“ pohání nás předák s megafonem. V rámci letošního bienále Industriální stopy vkročili do areálu zrušené huti Koněv na Kladně umělci a vtáhli do něj lidi, které by tam jinak ani nenapadlo chodit. Společně jsme pak klopýtali jednou kapitolou z dějin lidské práce.

Představte si rozlehlé místo plné trochu děsivé, především ale tklivé krásy. Koleje odnikud nikam, potrubí, přerušené v půli cesty, obrovské ocelové konstrukce a ještě větší stavby z betonu, desítky slepých oken, gigantické nohy sloupů podepírající jakási megalomanská rezavějící ramena. Daleké obzory plné mlčících provozů, trosek, polotrosek a dávno vystydých komínů. Tak dnes vypadá bývalá huť Koněv, kdysi Vojtěšská huť na Kladně. Takový je odtamtud výhled na někdejší chloubu českého těžkého průmyslu, elektroprovoz ocelárny Poldi na Dříně. Všechno to mlčí jako nějaké dávno zakleté království. Koněv od roku 1975, kdy huť přestala stačit konkurenci z Ostravy a Košic. Poldi po zpackané privatizaci v 90. letech.

Plus a minus

Letos má areál bývalé huti Koněv stopadesáté výročí. V roce 1855 tu totiž kněz vysvětil a hutníci zapálili první vysokou pec, vlastněnou pány Vojtěchem Lannem, Albertem Kleinem a Václavem Novotným. Po prvním z nich dostala huť jméno Vojtěšská. Ze železa první pece ulili náhrobní kříž, který teď po kladenských hřbitovech usilovně hledají umělci ze sdružení Mamapapa. Ti k letošnímu bienále Industriální stopy připravili umělecký tzv. site specifický projekt Kladno + – Zápomo, který do areálu mlčících hutí přivedl stovky lidí. Mohli tu absolvovat představení Klíče od pevnosti Koněv a „industriální safari“: projet se za tmy autobusem z padesátých let, nahlédnout do dělnické kantýny, proklopýtat kolem zrušených provozů, vrátit se do atmosféry minulého režimu s jeho budovatelským patosem, nadchnout se pohledem na přízračně nasvícené zbytky Lannových vápenných pecí s křticemi vzrostlých bříz na vrcholku. Mohli nasednout do úzkokolejného vláčku a putovat po kousku úzkých kolejí, co v areálu zbyly. Kdo chtěl, ten to bral s nadhledem a měl z toho veselý happening. Někteří při tom mysleli na věčný

Z průběhu slavnostního večera 3. bienále a ČNB

Na vystoupení čekají po dobu projevu prorektora ČVUT prof. Ladislava Musíla další oficiální řečníci slavnostního večera: 3. zleva – člen Bankovní rady ČNB prof. Jan Frait, 4. zleva – předseda ČKAIT Ing. Václav Mach

koloběh zmaru a znovuzrození. A byli tam i takoví, kterým tiše pukalo srdce.

Městská pustina

Bývalá huť Koněv je zvláštní svět. Příroda si to místo vytvrvala bere zpátky. U vápenek vyplašíte bažanty, koroptve a holubí hejna. Na betonových konstrukcích se huňatí mohutné dmy trávy, vytvořené rozpadem za tři desetiletí. V houštinách střemchy, pelyňku a bezinek se krouží křivolaké stezky, na nichž lze nečekaně potkat bludná auta, zamlklé osamělce a toulavé kočky se sytým pohledem v dravčích očích. V krytých zákoutích se vrší hory nezpeněžitelných zbytků rozebraných automobilů. Co chvíli narazíte na divoké skládky a smetiště. V pustých stavbách jsou k vidění záhadné brlohy a doupata. „Pro industriální a postindustriální krajinu je často typické, že nerozeznáme, kde začíná příroda a končí civilizace, jaká je hranice mezi smetištěm a přírodní rezervací,” napsal Václav Cílek v časopise Ochrana přírody. Jeho studenti prý v kladenských pustinách mají silnější zážitky z přírody v kontaktu s „industriálem” než ze zachované harmonické krajiny. Možná jen proto, že zachovaná přírodu nepoznali.

Místy jedovato

Nejpodivněji působí na člověka, který se na Koněvu ocitne poprvé, ostrůvky života v tom moři zmaru. Nový, stříbřitě se lesknoucí ohoz na starém cihlovém komíně. Hučící rozvodna v hromádách suti. Někdo si koupí domek uprostřed ruin, posadí mu na prastaré tělo novou střechu a usídli tam svoji firmu. Starý plynojem na kychtový plyn dostal v přízemí nová okna a roste kolem něj úhledný plot. Jinde stojí hrubá stavba nové haly hned vedle kostry starého provozu. A tak se to celé všelijak drolí a jinde zase narůstá.

Podle prvního náměstka kladenského primátora Miroslava Bernáška jsou v areálu bývalé hutě Koněv dnes „desítky vlastníků firem, od malé garáže až po majitele několikahektarových pozemků”. Město Kladno vlastní jen pozemky pod některými komunikacemi. „Je velká šance začlenit areál do života města a velice se o to snažíme,” prozrazuje Miroslav Bernášek. „Okraj areálu je jen sto metrů od radnice, takže jsou to svou polohou velice zajímavé pozemky.” Podle Vojtěcha Munzara z kladenské Správy bytového fondu město zatím nepočítá s větší investicí v areálu bývalé huti Koněv. Jeho plány se soustřeďují spíše do sousedního areálu Poldi na Dříně. „Město musí pomoci především v řešení dopravní infrastruktury,

a proto se chystá otevřít novou páteřní komunikaci, která protne celý areál Koněva a bude pro něj znamenat oživení. Soukromým vlastníkům objektů a pozemků se bude lépe podnikat a jejich lokalita bude atraktivnější,” prozrazuje plány Miroslav Bernášek. Na ochozu starého plynojemu leží v nádrže hustě zakalené vody mrtvolka holuba. Do jaké míry je na překážku veškerým úvahám o novém životě pro tenhle kus země její kontaminace, napadne člověka při pohledu do vyhaslých ptačích očí. Proslychá se, že je tu místy půda prosáklá kadmíem a olovem do hloubky dvaceti metrů. „Je to problém jen některých lokalit, například bývalé koksovny,” konstatuje Miroslav Bernášek. „Město bude s vlastníky spolupracovat na jejich uvedení do řádného stavu. Můžeme pomoci například expertizou, ale investovat do soukromých majetků pochopitelně nebudeme.” Těžko dnes říci, do jaké hloubky by se musela země přemísťovat a čistit a jak velké by byly náklady. „V tuto chvíli je to velká neznámá. Musí se provést podrobné ekologické audity,” říká náměstek primátora.

Nahé pece

Tři hladké homole spojené mostem, to je projekt Pekelná zkušenost studenta architektury Václava Kruliše na výstavě Vojtěšská huť a jak dál v bývalé soustružnické válci na Koněvu. Budoucí architekt navrhuje, že by pod násypkami Lannových sto padesát let starých vápenek, v huti, která vyrobila například střešní konstrukci pro Národní divadlo v Praze, vznikl klub pro videoprojekce a instalace, šatny, cvičebny, stanice první pomoci. Proč to poslední? Protože po stěnách pece by se šplhalo s pomocí magnetů, tobogánem by se sjíždělo do pecních věží, adrenalin by se pumpoval do těl přechodem mezi věžemi po mostě. Že by si ty věže zasloužily památkově chránit? „Industriální dědictví nám mizí před očima,” stěžuje si Eva Dvořáková z Národního památkového ústavu. Než se podařilo pro Vojtěšskou huť cokoli udělat,

Zaslouženou pozornost domácích i zahraničních účastníků slavnostního večera (zcela vlevo francouzský delegát Paul Smith) budil parní stroj čističky v plném chodu

není tam už co chránit. Hlavní část konstrukce byla odvezena už před lety. A sběrači kovů pak vápenky „odstrojili“ i od ocelových pásů, které je svíraly. Narušili i stabilitu starého plynojemu. „Záleží především na vlastních staveb, co se rozhodnou zachránit v původní podobě,“ soudí kladenský náměstek primátora. Na výstavě studentských projektů je také návrh, jak v areálu huti udělat park, Evropské kulturně-společenské centrum, obytnou městskou čtvrť, odbornou školu s kolejemi nebo tržnici a obchodní centrum. Studenti berou své návrhy spíš jako podnět k diskusi než jako hotové návrhy na řešení. „Jsou to zajímavé vize,“ připouští Miroslav Bernásek. „Musí být ovšem podpořeny reálnými studiemi skutečného stavu.“

Pevnost Koněv

„Co tomu říkáte?“ ptám se posmutnělé mladé dvojice, postávající mezi výstavními panely. Jak se dalo čekat, jsou to lidé srostlí s hutěmi. Jejich rodiny z obou stran tu pracovaly po tři generace. „Centrum města se v poslední době dalo hodně dohromady,“ říká Kladeňák Bohumil Kučera. „Ale lidé na Kladně byli zvyklí na železo, na výheř. Teď jako by tu všechno vyhaslo,“ a myslí na Poldi. „Tři čtvrtiny města věří, že za tou špatnou privatizací byl záměr. Že někdo chtěl zlikvidovat konkurenceschopnou výrobu. To není stesk po minulém režimu. Jenom si říkáme, že se to jistě dalo udělat líp.“ Po všem, čím jsme prošli, máme u nás sklon při pohledu na podobná místa vzpomínat především na nechtěnou komiku někdejších údernických snah. Na povinnou četbu, Marii Majerovou, Zápotockého Rudou září nad Kladnem. Jenže když dnes hutě stojí, je ve hře víc: narušený životní pocit, rozkollisaná duše města a identita jeho obyvatel. Říkejte někomu, že se civilizační epochy mění a že se to děje všude na světě. Také Zdeněk Čížek z železničního muzea v Lužné u Rakovníka přišel na výstavu proto, že s hutí vyrůstal. „Normálně se sem nesmělo, ale táta tu jezdil pětadvacet let s mašinou, tak jsem se tu mohl na prvního máje koukat na mašinky,“ vzpomíná. Když vidí velkorysost studentských návrhů, myslí jen na to, jak odsud pro muzeum honem zachránit, co se dá. „Jsou tu ještě zbytky kolejí z úzké dráhy. Sem tam se objeví výhybka. Tohle byl nejrozsáhlejší systém úzkokolejky,“ vzpomíná. Koleje, vozy a další příslušenství se snaží zachovat jako součást historie kladenských železáren. „Vápenky? Tam zůstalo jen to, co se nedalo dát do šrotu,“ říká hořce. „Strandičky, no jo,“ ucedí neznámý starší muž, když se představení klíčí od pevnosti Koněv začne rozbíhat. „Tady dělalo šestadvacet tisíc lidí. Táhle byla laboratoř,“ napřáhne ukazovák k domu, kde se právě chystá otevřít živnost magnetoterapeut. Jeden, co tu, „dělal dvaadvacet let“, dá na závěr jasně najevo, že si nepřeje publicitu. Performeři napjali oponu přes průjezd za zbytkem bývalé laboratoře a nainstalovali před ní stůl s knihou a lidskou lebku. Ale co chvilí troubí nějaké auto, které chce vyjet ven nebo vjet dovnitř. Rachtající vrak s píchlou pneumatikou, plně obsazený snědými mladíky, prudce zrychlí,

když zaznamená policejní auto. „Too improvised! Molto improvisato!“ rozčiluje se zahraniční umělec, že už zase musel oponu sundávat. Vtom nové troubení. Pestré auto Family Frost se vrací ze šichty a dožaduje se průjezdu do sídla firmy. „Pevnost Koněv“ žije svůj každodenní život. Snad ji v horizontu, na který dnes nedohlédneme, čeká lepší budoucnost...

*Naďa Klevisová
redaktorka Hospodářských novin*

DEKLARACE K 3. MEZINÁRODNÍMU BIENÁLE INDUSTRIÁLNÍ STOPY

U příležitosti konání 3. bienále technických památek byla vyhlášena deklarace představitelů Mezinárodního výboru pro zachranu průmyslového dědictví (TICCIH), ČKAIT, ČSSI a ČVUT, která byla rozeslána všem evropským organizacím sdruženým v TICCIH a dále je určena všem Evropským inženýrským organizacím a inženýrským svazům. Vzhledem k její mimořádné závažnosti ji pro čtenáře Z+i zveřejňujeme v plném rozsahu i v českém znění.

(Ing. Svatopluk Zídek)

Při příležitosti konání 3. mezinárodního bienále Industriální stopy v Ekotechnickém muzeu v Praze-Bubenči v září 2005, uskutečněného s přímou podporou Mezinárodního Visegrádského fondu (IVF), deklarovali přítomní národní reprezentanti TICCIH spolu s organizátory, Českým vysokým učením technickým v Praze, Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků a Českým svazem stavebních inženýrů společný zájem zlepšit úroveň mezinárodní spolupráce týkající se ochrany, mapování, propagace a interpretace společného evropského průmyslového dědictví ve shodě s mezinárodní Chartou průmyslového dědictví TICCIH (The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage).

Zvláštní pozornost a úsilí budou zaměřeny na oblasti:

- Podpora vzdělání, poznání a hlubšího porozumění industriálního dědictví jednotlivých zemí v kontextu evropského vývoje;

- Rozvoj studijních programů zaměřených na historii techniky, industriální archeologii a metodiku výzkumu průmyslového dědictví;
- Dokumentace a inventarizace objektů a areálů;
- Vyhodnocování a ochrana průmyslového dědictví v návaznosti na legislativu uplatňovanou v zemích EU;
- Nové využití průmyslového dědictví jako pozitivního kulturního potenciálu pro revitalizaci brownfields, upadájících průmyslových areálů, měst a regionů.

V tomto úsilí hodláme podporovat a zprostředkovávat činnost a zkušenosti odborných a akademických pracovišť, včetně nevládních organizací zabývajících se ochranou průmyslového dědictví, s využitím zázemí a zkušeností TICCIH (The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage), jejich národních komitétů TICCIH a spolupráce s evropskými inženýrskými organizacemi ECCE a ECEC (Evropská inženýrská komora + Evropský svaz stavebních inženýrů).

Akční plán pro naplnění uvedených cílů je založen na spolupráci při organizování konferencí, seminářů, studijních programů pro studenty a pedagogy, vědecké výměně, pořádání výstav a vydávání publikací (jejichž posláním je zprostředkovat dialog mezi odborníky v oblasti památkové péče, investory a projektanty, ale také s širší veřejností) a tvorbě multidisciplinárních projektů orientovaných na priority programů INTERREG, Culture 2000 a dalších evropských finančních nástrojů a programů. Cílem je také zachování a zpřístupnění významných příkladů industriálního dědictví jako klíčových lokalit, kontaktních míst napojených směrem z našich regionů do sítě Evropských cest průmyslového dědictví.

Bezprostřední iniciativou, která navazuje na jednání bienále Industriální stopy a prezentované projekty, je deklarovaná podpora industriální turistiky jako nástroje napomáhajícího získání zájmu odborné i široké veřejnosti, včetně politické reprezentace, o průmyslové dědictví. Cílené propojení Evropských cest průmyslového dědictví a industriální turistiky má přispět k propagaci a interpretaci průmyslového dědictví, k uplatňování srovnatelných hodnotových kritérií a stvrzení kulturní identity v rámci celého evropského prostoru.

Gyorgy Nemeth – prezident Hungary National Committee TICCIH

Julian Kolodziej – prezident Poland National Committee TICCIH

Svatopluk Zídek – prezident Českého svazu stavebních inženýrů – ČSSI

Benjamin Fagner – VCPD ČVUT a národní český reprezentant TICCIH

V Praze 23. září 2005

VÝSTAVA MACHINA MUNDI

8. LISTOPAD 2005 – 26. ÚNOR 2006

OTEVŘENO ÚT–PÁ 9–17 H, SO–NE 10–18 H

VÝSTAVA JE SOUČÁSTÍ TÝDNE VĚDY A TECHNIKY 2005

ZOBRAZENÍ A MĚŘENÍ VESMÍRU OD KOPERNÍKA K NEWTONOVÍ

Astronomie je jednou z nejstarších věd, která se začala rozvíjet jako moderní přírodní věda až v 16. století zásluhou renesančních astronomů. Ti svým bádáním odpověděli na otázky, které vyplývaly ze starých systémů, a položili základy k moderní koncepci zkoumání vesmíru. Na počátku vědecké revoluce v astronomii stál Mikuláš Koperník, který svým heliocentrickým názorem narušil dogma o nehybné Zemi a člověku ve středu vesmíru a „degradoval“ naši planetu na pouhou oběžnici. Nástupci Koperníka byli vynikající pozorovatel Tycho Brahe a progresivní uživatel dalekohledu Galileo Galilei. Dalším, kdo posunul bádání v astronomii dál, byl Johannes Kepler, který definoval dráhu planety jako elipsu. Na konci „renesančního převratu“ v astronomii nestál nikdo menší než Isaac Newton, který objevil zákon všeobecné gravitace, platný pro všechna tělesa ve vesmíru.

Výstava Muzea historie vědy ve Florencii zachycuje vývoj pohledu na stavbu sluneční soustavy od doby antiky do renesance. Součástí výstavy jsou funkční modely představující jednotlivé systémy uspořádání světa, geocentrický, heliocentrický i kompromisní. Kopie starých astronomických přístrojů (sextant, paralaktické pravítko, astroláb) demonstrují, jak obtížné bylo měření s těmito přístroji. Vývoj nové optické pomůcky astronomů 17. století představují modely Galileova, Keplerova i Newtonova dalekohledu. Další demonstrační přístroje ukazují zákony optiky – lom a odraz světla.

Kromě modelů, se kterými mohou návštěvníci výstavy pracovat, budou představeny unikátní předměty (dalekohledy, sluneční hodiny, měřicí přístroje, glóby, armilární sféry) ze 16.–18. století a hlavní díla Koperníka, Keplera a dalších astronomů ze sbírek Národního technického muzea.

Organizátoři: Národní technické muzeum, Istituto e Museo di Storia della Scienza

Kurátoři: Paolo Del Santo, Giorgio Strano, Antonín Švejda

Partneři výstavy: WorldView Network – Culture 2000, Akademie věd ČR

Mediální partneři: VTM Science, Art&antiques

NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM > KOSTELNÍ 42 > 170 78 PRAHA 7 > WWW.NTM.CZ

KONTAKT PRO MÉDIA > KATERINA.SAPAROVA@NTM.CZ > 220 399 240 > 608 242 864

PRAHA-ŽOFÍN

Ve čtvrtek dne **16. 2. 2006**

se bude konat již

12. reprezentační ples stavebnictví

ve velkém sále Žofína na Slovanském ostrově v Praze.

Začátek je ve 20.00 hodin. Hraje taneční orchestr J. Váchy a orchestr Kombo. Ples pořádá ČKAIT, Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR, ČSSI a Stavební fakulta ČVUT.

Vstupenky je možno obdržet v sídlech pořadatelských organizací a jejich regionálních pracovišť.

BRNO

Český svaz stavebních inženýrů, Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků a Jihočeské stavební sdružení při Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR pořádají

XI. reprezentační ples ČSSI, ČKAIT a JmSS,

který se bude konat

dne 28. ledna 2006

v prostorách Besedního domu, Komenského nám. 8 v Brně.

K tanci a poslechu hraje a zpívá skupina Ládi Kerndla
JAZZ FRIENDS.

Vstupenky ve výši 500,- Kč (z toho 150,- Kč konzumace) budou k dispozici na sekretariátě ČSSI, Vrchlického sad 2, Brno, tel.: 545 214 801 – paní Věra Stará od 16. ledna 2006.

Vstupenky si můžete rezervovat již nyní.

Garant akce: Věra Stará, Ing. Radoslav Holý

Průhledný hranol s insigniemi České komory autorizovaných inženýrů a techniků je symbolem Ceny ČKAIT za nejlepší stavební, technologické a inženýrské návrhy, která je udělována od roku 2005.

Do nového roku 2006 dobré zdraví, korektní podnikatelské prostředí a úspěch při výkonu povolání přeje

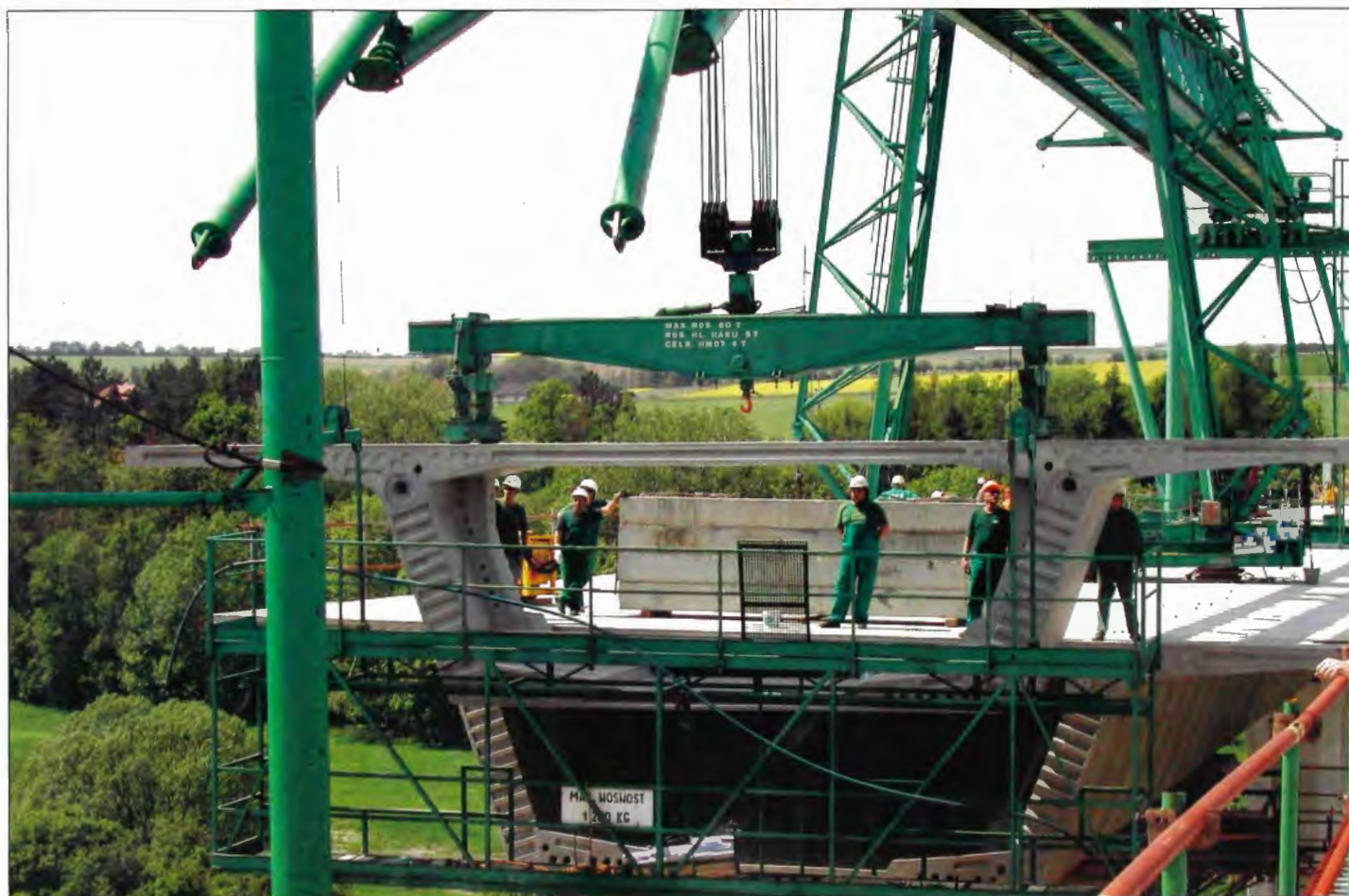
Václav Mach,

předseda České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě

Exkurze oblasti ČKAIT Plzeň na stavbu dálničního obchvatu Plzně

foto: Ing. Václav Klíma

Most přes Úhlavu před západním portálem tunelu Valík

foto: Ing. Václav Klíma